

4294

המשך עדותו של שר הבטחון משה דיין

מ. דיין: הייתי מבקש אם אפשר לחזור לכמה נקודות בענין

המידע, שלאחר הישיבה כאן כיררתי אותן לעצמי

בקיצור, לשם ייתר הרחבה מכשי.

אגרנט: בבקשה.

מ. דיין: שתי שאלות של פרופ' יריין - אחת ברקתי -

לא הובא אלינו נוסח ההזמנה לראש המוסד

אל הפגשה; הדבר היחיד שיש לנו אצלי זה שיחה טלפונית כיני לכין סגנון של ראש המוסד, כשראש המוסד עוד היה בחוץ לארץ. ב-6 לחודש בכורך התקשרתי אתו טלפונית, עם פרדי, שעכשיו לי טלפונית מה היה בשיחה, כי רציתי לדעת אם הנוסח המדויק. אז זה דבר היחיד שלי ממה שנקרא החומר הגולמי מהשיחות שם. אז הוא קרא לי בטלפון.

אגרנט: זה היה בכורך של ה-6 לחודש?

מ. דיין: כן. אבל לא ההזמנה לפגישה של ראש המוסד.

אם יהיה ענין בזה, אז אמסור ~~לך~~ את זה.

אגרנט: לנוסח /הודעתו של ראש המוסד על הפגישה

עם כן?

מ. דיין: כן, על מה שהיה בפגישה. מה שהוא מסר לי ב-6

לחודש, זה מה היה בפגישה. לא רציתי לחכות

עד שיבוא המברק ועד שיחזור ראש המוסד, אז ביקשתי ממנו טלפונית שיאמר לי אם מה הוא יודע על הפגישה, ואת זה הוא מסר לי. לא את ההזמנה לבוא לפגישה. זה הדבר היחיד בענין זה שמצאתי.

שנית, מצאתי את ההודעה הזו []
ראש אמ"ן מזכיר את זה ב-6 לחרוט בשיחה אצלנו. אז הוא מזכיר שהיתה הודעה
כזו ואומר שם שהיא איננה מהימנה, שהוא איננו בטוח במהימנות של []
הזה. אז אם הפרוטוקול הזה ישנו אצלכם, אין צורך לחזור על כך.

אגרנט: [] זה
ס. דיין: כן. מזה אני מניח שלא קיבלתי את זה קודם.
אני מניח בטוח, אבל יכול להיות גם שלא קיבלתי
את זה קודם. ראש אמ"ן היה מזכיר את זאת. אבל זה שהוא הזכיר את זאת,
אני מניח שזה לא היה בידי קודם. מכל מקום מצאתי את הסבר הזה, אבל ב-6
לחרוט, לא את הסבר, אלא את ראש אמ"ן מזכיר את הסבר.

דבר שלישי: בעקבות הרגשתו של מר נכנצל
עשיתי לעצמי עור פעם בבדיקה אינטליגנציה אם הכנתי גכון את דברי ראש אמ"ן
על הפקפוקים שלו ביחס לחרגיל. האם הפקפוקים שלו הם את זה חרגיל או איזה
מין חרגיל?

נכנצל: הרילמה?
ס. דיין: כן, הרילמה. זה כבר הפך לרילמה אצלי.
אני חוזר לגרסה שלי - ראש אמ"ן אמר פעמיים
יש לו רילמה איזה מין חרגיל זה, לא האם זה חרגיל. האם זה חרגיל מפקדות
או זה חרגיל תרל"ג או חרגיל כזה או חרגיל אחר ועעמיים אומר יש לו טאלה
איזה מין חרגיל זה ולא האם זה חרגיל. וגם מונה את סוגי החרגילים האפשריים
שהוא איננו יודע להכחין ולהחליט איזה מין החרגילים האלה זה החרגיל הזה.
זה מה-5 לחרוט. בהקשר זה אני רוצה לומר שאני חושב שאני לא היה לי שום ספק
שהוא אמר את זאת [] מתחיים, כי אחרת לא היה מסתבר אצלי מאין הוא
יודע שיש [] כל כך רבות. [] יכולות להיות

וההרגשה הזו שיש ~~התמסרות~~ (נהמה לי שזה נאמר ב-1 לחודש)

הרבה ~~הוא~~ היא גם כן, זה אני אומר עכשיו לאחר השאלות שהוצגו לי כאן אתמול - קודם לא חשכתי על כך; הצביעו על כך ~~הוא~~ פתוחים אחרת מניין יש לו כל הערכה הזו על חרגיל ~~הוא~~

אגרנט:

הנחה שזה כולל ~~הוא~~

מ. דיין:

כן. אבל מה שאני רוצה להדגיש, שמעתי אתמול

כאן בפעם הראשונה שאל"מ דגלי אמר שלא פתחו

לפני הלילה שבין ה-5-6 לחודש.

לנרני:

מ. דיין:

אז כשאלוה זעירא ~~הוא~~

אומר "יש המון חומר משני השטחים, אחד - חרגיל; ב) המטען".

אינני יודע ברגע זה למה הוא התכוון למטען.

לנרני:

המטען של הרוסים היוצאים, שלושים ק"ג כנראה.

מ. דיין:

"גם בענין החרגיל יש לי דילמה, יש חדל"ג,

יש חרגיל טלפון, יש חרגיל ספקדות, יש חרגיל עם

כל

עם/מכוחות. עב עכשיו אין לנו אינדיקציה איזה מין חרגיל הוא זה. כרוב

המקדמות לא מזיזים כוחות ואחזו לא חושבים איזה מין חרגיל זה. יכול להיות

שזה חרגיל מפקדות כשכל המפקדות נמצאות ליד טלפונים והכל הולך ברשת".

אז זה באופן טבעי התקשר אצלי שהוא איננו יודע להחליט איזה מין חרגיל הוא

זה. אבל איננו מפקפק בכך שזה איננו חרגיל.

בבנצל:

אבל הוא ממשיך מיד אחרי זה וחוזר לענין הרוסי,

אבל שני הדברים מופיעים לגמרי בסמיכות פרשיות;

אם תואיל לקרוא עוד כמה שורות.

"אם כי בהערכה בסיסית אינני רואה שינוי,

מ. דיין:

אני לא רואה לא מצרים ולא סוריה תוקפים

ההרגיל הרוסי, אבל זה מכניס לי ספק ובהחלט מוצדק לעשות כל מה שהרמטכ"ל דיבר עליו.

אני אומר את את גם לגבי השאלה האם

פתוחים או לא, וזה כ-5 לחדש,

חרשה לי עוד פעם לשאול. זה היה דיון נרגש

נכנצל:

קצת, שינוי של המצב. למה יאריך ראש אמ"ן

בשאלה איזה מין חרגיל? למה זו השאלה החשובה?

אני יכול עכשיו לנסות לחשוב ולהשיב. הוא בכלל

מ. דיין:

אמר את זה בתשובה לשאלה שלי. השאלה נשאלת

על ידי היא זו: אין דבר מיוחד?!

חיינו הם יוצאים מן הכלל.

ואז בתשובה הוא אומר: "שקט לגמרי. יש המון חומר

משני השטחים, חרגיל מהמטען." ואז הוא עלה על השלה הזו. כלומר, זה לא מצב

שהוא מברי הפתיחה שלו כהצגת הנושא הציג את נושא החרגיל. אלא כאשר אני שאלתי

על [redacted] אז הוא אמר שקט, איש שם הרבה חומר אבל אין שום

אינדיקציה למלחמה. זו הייתה תשובה לשאלה שלי האם [redacted] משהו שמעיד

על כך שהולכים למלחמה. ואז הוא סיפר מה כן [redacted]. זה לא היה דבר יזום

על ידו. מכל מקום, היות וביררתי את זה לעצמי רציתי לחזור על זה הבוקר.

עוד דבר אחד: ביחס להערכתו של המוסד

יכול להיות שהזכרתי את זה אחרת באופן כללי. המוסד העריך, כלומר ראש

המוסד, אני נפגשתי רק עם ראש המוסד, הוא העריך שלא תהיה מלחמה.

אני ראשית נפגשתי אתו בענין זה. חוץ מפגישות שגרתיות וחטופות בדיון של נדמה לי ב-24 לחודש, והוא הכיע את דעתו בענין זה, ואני חלקתי עליו במה דברים. זה דיון מסכ"ל שנמשך בשני המשכיים, ב-24 לחודש (עמ' 16) -

כין השאר אומר ראש המוסד: *הסכנה של מלחמה

עם ארצות ערב טוטלית גדולה, היא לא צפויה בקרוב. אם ננתח את הנסיונות שלהם אז אני אצטרך להניח שאם אנו עוסקים במסגרת של ההערכה לשנה, אז הנטייה שלהם היא לא ללכת דווקא ללחימה. *ואחר-כך בהמשך הוא אומר: * שהוא חושש ללחימה עם המדינות שאינן מדינות העיסות, עירק, כאב-אל-מזרב וכן הלאה, ואולי מדינות העיסות תהיינה יותר שקטות מכל האחרות כפי שאנו רואים את זה.

אחרי המלחמה היתה לי פגישה אתו, פגישה שגרתית,

ואז שאלתי אותו פשוט - שיחה במשרד שרשם אותה המזכיר הצבאי רביב,

ושאלתי אותו מה היתה הערכתו לגבי סיכוי מלחמה לפני ה-6 לחודש?

וראש המוסד השיב שהוא לא חשב לפני ה-6 לחודש שאכן יש סכירות שמלחמה אכן

תפרוץ. זה היה לפני דיון אחר שהיה לנו בענין שחלקתי בו על הערכות

שלו.

מתי שאלת אותו?

אגרנט:

זה היה ב-12 לנובמבר.

ס. דיין:

אני חושב שאצלנו הוא לא העיד אחרת. הוא רק

לנדוי:

ניחח כדיעבד את הסימנים.

הוא רק אמר שהוא הכיע דעה כזאת ואז גם אתם

דיין:

הבעתם, והוא ציטט לנו את עדותו בוועדת החוץ

והבטחון.

אחרי כן אכ.

דיין: (תמסך)

אני מניח שאחה מבין את חכעיה הזאת. אני חושב.
אני ראייתי בעתון גם כן לפני איזה שבוע או שבועיים
מעליין לא שמע לעצת ~~המסדר~~ המוסד.

אנא

איזו כוונת מפילו, שתפיקוד

דיין: לא, לא! לא בגלל זה.דיין: לא בגלל זה?דיין: יש לי עם העתונאים בעיות אחרות. מה בגלל זה שאני

מיד אומר, אבל יש לי עוד בקודה אחת קודם.

דיין: מה היה ב-12 בנובמבר?דיין: היתה שיחה ביני ובין ראש המוסד, ובשיחה הזאת שאלתי

אתו מה היתה הערכתו לפני ה-6 באוקטובר אם הולכת

לפרוץ מלחמה או לא. הוא אמר שלפי העצמות שלא הולכת לפרוץ מלחמה. יש ענין

בפרוטוקול הזה?

דיין: לא, לא! לא!דיין: אני אומר מיד למה. עוד הפעם בדקתי את המודיעין

מהאמריקנים, הבכין, באופן החלטי חוסר לי על ידי

ראש אמ"ן שהמודעה הראשונה שלהם שהם חושבים שאכן מצרים עלולה לפתוח במלחמה זאת

מתדורה ישנה, של זהם ציינו שזאת אותה תכנית שהיתה ידועה לנושמסר לנו חדשים אחרים לפני זה. אנחנו מכירים את המקור הזה.לא הם האמריקנים, אלא הם אמ"ן חסביר שהאמריקנים מצטטים תכנית שהיא

ידועה לנו, אבל היא תכנית שלפני חדשים מספר. זאת הפעם הם אמרו שיש להם ידיעה

כזאת, התראה. אז אמ"ן אמר שהוא בירר וזאת תכנית שידועה לנו, והיא כבר לא מעכשיו,

אלא תכנית ישנה.

אחר כך ב-5 ב-6 בחודש, אני חושב (ואני מניח שיש לכם

החומר הזה) כשקוקהופט אמר שפעמיים הינן ביקש וקיבל הערכת המודיעין האמריקאי
וגודע לו שהמדובר באמצעים הגנתיים. עם זאת ענין המטוסים מסוביטיים שהגיעו
מעוררים
לקהיר ולדמשק ~~אמצע~~ המיחה.

הי"ד: והוא שמע שפעמיים דובר ?

דיין: הוא שאל פעמיים את המודיעין שלהם והוא פעמיים ביקש
את הערכת המודיעין האמריקאי, וחפץ היא שהמדובר
באמצעים הגנתיים. עם זאת, המטוסים הסוביטיים שהגיעו לקהיר ולדמשק מעוררים
תמיחה.

דיין: מה מתעוררת רק שאלה אחת, ואני לא רוצה לגדול זמן
כדי לחפש את זה. אבל לפי מה שמסר לנו ראש אמ"ן,
כשהגיעה הידיעה הראשונה מהאמריקאים, הוא נחבקש לבסח תשפכה לסי. אי. אי. ואמר שהוא
ניסח את החשוכה ברוח מדברים שזה תרגיל וכיפצא ב ה, אם כי לא הוא שלח את זה.
הוע נחבקש לבסח את זה ולא היה ברור מהחשוכה שלו א עם מי הוא התייעץ בזה
החשוכה.

דיין: הוא התייעץ אתי. את זה אני זוכר. עד כמה שאני זוכר.
הוא דיבר אתי בטלפון והציע נוסח, ואני הצעתי ~~ל~~
לחמיר את הנוסח ולתכניס שם פיסקא שאיננו בטוחים, בכל אופן, שזה רק תרגיל, שאנחנו
משערים כך, חושבים כך, אבל שיכניס אלפנט של אי-בטחון בזה, שלא לגמרי בטוחים בכך.

דיין: מי אם כך במקרה זה היה האינסטנציה שאישרה או שצריכה
היתה לאשר נוסח שכזה?

דיין: אני אינני יודע אם הלך לראש הממשלה בענין זה או לא.
אני חושב, שמכחינתו/אני הייתי האינסטנציה המספיקת.

הי"ד: מה שאחם אמרתם שם או מה שהוא אמר שם הוא: (מצטט)
קטע ממדג מס' 105). פיסקה זו אתה מצטט?

4301א

ד"ר:

כ"ז.

ד"ר:

איממה זה רשום?

היו"ר:

זה מה-1.10 - הצעת החשד מוצג מס' 105.

ד"ר:

אם אני יכול לדבר בענין זה, ישנם יחסי-עבודה בינינו

וכיין האמריקאים, שהבסיס לא שלהם לומר את האמת מה

שאנחנו חושבים, ולא רק מה שאנחנו חושבים, אלא בעיקר בעניני עובדות. אם אנחנו

עושים איזו פשיטה, זה התחיל מענין הפלת 13 המסוסים - לדבר בדיוק מה היה באמת.

עם האמריקאים אנחנו מתערטלים כמעט מבחינת האמת. כשהם שואלים להערכת המודיעין

שלנו - אז המודיעין שלנו צותן את חכרתו. זאת לא הערכת פוליטית, אלא הערכת

שלך שאינך

מודיעינית. כאשר הוא התייעץ אתי, אמרתי לו: תכניס לצוסת לא בטוח בזה. אבל

ואומר "להערכת זה בשום פנים ואופן לא"

אילו היה מתקשר הייתי אומר "תספור את הנאסות שלך".

ד"ר:

כן, אבל מה אנחנו חוזרים לבעיה שנדמה לי שנשאלה

אתמול. אחרי מה מדובר על האינטליג'נס

ולא כל כך מה שאפשר לראות בלויין. אם אנחנו שולחים ב-1 באוקטובר לפסמן שלנו

בשטח לסוקסופט ואל אחר כך את אז לא צריכים להגיד לו

אולי, וזה לא לכבודם, שהם מתבססים על המודיעין הישראלי. אבל יכול להיות

שהשוכה כזאת משפיעה רע על הפסמן שלהם.

ד"ר:

אני אינני יודע. אני יוצא מהנחה שלא. התשובה על

השאלה: לפי דעתך - לא.

ד"ר:

מדוע?

ד"ר:

הוא עושה הערכות מצב.

וזה שראש מודיעין אמר שיש לו הערכה כזאת - הוא רשום

את זה לפניו. אבל כאשר שואלים אותו להערכתו, אז אם הוא יאמר שהערכתו היא

נזאת מפני שהערכת המפוריעין היסטורית היא כזאת או בגלל מוטטבזיה פולטיטית ז.א.א. שאיננו עושה הערכה עצמית. אבל בהחאם לכך בין מודיעין עם צבא (°) - - - - - זו ההערכה וזוהי התכלית.

דין: לא, לאן אילו הוא היה עומד ~~הוא~~ איננו פה במקום

ראש אמ"ן ראש חסי.אי.אי.אי., הייתי אומר לו שזה לא

משנה לי מאיפוא קיבלת. ברגע שמסדת את זה כסטמן - זאת אהריונתך. אני אומר רק בדיעבד מה יכולא היה להשפיע עליך לשנות את הערכותך.

דין: מהודעה הזאת של "פעמיים שאלו" - זה היה 5 ימים אחרי

זה. זה לא באותו תאריך. אנחנו מודיענו להם את

הערכת האמ"ן שלנו באחד לחודש, ומהודעה שחם היום ביקשנו פעמיים וקיבלו הערכה מודיעינית - היא מה-6 לחודש - 5 ימים אחרי זה.

דין: מה שקראתי קודם זה היא ביחס למצרים. ביחס לסוריה

הוא אפר: (קורא ציטטה מס' 105, באנגלית).

דין: ראש אמ"ן החיעץ אתי על נוסח של חשובה, שהוא צריך

לחת מפוריעין למודיעין. ואני, עד כמה שאני זוכר,

אזכתי לך להתמיר, לא לומר את זה כך שזה הרגיל ונקודה, אלא שיש אפשרות שמשתמשים בזה לכיסוי מסוים.

אבל אני רוצה לסכם או להדגיש עוד הפעם, אם זה גמרי

הנושא המודיעיני של המידע, כי משלזשט אף ארבעה מקורות המקור העיקרי אמ"ן

והמטח הכללי על כל משתתפיו החל מהמטכ"ל וכלה במשתתפים האחרים בישיבות המטכ"ל,

שאני, בהקדמה החשא, הייתי משתחף בהן מדי פעם, לא שמעתי אף פעם הערכה אחרת החולקת

על זו של ראש אמ"ן. הוא היה נושא-הדגל בעניין זה. אבל אי אפשר לומר, שהמטכ"ל

וקצינים אחרים אינם חושבים בנושא. כולם היו בדעה אחת. לאנשי לא מגיעה אף הערכה

אח - - - -

דפי:

מטעם מוצנא. שונה מדו של ראש אמ"ן ש ל א צפניה

מלאמה, בכל אופן, לא מלחמה כזאת. שיכולה להיות

מסיבה אחרת, בחגיגה על הפלת 15 מטוסים - של אמ"ן והרמטכ"ל והאחרים שהשתתפו

בשיבוץ המטה, השתתפות בהן ושהביעו דעה בעניין זה. זה היה גוף אחד. לי ארי אין

מקורות מודיעין משלי.

אמנם

אגף משני - זה המוסד, גם הערכת של המוסד הייתה שלא

צפניה מלאמה כוללת.

משלישי - מאפיקים שעל פי רוב קיבלתי מה דעותיהם

דרך ראש אמ"ן או דרך המוסד, אבל בסופו של דבר, בין אראשון ומשלישי בעיקר משלישי,

ב-6 מערכה מאפיקים הייתה שנה הרגיל או שחם א קשרים לאגזה. מדוע מקודמת

שחיה להם, אפישנות של אמ"ן, שמוך לי - שנה תפואה של חכמה שנכנסו חדשים מספר

לפני זה הייתה ידועה לנו.

גם בעניין [] אפי נסיסתי לבדוק, ואין לי סימוכין,

אני משע, שלא התקיימה. []

אבל []

----- []

בין המודיעין ?

משי"ט

בין המודיעין []

דפי:

,לא יכול להסיר שתמיד שמוסד וגם המודיעין שלצו

לא ידעו אם מדברים, גם עם המוסד. []

[]

אם כל זה אני אוסר כדי לזמר שאני חלקתי על דעתם בשאלה

לאן פני מצרים וסודריה מערבה - אם זה למלחמה או לשלום. אני אמרתי שהן מערבות

למלחמה. לא חלקתי על השאלה אם עמדת לקרות מיתקפות-מלחמה עכשיו על הפרשנות שלהם

שבמצרים זה תרגיל, ובסודריה מאערכת שלי הייתה שהם עלולים או רוצים לעשות, עלולים

לעשות פעולת-הגובה על הפלה 13 המטוסים. אבל זאת לא הייתה מלחמה כדללת. כי זאת

אם לא יכולים לעשות בלי מצרים. אבל זאת הייתה פעולה בקנה-מידה יחיד גדול, יחיד

קטן, אבל במסגרת של פעולת-הגובה - פשיטה או תפוצה. עכשיו אני יודע אחרת אבל

אז זאת הייתה הערכת על יסוד ה שבשם מקום לא מצאתי איזה שהם ---

שר הכטחון ס. דיין

עכשיו אני רואה אחרת, אבל אז זו היתה הערכתי. בשום מקום אחר לא מצאתי איזה סימוכין, אין לי מקורות מודיעין שלי, כדי לחשוב אחרת.

י. דיין:

אני רוצה לשאול בענין זה שאלה. אין לי ברגע זה חמסן מחי אמרת את זה. אבל היות וזה היה בוטחה פומבי, אני הייתי רוצה לשמוע את דעתם. מישהו ציטט את דבריך - אני לא זוכר כרגע איפה נאמרו הדברים, אם ברדין או בעתונות, אחרי מאי ולפני אוקטובר אתה כאילו אמרת בפומבי שבשנים הקרובות אתה לא מעריך שתהיה מלחמה.

ס. דיין:

אני גם כן חיפשתי. אחרי שראיתי את זה בעתונים, חשבתי אולי אמרתי את זה במצדה. אצא חיפשתי את המקור הזה ולא מצאתי. אמר לי שאמרתי, ביקשתי למצוא ולא מצאתי. אני חושב שמעולם לא אמרתי דבר כזה. מה שאני חושב שאמרתי הוא, שהנה אנחנו כבר שש שנים מאז 67 ללא מלחמה, ואם העבורנה עוד מספר שנים - אז זה יהיה עשר, ועשר שנים זו תקופה ארוכה שבה יש אפשרות לכנות משה אחרת לארץ. הנה, לא לשבת ולחכות, אלא אנחנו חייבים לעשות, להקים ישובים וכו'. ברור זאת. לשנות את המפה, אם תהיינה לרשותנו עוד מספר שנים, כבר שש שנים חלפו. עשר שנים זו תקופה.

שני המקומות שאני זוכר שדיברתי בפומבי בעלי שמעו, אחרונים

לפני המלחמה: היה אחד בבית ספר לפיקוד ומטה. שם אני זוכר כמעט בעל-פה מה שאמרתי בענין זה. אמרתי שלערכים יש...
 ...

י. דיין:

כאיזה תאריך זה בפומבי?

ס. דיין:

אינני זוכר.

לסקוב: כאשר נחה הסכרים על קידום שביחת הנשק, לפני ענף היסטוריה?

ס. דיין:

כן. ב-9 לאוגוסט. יש בידי המצית, אני אביא את הנוסח המלא

מה שאמרתי שם: לערכים יש מוטיבציה עליונה לעשות נגדנו מלחמה. ישיבתנו בשטחים של סוריה ומצרים נוחתה להם מוטיבציה עליונה לעשות מלחמה. מה שמאזן את זה ופוגע מהם לעשות מלחמה - זה יתרונו הצבא. זה מה שכולם אותם לעשות מלחמה. יכולות כמובן להיות הפחעוה בענין הזה ולכן צריך לחגבר את הכח, את הנשק וכו'. אבל בענין זה אני בטוח שעשיתי הבחנה בין שני הדברים: אמרתי יש להם בצורה הקיצונית ביותר מוטיבציה

עליונה לפתוח נגדנו במלחמה, כי אנחנו יושבים על אדמתם, על הסואן ובסוריה.

י. ירון: יש לכם סטנוגרמה באיזה מקום?

ס. דיין: כן, בהחלט.

לנדאן: טוב, איננו מדברים על מדיניות, אבל אני חייב לשאול:

הנאום הזה שבדיוק אינך זוכר אותו, אבל שבכל אופן כנראה אמרת שאתם תעבורנה עוד כמה שנים אז אפשר יהיה לשנות את המפה, האם כאשר זה בא משר הבטחון - האם זה כשלעצמו איננו גורם אשר מחדיר אצלם את רגש החסכול ויכול על כן לדחוף אותם למלחמה? כפי שאחה אמרת, אם כי גם הם חשבו שאין להם סיכוי והם יוכו.

ס. דיין: יתכן. אני קראתי שהיכול כחב לפני איזה זמן שאחת הסיבות

לכניסה למלחמה היה נייר גלילי וההחלטה כאן להקים את העיר

ימית. כאשר סאדאת קרא או שמע שאני מדבר על הקמת עיר נמל בין אל-עריש לרפיח, אז הוא החליט לצאת למלחמה. הייכל אמר זאת. יתכן.

אם אתה שואל את הערכת, אין לזה שום משמעות במסגרת הדבר

היסודי. אני אמרתי את זה בכית ברנר, השתמתי בכיסוף חריף: שרק צבוע או טפש או אדיוט יכול לחשוב שהסורים יעשו אתנו שלום כאשר אנחנו יושבים ברמת הגולן. יש לסוריה 60 או 70 אלף פליטים חיים ברמת הגולן היושבים בדמשק. הסורים בתפישה הקיצונית שלהם רק מפני שאנחנו רוצים הסדר וסדענים שזה גורם לנו שהם יעשו אתנו שלום? אין פרוש הדבר שהם דוקא יצאו למלחמה, כאשר הם יראו את עצמם מסוגלים לצאת למלחמה, אבל יחתמו אתנו שלום על הקו הסגול של רמת הגולן - זה רק איש נאיבי, לדעת, יכול לחשוב. לכן אם אני אומר על ימית או לא אומר על ימית, הסורים כאשר קוציטרה אצלנו ורמת הגולן אצלנו - ~~אמאמאמאמא~~ זה אוכל אותם.

זכנצאל: אם הכנתי נכון, אז בעצם היה כאן מקום לשתי טעויות: אחת

טקטית בנוגע למצב בספט-אוקטובר 73. וכאן אתה אומר, להערכת

המצב הספציפי באותה שעה לא היו לך מקורות אחרים מאשר אמן והמוסד, מה שאתה מניח כאן. ב) בהערכת ההשפעה המרחיקה, בהערכתם של הערבים את העליונות שלנו. בסופו של

דבר אם הם התחילו, פרוש הדבר שהם לא הורחעו כל כך על ידי הכח שלנו, כמו שאתה הערכת שהם נרתעים. כי עובדה היא שהם התחילו במלחמה, בו בזמן שהערכת שהם לא יתחילו.

ס. דיין: לא, החלק הראשון מדויק. החלק השני יותר

מורכב. אני הרי מצד אחד חשתי שפניהם למלחמה,

לא באחד הימים, אלא בחקופה קרובה. בקיץ במאי חשתי שאפילו חוץ כמה חדשים מספר, למרות מה שלא רק אנחנו חושבים, אלא גם הם חושבים, שהסוכוי שלהם לנצח במלחמה הוא קטן מאד. כלומר, לא הצחתי שמפני שהם יחשבו, כל עוד יחשבו שלנו יש עליונות צבאית זה לחלוטין ימנע מהם כניסה למלחמה. יש להם עוד גורמים, עוד מרכיבים בדבר הזה. להיפך, למרות המצב הזה הם עלולים לפתוח במלחמה. אלא שהשאלה היא לא אם, אלא מתי, וזה צריכות להיות הוכחות, אינדיקציות בשטח. לא העליתי על דעתי אם אמצעי [REDACTED] שיש לנו [REDACTED] שלא נדע שהם הולכים למלחמה. זאת פמש לא העליתי על דעתי. לא עקרונית מכבר, אלא עכשיו כאשר הם מקבלים כוחות בשביל לפתוח במלחמה.

אחה אמרת שמה שמרתיע אותם זו העליונות של

נבצאל:

הכח שלנו. פרוש הדבר שאתה הערכת שזו לא שאלה

אם זה כספסמכר או כאוקטובר, אבל זה לא משתנה באופן יסודי גם עד נובמבר-דצמבר, שאתה אמרת שלטוח ארוך אמנם פניהם למלחמה, אבל ביהסי הכח הנוכחיים הם לא יצאו למלחמה.

לא, לא, זאת לא אמרתי. אני מודה לך על ההבהרה.

ס. דיין:

מדוע הם אינם עושים מלחמה? מה מרתיע אותם?

זו ההערכת שלהם שהם יפסדו את המלחמה. אילו הם היו חושבים שהם חזקים מאתנו, או ברבע שיחשבו שהם חזקים מאתנו, לא יחסדו לרבע. אבל כל זמן שישיתו שאנחנו חזקים מהם - הם לא יפתחו במלחמה. זה שהם עד עכשיו לא פתחו במלחמה, זה מפני שהם אינם חושבים שהם יכולו לנצח. אבל זו לא ודאות שכל זמן שהם יעשיכו כך הם ימשיכו לא לפתוח במלחמה. זו הסברה מדוע עד כה לא פתחו במלחמה, וזה מה שכולם אותם - יתרוצצו. צריך למסור על יתרוצצו.

אתה אולי יכול למסור לנו את הדברים האלה שאמרת

היו"ר אפרנט:

בפוסטבי, העחק מהדברים האלה בהזדמנויות שונות

כדי שנוכל להעריך את הדברים האלה, כדי שנוכל להעריך את הדברים. אינני יודע איזה

חשיבות יש לזה היקף, אבל לשם שלמות, אם אתה יכול לעשות את זה, לי נדמה שאתה גם פעם אמרת - אני שמעתי את זה בטלויזיה - שלא צפוייה מלחמה במשך שנים מספר.

על זה נשאלתי, אינני זוכר שאמרת את זה, אחרי ס. דיין:

שקראתי את זה בעתון היפשתי את המקור ולא

מצאתי, אינני חושב שאמרת את זה, ואם מישהו יוכל להראות לי את המקור - אני אודה לו.

אתה היפשת באופן יסודי? ס. דיין:

לא, ביקשתי מהדובר, אם זוכר איפה זה, והוא

ס. דיין:

היפשץ פה ושם ולא מצא, לחפש משהו שאינני יודע

איפה? אני מדבר בלי סוף, לחפש מה שאינני יודע איפה - אינני יודע איפה, אם כן, גי. איש

פה ושם שהתפרסם בעתון, אינני יודע. הדברים שאמרת בענין זה המשמעותיים זה בפו"ם,

כאשר שם אמרת שאני מעריך שיכולתו לבלום את המלחמה היא תישמר, אבל קיימת מוטיבציה

עליונה בענין זה.

עמדתך הייתה בעצם שהמלחמה בלתי נמנעת ושזו דבר לנדאו:

שאנחנו יכולים לעשות בלי לוותר על דברים שאתה

ראיתם כחיוניים אינו יכול למנוע את המלחמה.

זו שאלה יותר מורכבת, אני סוכן להשיב עליה, אני ס. דיין:

אתן אינדיקציה לשאלה הזאת, לגישתי, אני חשבתי

שהמפתח למניעת מלחמה - זה מצרים, סוריה בעצמה לא הפחה מלחמה. אם נגיע להסדר עם

מצרים, הסדר חלקי, נרחק מהסואץ נעשה פיתוח במוטיבציה שלהם להכנס למלחמה. כאשר

יושבים על התעלה ועל הערים שלהם ובגדה המערבית של חצי אי סיני, המזרחית של תעלת סואץ,

שולטים ממש על המכוואן למצרים, ראיתי את זאת כמוטיבציה חריפה מאד מבחינתם לחדש את

המלחמה. אני אומר את זה, שהגורסה שלי לא רק הייתה שמלחמה היא בלתי נמנעת, היא נמנעת

סם אנחנו נחליש את המוטיבציה שלהם, אולי גם אז על שארם א שיך יעשו מלחמה, אבל הרבה

פחות וראי, כאשר אנחנו יושבים על הסואץ. זו בשבילי הייתה פוצת זמן, שאם אנחנו נמשיך

לשבת שם - הם יפתחו במלחמה. ביחס לסוריה לא היה לי שום ספק שסוריה לא תשלים עם

ישיבתנו ברמת הגולן. אכלי בלי מצרים ספק אם היא תוכל לצאת למלחמה. הייתי יותר אופטימי

ביחס לירדן ולפלשתינאים, ושם יתכן שנוכל להסדר בלי מלחמה בכלל.

ולכן שאפת להסדר חלקי עם מצריים?

לנדא:

כן, הוצאתי את הנשמה לי ולאחרים. ואני מסער

מ. דיין:

מאד שזה לא יצא לפועל. אבל זה לא שייך לזה.

אלה הדברים שרציתי, בראשותכם לחזור אליהם מהנושא של אהמול, בנושא המידע. אם להמשיך
מקום שהפסקנו.

אני מכין שזה גם כולל חשוכה לשאלה ששאלתי בסוף

הי"ר אגרנט:

הישיבה. אני מסיק מדברייך היום שביחס לעיתוי

אנא ה' אה הסכנה ראיח כל הזמן (- על זה סמכה א) על ^{הצרכים} אש אמן ב) של ראש המוסד,

ג) של האמריקאים.

כן. לא היחה לך הערכה משלך, כאשר אתה מביא בחשבון

מ. דיין:

אח כל הדברים שמניתי אהמול, האם בכל זאת זה איננו

מראה שסכנת המלחמה היא מידיה? זה מה ששאלתי אהמול : פרסמת הכוחות שלהם, ענין הרוסיס,

פינוי המשפחות, הפגישה היעודה של ראש המוסד עם בנושא התרעה - האם כל זה

בעיניך לא גראה, לא עשית חשבון שכל הדברים האלה מצטברים לכך שהסכנה היא מידיה?

אני מכין מהשוכחך היום שסמכה על ההערכה של שלשת הגורמים ?

מה שאמרת זה עד ה-5 לחודש. הפגישה עם
לא ידעתי על ההזמנה או על הנוסח של הזמנה,

אגרטל - ס. דיין

שהיחה
וכרע ~~מקבלת~~ את ההודעה של קיבלתי שהולכת להיות מלחמה כוללת,
אבל זה היה רק 6- לחודש. מה אמר לי נודע ב-6 לחודש.

אחה לא ידעת שראש המוסד נסע ב-5 לחודש?

אגרטל

ידעתי שנסע.

ס. דיין

ידעת שזה בנושא של התראה למלחמה?

אגרטל

אינני בטוח בזה. לא עד כמה שאני יכול לומר כודאות,
על נסיעתו של ראש המוסד אמרו לי ב-6 לחודש.

ס. דיין

אבל יכול להיות שהודיעו ב-5 בלילה שהוא נוסע, ב-5 בלילה, בערב, לא בנוסח
של מה יהיה שם.

בהתייעצות של יום ששי בבוקר אצל ראש הממשלה
נצמח לי, שם נאמר שהוא נסע בענין התראה.

דיין

מה שאמרתי קודם על הערכה, שקיבלתי את ההערכה
שלא תמיה מלחמה כוללת, זה נכון עד ה-5 לחודש.

ס. דיין

ולא עד בכלל? עד בכלל או לא עד בכלל?

בבנצל

עד שבאו היריעות על הפינוי המכוהל של המשפחות

ס. דיין - אח

מנצח והזמנת ראש המוסד לפגישה עם

ואז הכרזנו את מצב כוננות ג' וכן הלאה ותגברנו. ודאוח זו מלחמה כוללת

לא רק סוריה אלא עם מצרים, נוצרה כאשר נמסר לנו תוכן הודעתו של

ההזמנה של ראש המוסד וסימני אחרים כהזיה הסורית, פינוי המשפחות ואולי

ישיבה עת - בוקר
הער: שר הבטחון ס. דיין

קידום הארטיילריה ועוד דברים שם, האור הארום הזה גדלק ב-5 לחודש ולא היתה ודאות אנלי שזה כולל גם אם מצרים ושזו מלחמה כוללת וזה = בתאריך של למחרת. אני יכול לדבר אפילו עכשיו, שהזמנת ראש המוסד על ידי הוא יכול להודיע לו על ה-7 או על ה-8 או לעוד שבועיים. מזה שהוא מזמין אותו היום, אין פירוש הדבר שמראש אפשר להניח שהחודעה היא על סחר בערב.

נכנצל: אתה אומר, ודאות לא היתה לך, ודאות גם לא היתה צריכה להיות. השאלה אם נוצר חשש בצניסי?

ס. דיין: ב-5 לחודש נוצר חשש רציני מאוד שהולך להיות משהו. מאיזה תאריך ומשם זה, האם זה מלחמה כוללת או לא - ב-5 היה חשש מספיק כדי לעבור למצב מכסימלי ערב מלחמה. פרט לגיוס מילואים. לעשות את כל המוצעים הדרושים כאשר אנהגו עוד איננו יודעים מתי זה יהיה. אבל אנו חושבים שהסיכוי עבר מארבעים אחוז שלא תהיה לששים אחוזים שכן מתי, מלחמה, אבל בלי תאריך קבוע מתי זה יהיה.

נכנצל: אני מצטט שלמלים "פרט לגיוס מילואים" נגיע עכשיו.

ס. דיין: כן. אני אומר ביתס לשאלתו של השופט אגרנט אם כל הדברים האלה לא ~~אם~~ עורר כי חששות.

אני אומר עד ה-5 לחודש חייתי בהנחה כלליה שפני מצרים למלחמה. קיבלתי את הערכה המוסדות הטונים שלא צפויה מלחמה מיד ~~אם~~. לי היתה נוסף להערכה על לאן פני מצרים / שחלקתי עליהם, שחשכתי שכן מחכונות למלחמה מתי שהוא, הם פחות מסבי חשבו כך - היתה לי הערכה שבהגובה להפלה שלושה-עשר המטוסים בסוריה, הסורים יעשו פעולה. אבל סוריה בלי מצרים לא תיכנס למלחמה כוללת. זו היתה ההערכה.

הואיל ובשאלה שקיבלתי מכם לפני הופעתי כאן

נאמר על ההכנות או ההחלטות שנתקבלו בין ה-16 לספטמבר ועד ה-6 לאוקטובר, אני עברתי על החומר והכנתי פה ציון של אותן הפעולות ההכנות שנגעו בהשתתפותי, כיוזמתי וביריעתי בארטיכים האלה.

אינני יודע אם להציג את זה כך ~~מאידך~~ באופן כרונולוגי. זה נמשך בין ה-24 לספטמבר בישיבה מטה ועד ה-6 לאוקטובר.

אגרנט: אולי חציין אותם ונראה מה חסר לנו.

מ. דיין: הפרוטוקול של ישיבה מטה ב-24 לחודש בהשתתפותי.

אחר-כך ב-26 לחודש התייעצות עם הרמטכ"ל וראש אמ"ן.

כאותר יום לאחר התייעצות נסעתי לרמת הגולן ועשיתי שם ביקור.

דיין: יש לך רישום מההתייעצות הזו?

מ"ל א. בראון: אני חושב שיש לכם.

דיין: יכול להיות שכן, יכול להיות שלא. אינני יודע

באיזה ח"ק. הם נמנעו מלחץ לנו מסמכים

שהיו אצלך. אני מציע שנקבל את זה. 255

בכנצל: ה-26 לספטמבר זה ערב ראש השנה?

א. בראון: כן, זה ערב ראש השנה.

בכנצל: זה לכני שנסעה לשם?

מ. דיין: כן. אני כרגע רוצה לקרוא את האינדקס

ולא את תוכן הדברים מהפגישות האלה. אם תרשו, אז

אנלאומר מהם הנקודות שאני רוצה לציין באותה ישיבה ש אני מעליתי, לא רק למסדר את הפרוטוקול.

אגרנט: תוכל לעשות את זה.

מ. דיין: לעשות את זה מיידי?

אגרנט: אני חושב שהעשה מישיבה לישיבה באופן כרונולוגי.

רק תמצית הדברים.

ס. דיין: בישיבה של 24 לחודש אני גדלקתי לדברי אלון פיקוד הצפון. אני יודע שהדברים האלה הובאו לפניכם אז אינני רוצה לחזור עליהם.

אגרנט: האם זה כלול במסמך הזה?

א. בראון: כן. זה ב-24 לספטמבר.

דיין: זה מה שהקראת קודם את דברי ראש המוסד?

א. בראון: כן. זו אותה ישיבת מטה.

ס. דיין: שם אמרתי שההערה הזו של אלון פיקוד הצפון מעלה בקורה כזו: "המטה הכללי לא יכול לעבוד עליה רק בשמיה. אני מבקש למצות את הנושא הזה עד תורו. ואינני מרשה לעצמי ללכת אפילו להפסקה עד אחרי ראש השנה מבלי לשמוע מה נעשה בעניין הזה. שמוכחא להיות הנחה אחרת של המטה הכללי, של הרמטכ"ל שהדברים אינם כך". כלומר, או שהדברים אינם כפי שאלון פיקוד הצפון מציג אותם, או תשובה למצב הזה. אין אלון הפיקוד הצפון הציג את הדברים, אינני עומד על כך, הוא היה לפניכם.

היו חילופי דברים ביני ובין הרמטכ"ל בעניין זה וכסיכום של דבר ביקשתי שהיה הצעה של המטכ"ל, הכניית מה לעשות בחגובה לדברים שהעלה אלון פיקוד הצפון.

אגרנט: מה הוא אמר כדיוק אלון פיקוד הצפון?

ס. דיין: הוא אמר שני דברים באופן יסודי:

- 1) שיכולה להיות שם החקפה ללא התראה מוקדמת
 - 2) שאין שם די מכשולים שימנעו פריצת כוח סורי.
- "אין לנו גזרה וזו שום התראה. אני אומר אולי בהגזמה, אבל אין לנו שום התראה"

בגזרה הזו הסורית. הסוריים לאחרונה יצאו מהמערך הזה, חזרו למערך ואנו לא ידענו על זה. (ב) הוא אומר - בגזרה הזו אין לנו שום מכשול קרקעי נוסח התעלה. כמו תעלת סואץ. יש תעלה אנטי-טנקית "פוטנציאלית לפחות יש פה סכנה של התקפת פתע שאנו לא עשויים לכך שהיא עומדת לפרוץ". זה באופן המציתי מה שהוא אומר, שהין סימני התראה ואין תעלת סואץ שיכולה למנוע את זה.

לאחר הדיון הזה ב-24 לחודש, לאחר שאמרתי שאי אפשר

לעבור על פה לסדר היום, אפילו לא לצאת להפסקה של ראש השנה, קבעתי דיון נוסף עם הרמטכ"ל ועם אלוף הפיקוד הצפון ב-26 לחודש, מה שהשתתפו בו הרמטכ"ל, סגנו - אלוף טל, צבי צור ועירוני ממשרד הבטחון. ראש אמ"ן, אלוף פיקוד הצפון ואנשי המשרד ~~הצפון~~ שלנו - רביב, ראש לשכת הרמטכ"ל, אריה כראון.

הדיון הזה התחיל בכך שהרמטכ"ל אומר,

קודם כל הוא העיר אז על זה שהבאתי את הציטוט בפעם הקודמת.

במלים "אני לא חושב שהענין רציני". אנחנו נסינו לשחזר לעצמנו מכל מה שאנו

יודעים מכל מה שיש ~~אצלם~~ אצלם. אני גם שמעתי כדיוק מה היה אתמול,

זה שאנחנו

יודעים שהצבא הסחי נמצא במערך תירום וזה מערך שממנו אפשר לתקוף, אפשר לעשות

כל מיני דברים, זה נכון אבל לא כידיעה שיש משהו שהולך לקראת זה."

אג

אבל, לא כידיעה שיש משהו שהולך לקראת זה. לכן, לי נדמה, שאנחנו לא עומדים בפני מלחמה של סוריה". זה הרמטכל אמר. והוא אמר "אני הושב שלא יכל להיות דבר יותר אידיוטי מצד סוריה מאשר חתקוף לבדה. זה שלא הולכת מלחמה של שתייהן, נדמה לי שיש לנו כל האינדיקציות לכן, לכן לא הייתי עושה הכנות מלחמתיות כדי לפנוע/ מלחמה ברמת הגולן". זה אמר הרמטכל בהתייצבות, והוא מנה מה יש לנו ברמת הגולן, שאלתי אותו, נכנסתי אהא לפרטים בישיבה. הפרוטוקול אצלכם ואינני רוצה להטריד אתכם עכשו אהא בקריאת הפרוטוקול, אהא הוא אמר שיש לנו גדוד סנקים, זה 70 סנקים. ולאחר - אני משתמש בלשון פופולרית - לאחר הצעקות שעשיתי בישיבת המטה, הוא אמר "נתגבר אותם בעוד שהי פלוגות סנקים ואז יהיו קרוב למאה סנקים ברמת הגולן, ועוד סוללה של 175 מ"מ ועוד ארטילריה וכו' וחיל האוויר נמצא בכוננות והוא יוכל לפעול.

הא אהא אהא הרמטכל סיים את דבריו "אני הושב

שכל העניין הזה הוא בסבירות מאד מאד נמוכה." הפרוטוקול בידכם, אני רק טגיין כדי להראות את ההקשר על תשובתי. הוא סיים את דבריו ש,ה בסבירות נמוכה. על זה אני אמרתי: "אלה בכל זאת שני דברים שונים. 1. מדת הסבירות, ו-2. מה שאנחנו עושים. יכולים להגיד שהסבירות היא כל כך נמוכה, שלא עושים כלום. אבל, אם לא אומרים כך, אמנם סבירות נמוכה באחוזים, אבל ישנה אפשרות שזה יקרה. ופה נעשה קצת אנליזה לעניין זה. אני מכין, שאתם בכל אופן אינכם מוציאים ב-100% מכלל אפשרות, שבזמן החגים כחוצאה מאובדן המטוסים שלהם, בימי החגים הם ירצו לעשות איזה פעולה. אינכם מבטלים אפשרות כזאת ב-100%. לכן, עושים הכנות, כי אינכם שוללים זאת במאה אחוזים. "

הרמטכ"ל אומר: "אני לא שולל אותה, כי טכנית זה אפשרי. באחוזים, אני אומר שאם 99% שזה לא יקרה." שר הבטחון: "אותי מעניין אם אנחנו לא עושים כלום או עושים. לא אם המסקנה מבוססת על אחוז או על עשירית אחוז, אלא אם עושים או לא עושים הכנות. הבנתי מסך, שכס עושים." הרמטכ"ל: "כן". ופה אנחנו נכנסים לפרטים, מה עושים ובסופו של דבר אני אומר שאני רוצה לעלות לרמת הגולן ולראות את הבריס כעצמי.

זה אתה אומר?

ידין.

מ. דיין כן. שיש אפשרות של פריצה בטנקים וכו'. בסיכום, אני אומר. "עלינו להחזיר להכרה שלנו שאין שם סואץ, שצריך לעבור. מה שעליהם לעבור זה רק שטח הפתח ולהכנס לטנקים, שאפשר לעשות את זאת ויש לחשוב שיהיה איזה רוסי ממולח שיעץ להם לעשות את זה." יש פה עוד דיון מפורט בכל מיני אמצעים שאנחנו מדגישים, אחר כך, אני שואל על האפשרויות של אחרא ההתראה, אז ראש אמ"ן אומר שזה הכי סביר שתהיה לנו התראה, והרמטכ"ל אומר. "אנחנו מחזיקים היום המון תצפיות, אני מעריך אם ילכו להתקפה של ממש, יכל להיות שתהיה לנו התראה כל שהיא מוקדמת." ואז אני שואל אותו על והוא אומר שסזה לא יצא כלום. בסוף אני אומר " אז אני רוצה לעלות לרמת הגולן". אנחנו מדברים על חכנית הכיקור. אבל, אמרתי. "רוצה לטוס קדם בהליקופטר להסתכל באמצע בתצפית ב-2-3 מוצבים, להציץ משם מה הקו האפשרי ביותר לפריצה טנקים, אני רוצה לצאת קדם ולנחות ככל מקום שתורידו אותי ואחר כך ניפגש עם הישובים". לפני זה, אומר לי אחרא הרמטכ"ל שיש לו הצעה ואני בודאי לא אקבל אותה. אני שואל אותו איזה הצעה, והוא מציע שאני לא אסע. אני אומר לו. "אתה צדקת, אני לא מקבל אותה." אבל, זה היה כך ברוח טובה. ונסענו לרמת הגולן.

ועדת חקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ח - בקר
הער שר המטחון ס.דיין

אג

לו"ר אגרנט:

סוכס על הביקור.

ס.דיין

כן. זה היה בו ביום.

ידין

בדיעבד, הכל שלא עשאת אותו דבר בדרום, באותו יום.

לראות מה קורה שם בקווים שלהם, אם אני מפרש

עכשו, פה אתה מדגיש, אתה הפעם כבר מתנהג, נאמר, יותר משר בטחון.. אתה כבר מתנהג פה כרמטכל, כי אתה לא רק רוצה לדעת אם יש 200 סנקים או 100 סנקים ואם כדאי להעלות עוד, אם בכלל, אלא אתה רוצה לדעת ולברוק צירים ומוצבים. במלים אחרות אתה לא בטוח, שהתכניות והכחות מבחינה מעשית בשטח? נכון? זו התערבות לא רגילה שלך, אם אפשר לאמר כך, כשר הבטחון.

ס.דיין

אני אמרתי לרמטכל, שאח רמת הגולן אני מכיר את

השטח פחות טוב מאשר את סיני. את סיני אני מכיר, עם סיני אני מתעסק כבר משנת 56. אבל, את רמת הגולן אינני מכיר עד כדי כך. שניה, יש שם בעיות קשות, אין תעלה שצריך לעבור אותה. עומדת שאלה במקום זה יוכלו לפרוץ והאם פלוגת סנקים תוכל לעצור.

אתה צודק בזה, שרציתי גם לעשות הערכה לעצמי

ולוא היא היתה עומדת בסחירה, וכשעמדה בסחירה, הערכה צבאית עם הערכה שלהם, היחי מתערב התערבות רמטכלית. סופר-רמטכלית, מאה סנקים זה מספיק או מאה סנקים זה איננו מספיק. לוא השבתי שזה איננו מספיק, אז הייתי אומר שצריך עוד לתגבר עוד סנקים ודברים כאלה. אז שאלתי " מה הכה שיש לכם, איפה הצירים שחושבים שהם יפרצו ואני רוצה לראות את זה. אני לא מכיר את השטח. תסבירו לי." ואז, נסענו לשם ומהביקור יש רישום שרשם סגן-אלוף כראון. זה לא רישום סטנוגרפי, אלא זה רישום כללי על הביקור. חלק מהזמן הוא נעדר, כי היה צריך ללכת לטלפון וכו'.

ועדת חקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ח - בקר

העדה - שר הכסחון מ.דיין

אג

בביקור השתתף אחי רק אלוף פיקוד

הצפון. הרמטכ"ל הצטרף אלינו אחר כך כשהיינו בישובים. אחרי הביקור בקר, הלכנו לישובים ואז הצטרף הרמטכ"ל. בביקור עצמו היה אחי רק אלוף הפיקוד, והוא הסביר לי את פני השטח. אני אציין רק 2-3 נקודות משמעותיות לאחרי ביקור. עברנו ממקום למקום, והפרוטוקול נמצא בידכם הוא סיפר שהיו חילים סוריים בשטח ההפקר לילה קדם. ואז שאלתי. "זה שהיו חילים בשטח ההפקר אתמול, יש לזה משמעות?" התשובה של א'וף הפיקוד. "לא. זה יכל להיות גם שהיו חבלנים". אחר כך עברנו לשאלה איפה יכל לעבור השריון ובין השאר הוא אמר. "לעת עתה השלמנו את כל תעלת ה-נ.ט. כמו כן יש יש שדות מוקשים שחלקם מטחבלים עם תעלת ה-נ.ט. וחלקם לא." עוד כל מיני פרטים ואני שאלתי אותו בקשר להתראה "מבחינת ההתראה מתי אתם רואים סימנים שהם עומדים לתקוף?" אלוף הפיקוד השיב. "כיום אנחנו רואים מרחקים עצומים ע"י מצפיות קבע טובות, באמצעים טובים. כיום לא יכולים להפתיע אותנו. לא יכולים להפתיע במובן של שעות, של טווח ראייה של משקפות. שאלתי אותו ביחס לארטיילריה, והוא אמר "לפעמים רואים שהם מורידים את רשתות ההסוואה מעל התותחים." שאלתי אותו "כמה טנקים יש?" והוא אמר. "יש מאה טנקים". שאלתי אוֹךְ "ומעבר לזה, אם אתם צריכים יותר ממאה טנקים?" אז הוא אמר "אם זה גיוס מילואים, זה 24-30 שעות."

זאת תמצית מהביקור.

הנושא של טיסות מצפיות, לא עלה?

נבצל

לא. זה בדרך כלל עושה חיל האוויר ואלה אישורים

מ.דיין

שבועיים העוברים במטה, או יומיים העוברים במטה.

הנושא הזה לא עלה. אני שאלתי אותו בקטע הזה התראה יכולה להיות לו בשטח.

הוא אמר, " כיום יכולים לראות את הטנקים ממרחק של קילומטרים, יש מי שקפח של קילומטרים אחדים, " ולפעמים ראו כסטורידים את הרשתות מהארטילריה - סימן שהם עומדים לפתוח באש.

(מגיש מסמכים ליו"ר אגרנט) אני צרפתי את

בראון :

הפגישה שהשר קיים עם עתונאים בביקור הזה.

אני רוצה לאמר מה שאין פה, לא מפורט איפה

ס. דיין :

היינו. מפורט מה דיברנו. הלכתי מעמדה לעמדה /

ואחר כך הלכתי ליחידת הטנקים לשאול מהם את הערכתם כמה זמן יקח אצלם להגיע לעמדה הירי שלהם, שם לראמפות קדימה, נכנסתי לפרטים האלה, גם במוצבים וגם אצל השריון, לאן הם יוכלו להגיע, במשך כמה זמן, ומה יהיה אם ימקשו להם את הדרך הזאת ויצטרכו לעבור לדרך שניה. יש שם שאלות כדי להיות יותר שלם ב,ה שבאמת פלוגות הטנקים שיש שם באמת יכולות לחסום את הכניסה.

כנראה שזכות להדליק את האור האדום במקרה זה

נבנצל :

היחה של אלוף הפיקוד. הוא גרם לדיון, הוא אמר

שני דברים: אין לנו התראה. עקרונית יודעים את זה. אין שם חעלת סואץ ואפילו לא היה צורך שתטוס לשם כדי לדעת זאת. זאת עובדה ידועה. החידוש ~~אם~~ בעצם ככל זאת היחה ההחצמות של הסורים שם במקום. זה היה הנושא העיקרי

אג

גם את זה ידעו, לכאורה גם את זה ידעו.

מ.דיין

מה באמת היה החידוש לאמתו? מה השתנה כאן? זה

נכנצל:

שאינן העלת סואץ, זה היה ידוע גם קודם, ושאינן

חראה חוץ מעניין של ~~אמת~~ טיסות - ולכן שאלתי עליהן - לא השתנה משהו? אז
השתנה משהו לגבי טיסות וזה לא החערור דוקא עם אלוף הפיקוד.

מה שהשתנה הוא פוטנציאלית אצלי אולי בצורה

מ.דיין:

רדומה לאחר הפלח 13 המטוסים, אני הנחתי שהסורים

יתכן

מוכרחים להגיב. לא ~~אמת~~ שהם יעברו על זה לסדר היום, למרות שהיו כל מיני

דברים, אבל זה היה רדום, כאשר אלוף הפיקוד אומר: "אני מרגיש רע מאד" אז הוא

יושב שם, אינני צריך להסביר לכם מה סדר יומי של שר הבטחון, אבל הוא יום

בישיבת ממשלה, הוא יום אחד ככנסת, יום אחד בישיבת מפלגה להכין סצע לקראת

בחירות, איננו חי כמו אלוף פיקוד שחי את כל חייו בנושא הזה, ~~אמת~~ ~~אמת~~

~~אמת~~ ~~אמת~~

ישיבה ע"ח(בקר)

תעוד: משה דיין

משה דיין:

והוא ניזון בענין זה, באיזה מידה הדבר מסודר או לא, מהצבא, מהמטה הכללי, מראש-אמ"ן. כאשר קם אלוף פיקוד ואמר: אני מרגיש לא טוב - לו זו הייתה הנחה אזלי שאין שום חשש למלחמה, טוב, אתה מרגיש לא בטוח. אבל כאשר אני הייתי ער לזח שעלולה להיות שם התקפה סורית, אז צעשה זיקת השמלית - אלוף הפיקוד אומר - שאין לו אמצעים מספיקים להתראת או עליחה, ואני חושב שיכולה להיות תקיפה, אז רגע אחד - מה קורה כאן? מדוע זה לא היה לפני זה? - הייתי בכיכורים רבים בצפון, או לפני שלא הייתה סכנת מלחמה, או בגלל איזה סיבה אחרת, לא הועלתה בצורה חריפה כזו השאלה. להיפך, במשך כל החודשים מההפגזה שהייתה על ישובי הצפון, אינני זוכר באיזה תאריך זה היה, חודשים מספר לפני זה, אצאאתה אינני רוצה לקפח את זכותו של אלוף הפיקוד, אבל אני רוצה להגיד, שזו הייתה יותר יוזמה שלי להניע את המוסדות המרכזיים-המישבים להשיג מיליונים של לירות לתקציב, ולשנות את מבנה התקציב, ולקרוא לישיבה של גבתי וגלילי - לעשות דביזיה במבנה המסקים שם באמצעי בטחון: של מקלטים וכן הלאה, אז הדבר הזה חלק חודשים מספר לפני זה. ואז עובדה סכימה שהניחה את דעת כולם, עם הרבה מיליונים, שזה מה שאנחנו צריכים לעשות בצפון. מאז הדבר צדע. טוב הייתה חכנית, מכצעים אותה: מניחים קו טלפוני, חשמלי, חופרים מעלה ג.ט, שמים מוקשים, עד הפלת המטוסים. ואז, כאשר עוד פעם אלוף פיקוד הצפון אמר - שהוא איננו מרוצה מהסידורים או צדלק לי משהו. לא היה שום חידוש, בזה שאין שם תעלה סואץ וכו', ולא בזה שיש שם ריכוז. ואפילו לא בענין הפלת המטוסים.

צבצול:

בענין הרכוז הוא העיד לפנינו, חופי, והוא אמר

איך עלה מהר מאד מספר הטנקים, בעיקר ב 29

ספטמבר הוא אומר - שדוקא צילום אוויר איתר 680 טנקים ועשרות סוללות יותר מאשר היו קודם. הוא בעיקר שם את הדגש על ההתעצמות המחירה מאד, או החגבור המחיר מאד, באופן דרמטי ודינמי של החכנית הסורית.

אני נגעתי בשאלה הזו אחסול, אולי אני יכול

מ. דיין:

לחזור עליה.

פה היו שתי חופעות בענין ההתעצמות: 1) חגבור

שטיבה ע"ח (בקר)

העד: משה דיין

משה דיין:

הכוחות, והשניה - הצבחה הטילים, אמצע עצם הצבחה הטילים וגם מיקומם, בנושא הראשון - של התעצמות הכוחות - אמ"ן אמר - שבכל פעם שהם נכנסים למצב תנועת הם מקשמים כוונות קדימה, ואם משנה לשנה יש להם יותר טנקים, הם מכניסים יותר טנקים, אבל זה לא שונה באופן עקרוני מסצב שהיה לפני זה כאשר הם נכנסו למצב כוונות, והוא הראה את זה במספרים, אני מרשה לעצמי לומר בענין זה עוד דבר, גם במצרים וגם בסוריה, המצב הוא, שכל הכוחות שלהם ברובם, יכולים באופן טבעי להמציא בסוריה כיון דמשק לרמה הגולן, ובמצרים כיון קאחיר לתעלת סואץ, כאשר זה מצד אחד נותן להם אפשרות לצאת מיד למלחמה, ומצד שני, אצלנו מעורר בראשו של ראש אמ"ן דילמה! האם הם שם מפגי שמתכוונים לתקוף, או האם הם שם מפגי שנמצאים במצרים ובסוריה? הם צריכים להמציא באיזה מקום, אז הם יושבים שם, זה לא שאנחנו מקדמים כוחות לסואץ, אז אמ"ן אמר - שכאשר יש מתיחות בינינו ובין הסורים, הם משאירים כוחות מסוימים להגן על דמשק, עוד כוח בקו ב' דהשאר בקו א', וזה כחודשים אחרים, כאשר היה חורף, והם עושים אימונים, הם מקשינים את המערך, ועושים מערך רגיעה ואז הם עושים אימונים. גם לא נוח להם אז להתזיק את החיילים בקו, וישנה זהות כיון ספטמבר לספטמבר למספר הטנקים שהם קידמו, שאותם הטנקים שאלוף פיקוד הצפון הורגש מהם, ובצדק, גם שנה לפני זה הייתה תנודה כזאת קדימה.

(אני העברתי לכם אתמול את הגרף הזה של ספטמבר מול ספטמבר) זה דבר אחד.

דבר שני - בקשר לטילים, התהליך הזה הוא כמעט

טבעי והכרחי מבחינת הלקחים שחרוטים והסורים הפיקו ממלחמת ששת הימים, במלחמת ששת הימים בסוריה לא היה אף טיל אחד, לא היו שם טילים ובאמת עשו להם שם שמות, ובמצאים היו 27 סוללות טילים דמשהו, אינני שודע אם זה המקום להכנס לשאלה, מה המסקנות שארוסים וכמון אתם הערבים הספקו ממלחמת ששת הימים, כאשר הם בנו את הכוח לקראת תעמיד, הביטוי המלחמתי שלו היה במלחמת "יום הכיפורים".

הדבר... ש... ל... במצב אפטימלי, כי תסרוך בתוך
 מילואים? הוא אמר: כן. בשבת לא בוצע אקדסין חדבר הזה. ביום שישי. סליחה!

אם יורשה לי להעיר. אני הייתי קצין שליטת של חטיבת

בר א"ל:

שריון. אפלי יש פה אי-מבנה בין אנדרה לחטיבה?

לא, לא, לא! אין פה שום אי-מבנה.

ד"ר:

מכל מקום, לא הייתה ער לזה. 300 טנקים ידעתי שאלו

ד"ר:

אין 3 חטיבות.

אנחנו נעשה עכשיו מפקד לדבע שעה או 20 דקה.

ד"ר:

(אחריו: ישמח ש.א.)

דוגמה שזה חל גם על הצפון, למעשה לא היו מלאות לא רק בצוותים (זה דבר אחר) אלא חלק גדול מאורגנים שלהם שכולל אפילו יתור מרגלים - הם אנשי מילואים.

שייך:

עבשין אינני יודע אם שמתי לב לזה מאין שביאו את האנשים מבית-הספר או - - - -

דין:

על הצוותים - זה ברור. אבל נוסף לצוותים החטיבות (שהמטכל לא מכחיש את זה אתמול). שאלתי אותם: למה ביום שישי, למשל, לא גייסו את המילואים של החטיבת הסדירות? מעשה אומרת שאחזקן מייגיל של חטיבת הסדירים מזמן הקיצוצים (כך אמר מפקד החטיבה) ואני לא רוצה לאכזב כדגע לפירוט, מרגלים, ביחוד כל מה שנוגע לענייני החפוש והחזוקה, גם יחידות סיוע, כל מיני דברים - הם ממילואים ולא סדירים.

בר און:

חטיבת סדירה?

דין:

חטיבת סדירה.

דין:

מה שאני ידעתי הוא שיש מילואים שצריך לקרוא להם לאשלמת חטיבת סדירות. בגלל הפאשון של הגיוס, כאשר החלטנו על חיל האוויר, הוא כלל גם השלמות. - - -

דין:

זה בשבת?

דין:

כן.א. אשלמות, באיזו מידה זה מפריע למעולה הסדירה של אחת ימורה - לזה לא הייתי ער.

דין:

ביום שבת זה נכון. אני שאלתי את המטכל את השאלה, מפני שביום שישי הוא מודיע, נדמה לי לראש הממשלה או בשיבתה "מצבא אסדיר נערך לחלוטין" או משהו דומה לה. שאלתי אותה: האם פירוט

לא התעוררה שבאשר הוא חושב ששמו נכבד - הוא איננו מאמס לומר את זה ומבקש מביטח עם שר מבטחון ועם ראש הממשלה ועם נשיא המדינה, על מנת לבוא פלסטר "אני רוצה שתדעו שאני חושב שזה צריך ללכת בדרך אחרת". הוא עושה את זאת בצורה נאותה: בקבלת רשות לכך. אבל הוא לא מיישרו שמחמק מהאחיינות.

ובכן, הפקודה של א-1 באקטובר, שיטת אצלכם, יש גם

שני שינויים, למרות שאקראתם 26 הפקודה היא מה-25 בספטמבר. האשט, יש חיגבור צוסף בטנקים בסיקור צפון.

אתה מדבר על א-1 באקטובר?

דין:

כן ואז מביעים ל-111 טנקים, 8 סוללה ארטילריה.

דין:

וכאן בפקודה בכלל כבר גם סיקור דרום בשעה שב-26.9

הכוננות

האשט הוא רק לצפון, ולא עוסק בסיני. מה הכוננות לדרום. זה בגלל אחשורת

הכלליים של החיגיל. מה נעשים פידורים אין להגיע לאיש 300 טנקים. כי הטנקים

מכחינה פידוח נמצאו שם. מיחה שאלה אין להעביר לשם את מצותים. אז מה נקבעים

סיפורים אין להעביר לשם את מצותים.

איפוא זה מופיע מה? לפי איזה סעיף?

דין:

כוננות לחיגבור הדרום בטנקים שבארטילריה.

דין:

כן.

דין:

ואז זה מביע למשלמה ב-300 טנקים. בעצם בדרום לא

דין:

קבלו פתח חיגבור עד למלחמה, וכצפון היה החיגבור

חיגבור בהמשכים.

אני רוצה לשאול אותך מה שאלת-ביניים בענין 300 הטנקים

דין:

האלה, אם כי זה יגיע פתח מאוחר, לדין, כאשר נגיע

אחר כך גם

ליזום שישי. אם אמתה היטה מודע אז, וכמובן/כיום שישי, שחטיבות הטנקים של הדרום,

- לגדוסי: זה יש לגדו.
- גד און: זה שקרא "אשור"
- דין: זה על החלוקה, מה שקרא, תקיפה ג'. זה על ההכנות
מא-1 עד ה-2 באוקטובר.
- דין: זה היה בהמשך. אבל זה נתן חיגבור נוסף במקום 100
ל-111 סוקיס.
- דין: דרך-אגב, ב-1 באוקטובר, כאותו יום או יום לפני זה,
צמח לגד שהיתה משישה שוערת, אולי זה סוגזס, בין
המטכל וסגן המטכל, והוא הודיע שם (קריאה: ששאל טל) שהוא לא מקבל את ההערכה
של ראש המטה הכללי על הצפון ששם לא חמיה מלמה, והוא לאץ שם (עזה היה בצדקתם
מסר ראש מחלקת אוויר ורא"אמ"ן אשיר וכו', ואז אמר שהקבלה החלטה לשלוח הסיבה
7 לצפון. אחת לא שודע על זה?
- דין: שום הדיס בהסערה אזאת לא מגיעו אלי, כולל דברי סגן
המטכל.
- דין: על זה יש לגד הערות.
- דין: טל
כאשר אמר היה אולי, אני מצטער מאוד לומר זאת, הוא לא
אמר לי אף מלה על זה.
- דין: אמר מבטח את זה בלתיאליזם שלו. על זה כבר שאלתי אותך אמסל.
- מבצל: הוא אמר, שכאשר נכנס לתפקיד אמר אסרה לו שלא יעשה
יפתר מדי הערות.
- דין: ה צכון. הוא איש יסודי מאוד תאלוף טל, ואני מעריך
אותו מאוד. והוא עקשן גדול. וההגחה שלי עד עכשיו

החגים שיש לאגביר את הכוננות שם.

1.10.74 : שנת עוד פקדה מה-1.10.

1.10.74 : מריסת תי פלוגות לרמה אגולין, לפדום שני פלוגות פלום

זחלמים וכד'. זה מה-26.9.74. מדון: אגרת הכוננות

ברמת-הגולן?

1.10.74 : כן. ועד להפיק את הדעה

1.10.74 : החל מהיום/חוגבר הכוננות לקראת מאפשרות של תקיפה

מסודית ברמת הגולן? זמין?

1.10.74 : כן מה-23 בספטמבר.

1.10.74 : איזה מצב זה?

1.10.74 : 176, מיסוך מס' 7

1.10.74 : קורא את המיסוך 107.

1.10.74 : סליחה. ישנם מה שני תאריכים. מיסוך מס' 7 -

זה המסך / המסך אימטכל אל סגן ארמטכל לעשות את הדברים; המסך 8 - לעשות גם את המיבוצים. / בתק זה מוצג מס' 176, חסך מספר 1.

1.10.74 : המיסוך הבא הוא מה-1 באוקטובר.

הוצאת הביקור היא מוצאת מתמשכים. אני רוצה לומר,

שכאשר באתי לביקור - הטקס היה כבר בדרך. מהחלטה על זה נחקלה בדין עם

ארמטכל בבוקר, המסך יצאה שם (ומצויינות גם אשעה) ב-26 בחודש, שם כתוב "המסך

יבוא". ב-1.10 יצא עוד מיסוך על ידי אגם מיבוצים מאוחר "במסך לכוננות המים

שבתאם לתחזיתות אחדות/חוגבר דמה אכוננות כפי קוד צפון ובפי המסך אהל מה-1

דיין: והתוצאה הטקסטית היא מא-26 לספסמבר. זה מכל מאותו היום.

הש"ר: מה זה בדיוק? סכום?

בר און: זה סכום למיסמך האנריג'נלי שצורף.

דיין: אדף מאשון נפתן בלשון בני-אדם מה שכתוב בשני הדפים אה אחר כך.

הש"ר: אבל מי נתן אה המקודוה אלו?

דיין: אגם מיבצעים.

לנדל: התוצאה מהביקור? והכל באותויום?

דיין: הם אונסאו מקודוה תיגבור לקראת החגים. למעשה, ~~המסמך~~

אדבעה הדכרים אלה - ששיבת המטה, הדיון אזלי, הביקור

בפיקוד הצפון והמקודוה האופרטיבית לתיגבור לקראת החגים - היו קטורים אחר בשני. בסוף צריך להגיע לאיזו הכליה במערך ל תיגבור כשחזת וכו'. ואז, אם אינני טעה, הגענו ל-111 טקיס בפיקוד הצפון.

בר-און: שמה לא המקודוה חיהא. אלא מה המקודוה בדבר 100 טקיס.

דיין: סליחה. זאת המקודוה שהביאה את מספר הטקיס מ-70 ל-100 טקיס. אדף מאשון ישנה התמציה של התיגבור.

בר און: ב-26.9 נאסף על תיגבור של 2 פלוגות טקיס, ואסף על התיגבור של 111 טקיס יצאה המקודוה אהרי מ-1.10

הש"ר: דא גם כן תוצאה הביקור?

דיין: זה בהחלט. זה תוצאה הביקור ואריננים עם המטכל לפני הביקור. דא תוצאה של הדיננים עם המטכל לקראת

4329

-

ר.ב.א.

-60-56-

דעת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ח (בקר)

הער: משה דייץ

ס. דייץ:

צפון"ו. ודאי קבלתם את זה.

המשך דבריו רשם א.כ.

שישינה ע"ח(בקר)

הער: משה דיין:

ס. דיין:

שאלו אותי: אם אנחנו עושים הכנוח מיוחדות או לא?

זאת אמרתם לנציגי הישובים?

היו"ר אגרנט:

לא. מה שסופיע באנגליה, זה רק לעתונאים.

ס. דיין:

שני הדפים זה לעתונאים, לישובים בכח"חג

וגם הרמטכ"ל כרך אותם.

למפג הזה(הדפים באנגליה לעתונאים) אנחנו

היו"ר אגרנט:

נסמך 256 א'.

התגובה הסורית היתה, לדברים שאמרת - החומר

ס. דיין:

נמצא אצלכם, אני לא רוצה להקריא זאת מחדש -

התגובה הסורית היתה: "הצהרת דיין אינה נסתמת להשוואה, אלא היא, מה שעושה ישראל עזטה כרכזה כוחות על הגבול על לבנון ובהגדלה מספר גיחות של הסיוור של מטוסיה באופן ניכר מעל שטח לבנון. כמו כן לא ניתן להפריד הצהרה זו מהמסבירים הפוליטיים והחברתיים ההולכים ומחמירים בתוך השטח הכבוש לקראת הבחירות הקרובות. אלה הם המסבירים שעוברת מפא"י השלטת - היא חותרת למצוא דרך כדי להקפידה, ולתת לה סיכויים גדולים יותר לזכות בבחירות בבחירות. ולפיכך זו הצהרה זו מסתירה כוונות תוקפניות מתוכננות מראש, כדי להצדיק מה שתאויב עלול לבצע בעתיד".

הם לקחו לחשומה לבס, שאנחנו עושים הכנוח

ואלה הכנות תוקפניות, בסגנון הסורי-רוסי.

זו היתה התגובה הסורית?

היו"ר אגרנט:

כן.

ס. דיין:

אתה הגשת כבר את המסמך? (ס"א בראון מגיש את

היו"ר אגרנט:

המסמך) זה יהיה 256 ב'.

בעקבות המסקנה הזו והדיונים האלה, הוציא

ס. דיין:

הרמטכ"ל פקודה שנקרא "תגבור הכוונות בפיקוד

שישיבה ע"ת (בקר)

הערות: משה דיין:

מציאות

י. דיין:

השאלה הצדדית כרגע, אנחנו נגיע לזה שוב מיד

כאשר נגיע ליום שישי. אני רוצה להבין קצת.

פה בסרוטוקול הזה שהגשחם לנו, על ההתייעצות אצלך כ-26 לחודש, כאשר הרמטכ"ל מנסה להניא אותך מלצדוע לרמת-גולן. הוא אומר - "לא הייתי רוצה להכהיל אותם" - מה זה הענין הזה של דאגה לציבור, או שבציבור חתיה דאגה, מאיפה צולד כל הרעיון הזה?

הוא אומר - ערב ראש-השנה, הוא ידע מה אני

מ. דיין:

רוצה לומר, היתה שאלה, אולי היא איישה פה;

היה ברור שצריך להתרות גם בישוכים. אהאאאא הצעת הרמטכ"ל היחה - שיקראו למאזינים של הישובים, שאלוף פיקוד הצפון יקרא להם ויאמר להם שיאג שתחייבה הכנות למקרה של מלחמה, לרדח למקלטים וכו'. לא לומר את זה לציבור הרחב. ז"א, את אותו הדבר לעשות בשקט ע"י זה שאלוף פיקוד הצפון ידבר עם האחראיים, ולא נעשה פאניקה בישוכים עצמם - שחנה אתה חכוא ותאמר - שיש סכנה שחיה התקפה. זה לא לגמרי התקבל על דעתי, ופה בגלל זה הנחתי את הנייר הזה. היה לי עוד רעיון, הדבר הזה חוזר אחר כך גם ביום הכיפורים. הרעיון אומר - שאם הסורים ידעו שאנחנו עושים הכנות מיוחדות, זה עלול להחייב אותם מלתקוף. מה היה מדובר לא על מלחמה כוללת, אלא על הפצצה. לכן בקשתי להביא עתונאים לשם ולומר כמה דברים שישאלו אותי בגמר הסיפור, לומר כמה דברים על המצב שם, בחקוה למה ש אומרים ל"פיט בייק" יקלטו את זה שם. ואמנם העתונאים באו, ואני אמרתי מה שאמרתי והסורים אחר כך גם הגיכו על זה. זה נקלט שם. ההערכה הזאת, שאם הם יודעים...

(מראה לעד מסמך) זה מה שאמרתי?

היו"ר אגרנט:

כן.

מ. דיין:

זה גם כאנגלית?

היו"ר אגרנט:

כן היו טלפוניזיות זרות. הם שאלו אותי גם -

מ. דיין:

הם ראו טקסים שלנו עולים בדרך לשם למעלה, והעתונאים

ישיבה ע"ח (בקר)

הערות משה רייך

היו"ר אגרנט:מ. רייך:

מתי היו למצרים 27 טילים?

27 סוללות למצרים ב-76, אני חושב שעכשיו היו

להם 140 סוללות, בסוריה לא הייתה אף סוללה

עכשיו היו להם כ-40-45 סוללות טילים, אבל זה היה רק טבעי שלאחר שהסמידו להם את

כוחות האוויר ללא כל הגנה, ויש אמצעי כזה בירי הרוסיים, שאם הם מקימים את הצבא

מחדש, שהם יכניסו את זה כדבר טבעי, כמובן שזה אצלנו יצר בעיה.

השאלה השניה הייתה - שאלת מיקום הטילים, באופן טבעי העדיפות הראשונה להצבת טילים

שלהם הייתה צריכה להיות, מכיון לעמדות החיוניות שלהם - דמשק, קודם כל להגן על דמשק.

במידה שהם קידמו יותר טילים לגבול שלנו, יכלו להיות לזה שתי משפעות: האחת -

שהם רוצים לאפשר להם עצמם החקפה עלינו, ולכן, הם מכסים בטילים שלהם את כל רמת-הגולן,

וזה היה המצב, כאשר הטילים שלהם היו מוצבים כך שכל רמת-הגולן נמצאה תחת מטריית

הטילים שלהם, אבל גם אפשרות של הגנה על הכוחות הקדמיים שלהם, ואפשרות שלהם

לתת מכה פגע וברח ושזה"ל לא יוכל לפגוע בהם, אז ההזעקה הזאת של אלוף פיקוד הצפון

על תגבור הכוחות, גם בעניין התגבור בכללו, וגם ביחס לטילים, היא הייתה נגד זכויות

מכחינת הסכנה שבדבר, זה היה דבר מסוכן, לא-דווקא מבחינת האינדיקציה שהם עומדים לעשות

פעולה, טילים היה ברור שהסורים יקנו טילים, ישימו טילים, מקדמים את הכוחות, יש

מצב חירום, בספטמבר שנה שעברה הם קידמו, עכשיו הם קידמו 650 טנקים, אינני זוכר

בדיוק כמה בעל פה, קידמו קדימה ואחורה, אני, כאשר הייתה ישיבה, בעקבות החשש

שלי שהסורים יעשו פעולה, אני נזעקתי לדבר הזה.

דרך אגב פה יש שתי שורות בסוף (מצביע על

מסך שהגיש יום קודם לוועדה) שאינן ברורות, אריה רשם את זה בכחב יד, והמדפיסה

הדפיסה זאת, אני יודע מה שאני אמרתי לעצמי, אבל אל תשימו לב לשתי השורות האחרונות.

ואתם מחקתם את זה?

היו"ר אגרנט:

הוא רשם את זה בכחב יד, במשרד הדפיסו את זה,

מ. רייך:

אבל אין לזה קשר פה.

המסמך של 1 באוקטובר ישנו אצלכם?

ס. דיין:

ישנו.

י. ירון:

ב-1 באוקטובר היה דיון במטה הכללי

ס. אדיין:

שהשתתפתי בו, והנושאים פאלה עלו, כמובן

מחדש עם הערכה ראש אמ"ן ודברי הרמטכ"ל. אני רוצה לחזור לקטע מדברי באותה

ישיבה המטה הכללי. אני אומר: אני חייב לחזור ולומר שהדבר שמדאיג אותי

יותר מהכל זה רמת הגולן. ופה אני מחוכח עם הרמטכ"ל ואומר: "אני רוצה לומר

הערך הגמול" (זה נאמר ברוח טובה) למה שאמר הרמטכ"ל:

האפשרות לעבור את הגבול היתה חסיד, יכלו

לעלות על גדות גם לפני זה. עד המלחמה הזאת הסורים לא השאירו ב-48 אף דונם

כבוש אצלנו. פה זה יותר ענין תאורטי שאני מנסה להסביר למטה הכללי, מה ההבדל

בין המצב עכשיו למה שהיה ב-1948 כמושיבציה הערבית. כי הרמטכ"ל אומר שגם

לפני מלחמת ששת הימים הסורים יכלו חסיד לפשוט עלינו. אני אומר, ההבדל הוא

בזה: ב-1948 הסורים לא השאירו אף דונם כבוש אצלנו. והם רצו שבקרה ורמטה (אלח

הם שני כפרים ערביים) שהם כבשו יישארן מפורז. הם כבשו בגדה המערבית. אז היתה

טענה מצריים להשמיד את מדינת ישראל משום שלקחו את פלשתיין. אבל היום אנחנו

יושבים על אדמה סורית. זה הבדל גדול. אותו דבר ביחס למצרים. מצרים לא איבדה

אף שעל אחד של אדמה מאדמחה ב-1948. חיו לה להיפך - בחוף הגבול הבינלאומי

רצועת עזה היתה תחת פיקוח שלה. וגם ב-1956 במערכת סיני מצרים לא השאירה אצלנו

אף דונם אחד. ועכשיו זה מצב אחד, שאנחנו יושבים על אדמה של שתיים. פה ישנו

בפירוט הדבר הזה.

זה מראשון לאוקטובר?

לסקוב:

כן.

ס. דיין:

הראשון לאוקטובר, ישיבה מסכל. המסמך
הזה ישנו אצלנו.

י. ירון:

אם המסמך הזה ישנו אצלכם, אני רוצה

ס. דיין:

לומר שחזרנו לנושא הזה, עם הפסקה

הקובעת שהדבר שמדאיג אותי ביותר זה רמת הגולן. אם יש לכם החומר, אני אעבור הלאה.

ב-2 לחודש, למחרתו היה לי דיון עם

הרמטכ"ל: המסמך הזה ישנו אצלכם?

לא.

לנדאן:

(סגן אלוף א.בראון מביש לשופטים את המסמך)

ב-9 בכקר ב-2 לאוקטובר.

דיין:

זו סטנוגרמה או רישום?

היו"ר אגרנט:

רישום על ידי.

סא"ל א.בראון:

אנחנו מנהלים במשרד סטנוגרמה כאשר

ס. דיין:

ישנה סטנוגרפיסטית ורישומים של קיצור

על ידי המזכיר הצבאי רכיב או על ידי סא"ל אריה בראון שמשתתף בישיבות.

עד כמה שאני יודע, גם מזכירו של הרמטכ"ל שהיתח באותה ישיבה, אבנר, גם הוא מנהל רישום. הדיון מתחיל בכך שהרמטכ"ל אומר: "אנחנו שיחזרנו עוד פעם מה יש והמסקנות הן שבמצרים מתקיים חרגיל, ואפשר לומר זאת בוודאות. יש חלוקה למטוסים של אויב ושוכנענו, בקיצור, שזה חרגיל. יש המטוסים שמשחקים את האויב בחרגיל.

בסודיה, למרות היריעה אין שום סימנים

לפתיחה באש. היו שינויים בהיערכות חיל האוויר הסורי, שאפשר לומר שזו היערכות למלחמה, או אפשר גם לומר שזו היערכות יותר טובה. היה שם דה-ארגון. לפה הם ערוכים כך - אין לי הסבר. או שהם מפחדים שאנחנו גיזום או מהכוננים.

לפי מה שאתה אומר כרגע לי יש הרגשה -

דיין:

אולי אני טועה - מה פתאום אחרי

הראשון לחודש? זו לא תגובה למסמך הזה של שהוא אומר ביום ראשון

לחודש תפרוץ מלחמה או לא?

- מ. דיין: יכול להיות.
- סא"ל א. בראון: כל הזמן בדקו את זה.
- ידין: זו יכולה להיות הגובה למכרז של ראש אמ"ן היח?
- מ. דיין: לא, ראש אמ"ן איננו פה, אז אינני חושב.
- נבנצאל: איך מתחיל הדיון?
- מ. דיין: לפי ההתחלה זה דיון שלי עם הרמטכ"ל, שאני שואל אותו על הערכת מצב, מה קמה, הרמטכ"ל אומר מה שקראתי אצלו עך עכשיו וממשיך: "למה הם ערוכים כך אין לי הסבר, או שהם מפחדים שאנחנו ניזום או מתכוננים, והערכתי היא שהם לא עומדים לפתוח באש.
- ידין: הסורים?
- מ. דיין: הסורים, כן. "אנחנו מתוגברים במידה שאני חושב שהיא מספקת. יש לנו ברמת הגולן חטיבת מלאה של טנקים, 100. גדוד פרוס קדימה וגדוד שני מאחורי? חטיבה של שני גדודים על זה אני אומר לו: "100 טנקים - אמר לי חק שהיו לו בערב החג." הרמטכ"ל אומר: "היו לו כ-80 טנקים, ואחמול השלמתי ל-100 טנקים. נוסף לארטיילריה - בערב החג היו שתי סוללות 155 מ"מ, 175 מ"מ, כעת בשלב העלאת סוללה של 109 מ"מ.
- ידין: אני שואל אותו אם הציב את ה"עברי"?"
- תסלח לי רגע אחד. אני לא מכין את זה. כ-30 לחודש או בראשון, יותר נכון, הוחלט להעביר את חטיבה 7. זה לא נכנס פה עטין.
- סא"ל א. בראון: יש פה איזה בלבול.
- מ. דיין: על ענין חטיבה 7 אחס שמעחס מסגן הרמטכ"ל.

ידין:

גם מהמסכל.

ס. דיין:

אני עוסק במספרים שם, כמה סנקים
יש להם.

בבנאל:

גם אתה אמרת מקודם שעל ידי פקודה
נוספת מאחד באוקטובר הכיאו ל-111.

ידין:

שתי פלוגות.

ס. דיין:

כן. ולכן אני חמה כאשר הוא אומר לי

100 סנקים. אני אומר לך: " 100 סנקים

היו בערב החג." ואז הוא אומר: "כפועל היו לו רגל 80 סנקים. אחמול השלמחי ל-100

סנקים. לפי דעתי זה מספיק! אני שואל אותך על ה"עכרי". אז הרמטכל אמר: "אמרת

להוריד אותך ולהשאיר אותו באחד המחנות ברמת הגולן, ויוכל לפחות באש תוך שש-

שמונה שעות. זאת היא ההיערכות. חיל אויר - עם הכוננות כרביל. השאלה באם זה מספק?"

זאת הוא אומר - הרמטכל. והוא ממשיך: "לפי דעתי זה מספיק, ואם ירצו לכבוש את כל

רמת הגולן, לא יחכן שלא נדע." זה מספק למקרה של פלישה, ואם ירצו כיבוש מלא -

אז נדע מראש ונוכל להוסיף כוחות.

ואז אני שואל אותו אם מהעסק

הוא אומר שלא. והרמטכל מוסיף: "אני לא מציע

היערכות יותר חזקה. יחד עם זאת, זה לא בנוי על גשר ברזל ואין לי הוכחה כמו במצרים

שנוכחנו שזה תרביל." זו הייתה מערכת אירונית.

יש שתי שאלות: ראשית, למה הם ערוכים

כך? יחכן שיש להם בעיות פנימיות. ככל אופן זו שאלה שצריך עליה הסבר. יכול להיות

שבמסך הזמן נדע. שאלה שניה: הידיעות שמגיעות

ידין:

ס. דיין:

השאלה באם יש לנו אימות ממישהו אחר."

על זה הרמטכל אומר : יש לנו שהי

יריעה אחד מסוכן של המוסד. " על זה אני אומר : " יש שם יריעה של
גיוס מכוניות, וזו יריעה משונה מאד. יש לי יריעה מסוריה על גיוס מכוניות נוסף. "
הוא אומר : " זו רק המצית הידיעה.

ד"ר :

זו יריעה של

מה אתה אומר על גיוס

המכוניות?

זו יריעה משונה מאד. אז הוא אומר : " זו
רק המצית, הידיעה וסקסט צריך להגיע

ס. ד"ר :

ארצה.

אני אומר : "הדבר השלישי : באיזה מידה הם יכולים

לעשות זאת בלי המצרים? כענין העונה ומזג האויר : האם ספטמבר אוקטובר לא מתחיל
להיות לקראת גשמים שם? " על זה אומר הרמטכל...

היו"ר אגרנט :

ענין העונה?

העונה ומזג האויר, אם הם יכולים לעשות

ס. ד"ר :

זאת בלי מצרים, וענין העונה ומזג האויר-

איזה מזג אויר יהיה בסוריה, אם הם חושבים לעשות פעולה, אם יהיו שמים מעוננים לבני
היל אויר, הרמטכל אומר : זו תקופה מתאימה. אני אתן לכם את המספר, אינני רוצה
לקרוא אותו כולו.

ד"ר :

רק אם יש לך הסברים, כי זה רשום מקוטע.

זו לא סטנוגרמה?

לא, לא סטנוגרמה. בסוף אני אומר לו :

ס. ד"ר :

"הייתי רוצה לקבל סמך נייר שבו יהיו הדברים הכאים: מה ההיערכות שלהם בשוני מהעבר, מה היו השינויים שבארטילריה, באויר ובשריון? זה דבר אחר. ב) המצית של הידיעות עם פירוט ממי, ממי באו הידיעות. וכן ההיערכות שלנו עם פירוט החגבורות, והאם אנחנו עושים מיקושים נוספים. בענין המיקושים הרמטכל הוסיף:
"כן, הוא (חקה) התחיל ואני אתגבר
אותו. ביקשתי ממנו לבדוק להכין עוד חעלה ג.ט - זה לא זכר יקר, ונתחיל לעשות
חעלה גוספה."

האם שואל אותו: "האם יש דברים שצריכים

לקבל אישור הממשלה? לעם רצית איזה כביש." " הרמטכל: "לא, זה לא צריך. השאלה
המרכזית: האם אנחנו מסתפקים בזה".

על זה אני עונה לו: אני כרגע לא מציע

משהו אחר, רציתי להיפגש עם חקה, ואם אתה רוצה - בבקשה. ועוד פעם נסייד בשטח וללמד
אח פני השטח. וצריך עוד פעם לברר עם גלילי ועם גבתי את הניר של מסקנות הועדה.
היתה ועדה שסקיט שהיתה צריכה לקבוע על המסקים.

זו היתה פגישה ב-2 לחודש, שאני לא

הצעתי שום דברים נוספים, אבל ביקשתי נייר שיפרט את החגבורות.

קיבלת?

דיין:

אין לי הנייר פה. אני חושב שקיבלנו.

ס. דיין:

קבלנו ואנחנו לא מוצאים, אבל הוא מפרט

סא"ל א. בראון:

אח זה בפגישה עם ראש הממשלה.

בפגישה למחרת ב-3 לחודש הוא נותן את

ס. דיין:

החשובות לשאלות ששאלתי. עד כמה שזכור

לאריה, קיבלנו את הניר, אבל הוא לא מצא אותו.

הניר של הערכות?

היו"ר אגרנט:

על השינויים שחלו בהיערכות הסורית

ס. דיין:

בארטילריה וכוחות שלהם. שוני שיש

בין ההיערכות כעבר להיערכות בהווה, בארטיילרית, באויריה, בשריון. תמצית של הידיעות +
ממי באו הידיעות האלה, וכן ההיערכות שלנו עם פירוס החגבורות ואם אנחנו עושים
מיקושים נוספים.

אחרי כן או

המסמך הבא הוא אצלכם, מ-3 לאוקטובר אצל ראש הממשלה.

אני מניח שיש לכם המסמך הזה. אני רק רוצה כאן לאמר, פה ישנה תשובה של אותו ניר. אני כפתיחה שואל ומציג אותן שאלות שבקשתי מהרמטכ"ל ניר עליהן, על ההערכות, על חיגכורת בנשק, גם מצרים - ידועות וכו'.

נבנצל. זה היה ביום שהיא חָרָה מקרייסקי מוינה.

מ.דיין זאת הפגישה שבקשתי מגילילי לארגון. כאן אני רק רובה לאמר אותם קטעים מדברי הרמטכ"ל. בדברי

הפתחה שלו הוא אומר שהוא חושב שאיננו עומדים בפני התקפה משותפת מצריה-סוריה. הוא אומר "אינני רואה את הסכנה כקונקרטיה לתקופה הקרובה". כדף 8 הוא משיב על השאלות שבקשתי בנייר - ואין לי פה את הניר - "כתוצאה מההערכות הנוכחיות, הגברנו את המערך ועל כן יש לנו ברמת הגולן היום חסיכת טנקים המונה 113 טנקים, אני מניח שחיה לנו התראה,

והוא

אומר "כאשר מפעילים מכונה גדולה, מערכת גדולה, מוכרחים להכין מאות דברים וזה ידלוף להם ואנו נדע על כך." הוא מסיים "אני ממליץ על השארת השיטה הקיימת, מחוגברה במקצת. ואני חושב שאלה הם אמצעים סבירים".

פה אני מפתח את התאוריה שלי על ההבדל בין

סוריה למצרים - אאאאאאאאאאאאאא - אני מניח שקראתם את זה.

דיין: שפה יש גבול בלי ישובט וסם ישובים בלי גבול.

מ.דיין כן. לא רק זה. אולי לפני זה, אלון שואל את

הרמטכ"ל (עמוד 13): "מה ריכוז כחות העתודה שלנו

בצפון סכחינת הקף המרחקי? הרמטכ"ל עונה "ענחנו יכולים תוך 24 שעות להוסיף

ל-113 הטנקים שיש לנו, סדר גודל של עוד 50 ואז אנחנו מגיעים לעצמה של 150-160 טנקים, ולהוסיף מידית עוד 33 טנקים ~~אצלנו~~ מבית ספר שריון אבל זה יקח 24 שעות."

אחר כך, בפועל, אף אחד מחברי הממשלה, לא הציע שנגייס

את הטנקים האלה, אחר כך הגענו לזה בלי 34 שעות, אבל כ-3 לחדש הרמטכל אמר "יש

לנו ~~אם~~ 113 וחורף 24 שעות אנחנו יכולים להגיע לעוד 30". סליחה, הוא אמר: "ב-24

שעות נגייס מילואים ובמשך מספר שעות נקבל עוד 33 טנקים ונגיע ל-170 בערך".

מכל מקום, אף אחד לאחשב וגם אני לא, שזה לא מספיק

למצב ההוא.

אם המספר הזה ישנו אצלכם, אני רוצה לעבור למספר

הבא, שהוא באפס מעשי לא רלבנטי לדבר הזה כידי, אבל מכל מקום זה דיון שלי עם

פיקוד גפון שהתקיים כ-4 לחדש.

הרמטכל היה נוכח?

דיין

כן. הרמטכל, האלוף סל, האלוף חופי, א.שלו בחור

ס.דיין

ראש אמ"ן.

מה קרה אז בימים האלה לאלוף זעירא? הוא היה חולה?

דיין.

זה סטנוגרמה?

יו"ר אגרנט

כן, זה סטנוגרמה. ישיבה מ-4.10.73

דיין

זה מוצג מס.260.

יו"ר אגרנט

דעת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ח - בקר

העד שר הבטחון ס. דיין

אג

ס. דיין

הנושא היה: האם אפשר לעשות ברמת הגולן עוד

דברים נוספים, לאו דוקא לטווח קצר אלא לטווח

ארוך, כדי לבצר את רמת הגולן. נכנסו לזה גם דברים שוטפים של מה עושים עכשיו

וכו' אבל ביסודו של דבר הדיון היה אם אפשר לעשות דברים יסודיים לאו דוקא

למחר מחרתיים, ולא יחסי מודע לזה שבעוד יומיים תחיל המלחמה.

אקרא כאן פסוק אחד שיסכיב את הגישה; אמרתי:

"נעשה לעצמנו תכנית אופטימית. והנחה הכללית היא שעכשיו הם לא רוצים לעשות

פעולה בלי מצרים. המצרים הרי לא רוצים. נניח בכל אופן אם כך, שבחד הזה את

העולם לא נהפוך, ואחרי החדש הזה יחזיל חרף ובהרף לא עושים מלחמות רציניות,

אז נגיע לשנה הבאה, אז מה אנחנו יכולים לעשות לטווח יותר ארוך. ה ה היה

הנושא של הדיון. אאא בסיוכום הדיון אמרתי " מה שאפשר לעשות בחדש הזה - יש

לעשות. מה שאי אפשר לעשות - אז צריך לעשות תכנית ולראות כמה זה צריך

לעלות ולראות את התכנוח וגם את ההשלכות המשקיות על כך אאאא אאאא

כדיון הזה, כשיזמתי אותו הצעתי כמה הצעות מרחיקות-

לכת, לגרוף אבנים כבדות, לעשות ראמפה של אבנים כבדות, המחשבה שלי נוסף

לדבריו כמו תעלות נגד טנקים ומוקשים - אם יש שם הסון אבני בזלת וביניהם

אבנים עצומות, שבשביל להכשיר קרקע לחקלאות במקומות שונים, מזיזים אותן,

מערימים אותן, האם אי אפשר לעשות מין חל כזה, חומה של אבני בזלת בבולדוזר

לוחוף אותן לצד שלנו שיהיו כמו ראמפות בתעלת סואץ. אני אומר "השאלה היסודית

היא מה אנחנו אומרים לעצמנו, איך ננהג לתור את הבעיה, איך נענה על השאלה,

אם הסנרים לא יעשו כל כך מהר שלום ויש לנו שם ישוביטויש בעיות של הפגה,

אאא הבעיה שלנו איך להגן על רמת הגולן לטווח ארוך, ואלוף כיקוד הצפון

אומר: " אנחנו ממקשים צפונית לפיתחת קוניטרטה, מטלימים שם עוד שדה מוקשים

אב

שהוא לא רצוף, יהיו גם מוקשי טוגס העלה וזה יגמר תוך שלשה ימים. כמעט לכל האורך ישנו מכשול היום וזה יותר מבעיה אחת מכהינת הסורים, גם העלה וגם שדה מוקשים".

באותו יום, ערכתי עוד דיון עם נציב המים, קנטור,

שאינ לי רישום ממנו, ב-4 לחדש באותו נושא האם ניתן לעשות שם כריכות אגירה של מים בגבול הסורי, כדי שזה יהיה מיכשול נגד מעבר, כריכות של מאגרי מים כמו מאגר הקישון ע"י כפר-כרוך. רשות המים בארץ אוגרה בחרף אגמים מלאכותיים בשביל לאגור מים בחרף ומשתמשת במים האלה במשך הקיץ לשם השקאה. יש מאגר כזה בעמק נטופה, יש בקישון ובמקומות שונים.

אני רציחי לברר או יו, האם בהשתתפות תקציכית

של הממשלה, של משרד הבטחון, אפשר בקטעים מסוימים ברמת הגולן לעשות שם כריכות מים שיסמו אחר כך להשקאה והבריכות האלה ישמשו גם מחסום נגד טנקים, מעין "תעלת סואץ" מלאכותית כזאת עמוקה כדי שזה יהווה מיכשול.

הוא די נטה לזה. כעבור מים היתה המלחמה. המים

שמקבלים ברמת הגולן, הם מים ששואבים מלמטה מהירמוק והם יקרים מאד. יש שם מקורות מים עליונים מהשלב בחרמון שאם נאגור אותם אף אפשר לעשות את זה.

תשובתו היתה שהוא ישלח איש לבדוק שם ויש שם

מקורות מים שכדאי לנצל אותם, כי המים שהם משתמשים מלמטה הם יקרים מאד.

כדיון הזה השתתף גם, כפי שאמרתי, סגן הרמטכ"ל,

והוא השתתף באופן אקטיבי ובעניין זה לא היה רק נוכח. בשאלה התאורטית, הוא אמר שכל ההצעות שאני מציע זה יקר מאד ויותר זול יהיה לאמצא להחזיק יחידות יותר גדולות של טנקים מאש לעשות תלים של אבני בזלת וכל מיני דברים כאלה. אינני רוצה להכנס כרגע לפרטים אבל הוא היה כדיון והנושא היה תכנון לטווח

אג

כמו

ארוך, ולא אמר כדיון הזה אפילו מלה / אחת "עד שאתה עושה בריכות דגים - פה הולכים לעשות מ'חמה"...

דיין כן, אבל ההערה הזאת מתאימה ליריעות שיש לנו שהוא לוחץ במשך כל השבוע.

בראון לא. הוא בסוף מקבל את דעת ס.דיין, ואומר "אני חושב שאתה צודק וזה ברור לי."

מאאאאאא

ס.דיין אני אסרתי לו שאם אנחנו נצטרך להחזיק הרבה טנקים, נצטרך להחזיק מילואים כל השנה ולמדינת ישראל יותר קל לעשות השקעה חד-פעמית מאשר להחזיק יחידות קבע יותר גדולות. הוא לא דיבר על משהו מידי ביותר טנקים.

נבנצל איזה סדר-גדל של זמן היה לפני עיניך בבניית המיכשולים, כמה זמן זה היה צריך לקחת?

ס.דיין זה לשנה הבאה. אלה תכניות לקיץ הבא. אני אקרא את דבריו של אלוף טל. קדם אנחנו מדברים על דברים אקטואליים והוא אומר "עד ה-9 בחדש מוסיפים עוד מוקשים." זו פעם הראשונה שאני רואה אותו משתתף כשיחה. אחר כך הוא אומר: "אני לא מאאאאאאא נגד מיכשול קרקעי, אני בעד מכשול קרקעי. צריך לזכור שיש שאלה באותן השקעות, מה יכל להיות יותר אפקטיבי, מיכשול קרקעי גורם לכך שאי אפשר לקום ולנסוע. אבל צריך לעשות עוד הכנות. מה זה הכנות, בכדי שאפשר יהיה לעבור עליו, ראש גשר, ציוד מכאני כדי לעשות פחה מספיק. לכן, מיכשול קרקעי יכל להיות חוספת עם מוקשים. זה מחייב גם כן ראש גשר. לא מספיק לעשות פירצה של 4 מטר, לכן,

רוב הכסף צריך להשקיע בהחזקת כח נייד". והוא מסיים בכך "אני מציע שנעשה מחקר, על זה אני אומר לו: "כח נייד, מבחינת סמנת ישראל זה ירתק הרבה אנשים" והוא עונה: "אני חושב שאתה צודק וזה ברור לי, אני רוצה להדגיש שמיכשול כזה עם השקעה ענקים, האפקטיביות שלו תהיה מוגבלת מאד.

זה, אני מכין, קשור לכל הויכוח על הדום גם כן

דיין

על כח נייד, אנחנו עוד נגיע לזה.

ועדת החקירה - 5.2.74

- 91 -

לפני כן רשמה א.ג.

ישיבה ע"ח (בקר)

ר.ב.א.

הערי: משה דיין

ס. דיין:

זה היה יותר דיון לטווח ארוך שהשתרבב לו: שרגא,
מה עושים עכשיו ומה לא עושים. זה היה ב' 4 לחודש.
אחרי זה אצלי ישנו הדיון מה 5 לחודש (המסמך נמצא
אצלכם) מטחתיים: הרמטכ"ל, צבי צור, עירונז, אלוף טל, זעירא.

י. ירין:

בר-לב?

ס. דיין:

לא, לא.

בר און:

ב' 5 לחודש התקיימה ישיבה שבועית אצל שר הבטחון.
זה אין לנו. יש לנו הפרוטוקול מישיבת ראש הממשלה.

לפרוי:

הדיון הזה התקיים ב' 5 לחודש בשעה 9.

ס. דיין:

את המסמך הזה מסר לנו הרמטכ"ל.

נבנצל:

זה מדוג 242.

לפרוי:

אם עברתם עליו, אז פה הוא מדבר על הסידורים

ס. דיין:

שעשו: ביטול חופשות בשתי החזיתות, ביטול חופשות

בחיל-האיר, כוננות גבוהה.

היו"ר אגרנט:

זה לא יצל ראש הממשלה, לפני שהלכו לראש-הממשלה?

נבנצל:

זה המסמך עם המספר ההיסטורי 242.

ס. דיין:

ואלוף זעירא חוזר ואומר - הידיעות שלנו הם הגנתיות.

אותו הדבר ביחס לסורים - שהידיעות שלנו הם הגנתיות

והחששות מאתנו. אותו הדבר ביחס למצרים, המצרים כל היום מדברים על זה שהולכים לתקוף:

כיום וכלילה, באויר וכיבשה, שאנחנו ננצל את התמרון שלהם ונכנסו כוח, והם ממש חרדים.

והוא עוד מחרעם עלי - על זה שאני אמרתי ברמת-הגולן - "ערב ראש השנה, אמרת מה

שאמרת, הם פרשו זאת ככוננות."

אחר כך הרמטכ"ל ככנס צנחנים: "כמה היר גדולה

ורחוקה והיו חרגילים לביחות והם

פה אני חוזר על דברים שכבר עסקנו בהם קודם,

ישיבה ע"ח(בקר)

הערה: משה דיין

מ. דיין:

זה שקוצים את זה עכשיו, לא יהיו להם צורות עכשיו. אז הם מתכננים לתקופה יותר ארוכה. ועל זה אני אומר לו: "עכשיו העניין הוא, כאשר הולכים למלחמה, מגישים רשימת דברים, זה לא אומר שכולם ישתמשו ביום הראשון למלחמה. זה בהחלט מסוג הנשק כמו שביקשו קודם מפציצים לטווח ארוך, שיכולים מבחינת המהירות להתמודד עם מטוסי הקרב. כעת נחנו להם את זה."

אחר כך אני חוזר ואומר על הדבר הזה - שמבקשים

את הנשק בתחילת מלחמה אפילו אם לא מוכנים להתמש בזה היום.

פה אני שאלתי: אם הדברים האלה ידועים לראש-הממשלה?

פה כתוב ככה: "העיראקים לא מיוצגים בחזית המצרית. הם אמרו - שהם יכולים להעביר

לשם דינאמיקה. סוריה הלילה הכירה בירדן. קשרו את החושים. גולדה יודעת את כל זה?"

על זה עונה לי רביב: שהוא הבקר דבר עם ישראל ליאור ועדכן אותו בכל הידיעות.

היא רק חזרה מחו"ל, היא לא הייתה בארץ?

מ. דיין:

כן. פה אני אומר כיחס לחרגיל: "יכול להיות שהחרגיל

מ. דיין:

שלהם זה כיסוי, שאנחנו נחשוב שזה כיסוי."

פה רציחתי לשאול אותך, מה בדיוק העניין: מה זה "א

מ. דיין:

"זה כיסוי שאנחנו נחשוב שזה כיסוי"? אני מבין

שזה כיסוי, שאנחנו נחשוב שזו לא מלחמה. אבל מה זה כיסוי שזה כיסוי?

כשהם רוצים למלחמה. הם עושים כיסוי של חרגיל,

מ. דיין:

כדי שאנחנו נחשוב ונראה את הכיסוי. שזה כיסוי

שאנחנו נראה את זה ככיסוי, למעשה זו מלחמה.

פה יש דבר בעמ' 7, אם אנחנו כבר הגענו לזה,

לנרדי:

כאשר אתה אומר לרמטכ"ל: "ליום הכיפור זה כל מה

שעשית טוב ויפה, צריך להוסיף לזה. אני מניח שלא יהיה קושי אם נצטרך להגיע מהר לאגף

לאיזה מקום, מבחינת הליקופטר שיהיה מוכן. בדברים אלה אין בעיה." מה פירוש פה -

"צריך להוסיף לזה", האם זה מתכוון להליקופטר או בדרך כלל?

ישיבה ע"ח (בקר)

הער: משה דיין

- אינני מסוגל עכשיו לשחזר את זה. מ. דיין:
- לפי הקונטקסט כאילו זה מתייחס לעניין, שנוכל י. יודין:
- לעשות סידורים ולנסוע, כי מחר זה יום-כיפור. מ. דיין:
- אני חושב שזה מדובר על סידורים ארגוניים, מ. דיין:
- שכולם כח"א, וכולם יהיו בבית ושיהיה קשר, מ. דיין:
- ואם יהיה צורך להגיע לאיזה מקום, שיהיה מיד הליקופטר וכל הדברים האלה. לנדוי:
- לא שצריך להוסיף כוחות? מ. דיין:
- לא אני לא חושב, אני צריך לראות מה הרמטכ"ל מ. דיין:
- אמר קודם, כשלזה אמרתי את כל הדברים. מ. דיין:
- אני חושב שהרמטכ"ל אמר - שכולם ישארו בבית, וכל מיני דברים כאלה. מ. דיין:
- הכנות ביחס לכוחות הסדירים: כוונות וכו'. מ. דיין:
- זה מדובר רק על עניינים אדמיניסטרטיביים. י. יודין:
- אנחנו שואלים את השאלה הזאת, כי באופן מפתיע, מ. דיין:
- אינני יודע אם לך יש תשובה על זה או לבראון. מ. דיין:
- זה פרוטוקול מישיבה שהיתה אצלך. בספר שאני מניח ומקווה שלא קראת אותו "המחדל" מ. דיין:
- שמה באופן מדהים, יש כאילו פרפרזות מסטנוגרמות וגם מהסטנוגרמה הזאת. ושם מ. דיין:
- כחוב, - כאשר הרמטכ"ל אמר לשר הבטחון מה הוא עשה, על זה ענה לו שר הבטחון: מ. דיין:
- מה שעשית זה טוב, צריך להוסיף על זה בקודה. כאילו לקחו את המשפט הזה ועשו מ. דיין:
- בקודה אחרי צריך להוסיף על זה. מ. דיין:
- אין מסמכים כאלה מגיעים החוצה, מה הא התפוצה מ. דיין:
- שלהם? מ. דיין:
- לא יכולים להגיע. מ. דיין:
- המקסימום שזה יוצא ללשכת הרמטכ"ל. מ. דיין:
- טוב, מלשכת הרמטכ"ל ודאי שלא היו מעוניינים מ. דיין:
- להוציא את זה. מ. דיין:
- אינני יודע. מ. דיין:

ישיבה ע"ח(בקר)

העד: משה דיין

- י. ידין: זה ממש מדויק.
- ת. לסקוב: בהמשך הדברים אתה אומר, קשה לי לאתר ביחס למה זה - "לא להזיז כוחות". האם זה בקשר למצב ג' או, קשה לי לקשור את זה באתמולמשהו.
- היו"ר אגרנט: אני בכלל לא סכין למה הכוונה בעמודים האלה. קצת יותר מאוחר שם, הרמטכ"ל אומר: רק דבר אחד מפריע מבחינה זו, קורה משהו... זכנן כוחות או לתת החראות. ואז אתה אומר: לא להזיז כוחות אלא אם ממש יתחילו. מה הכוונה "לא להזיז כוחות"?
- ס. דיין: הכוונה היא, אנחנו מדברים על המצב ביום-כיפור, שאין אמצעי קשר ואין שום דבר. אז הרמטכ"ל אומר: אנחנו נצטרך לשקול, הצרה היא בחג הזה שכל הארץ מתה. אני אומר: "זה לא מפריע" הרמטכ"ל: "רק בדבר אחד זה מפריע, מבחינה זו אם קורה משהו, אנחנו רוצים בשפה גלויה להתחיל לרכז כוחות אך לתת החראות". על זה אני אומר: "לא להזיז כוחות אלא אם ממש יתחילו. הכבישים ריקים היום". במילים אחרות - אם אנחנו צריכים לצאת למלחמה, או לרכז כוחות למילואים, כן. אבל אם זה איזה דבר, לא, כי זה יבלוט לעין, כל הכבישים ריקים היום. כל מה שנעשה יהיה כעת ברור. אז אם ממש צריך להתחיל, נחחיל, אבל אם לא, אז לא להזיז כוחות.
- י. ידין: זה מדובר פה על מילואים לפי דעתך?
- ס. דיין: אינני יודע. אני מתאר לי שזה מדובר על מילואים.
- זה מדובר על כך - שאם יתחילו משהו אז צריך לצסוע ביום כיפור, לא בגלל קדושת החג, אלא בגלל זה שכולם ידעו שאנחנו מגייסים. אם לא, היות ובאופן טבעי אף מכונית לא נוסעת על הכביש, כל מה שנעשה הדבר הזה יבלוט. כימים כחיקונום אפשר להעביר יחידה ממקום אחד לשני, ואף אחד לא ישים לב

ישיבה ע"ח (בקר)

הער: משה דיין

ס. דיין:

לזה משום שהכבישים הנמים.

פ. דיין:

אני רוצה להכין את זה, אני אגיד לך

מפה יש לי השלכה על דבר אחר שמעניין

אותי. על זה אמרנו; שאנחנו עדיין יושבים כיום חמישי כמובן. לא, ביום

ביום שישי, ה-5 לחודש. אין עדיין ידיעה, שהלילה או מחר חתיה מלחמה. אני

רוצה להכין עם כוונתך לומר - כל זמן שאנחנו לא יודעים שזה מתחיל, אל תזיזו

כוחות, בערים או מה בדיוק?

המשך דבריו רשמה א.ו.

- ס. דיין:
יותר ממה שיש פה ---
אתה ממ אמרת את זה.
- ס. דיין:
כן. אני אומר את זה. שהוא אומר
- א. בראון:
כל הענין זה שימוש בשפה גלויה. הרמטכ"ל
אוסף - אבל אין לנו רדיו.
- ידין:
שפה גלויה זה מילואים.
- א. בראון:
הכוונה רדיו, גלי צה"ל, דברים כאלה.
- ס. דיין:
הרמטכ"ל אומר: אנו רוצים בשפה גלויה.
אני מניח שהוא אומר אם יתחיל משהו.
רק בדבר אחד זה מפריע "אם קורה משהו (אומר הרמטכ"ל) אנו רוצים בשפה גלויה
להתחיל לרכז כוחות או לתת התראות". אז על זה אני אומר "לא להתחיל לרכז
כוחות אלא אם קורא משהו. אלא ממש אם יתחיל משהו."
- לסקוב:
שאלנו את הרמטכ"ל בנקודה. אז הוא אמר - מאחר
וזה יום כפור אז המחשבה שלנו הייתה לקחת
את סכבי אש, את משטרת ישראל ולעבור בציבור ולצדוק - "חפחחו את הרדיו".
- ידין:
אני מניח שזה מדובר על מילואים אבל אני
לא יודע.
- א. בראון:
זה לא על גיוס מילואים. זה על הכנות.
- אחר-כך הוא ממשיך ואומר על מה שהשר אומר לו:
לקבוע
אין לנו רדיו. התחלנו לחשוב אולי/שגלי משהו צה"ל. אבל הכנות לגיוס פוסבי
שצה"ל אף פעם לא עמד בו.
- לנדוי:
פה מדובר על כוחות.
- א. בראון:
בצבא כוחות זה גם סכבי אש.

לנדוי:

אני רואה בזה סימן ראשון לדברים אנחנו רואים עוד ביתר שאת למחרת היום, שאתה היית מאוד זהיר שלא לעשות פאניקה כפי שזה נאמר פה. זה ניצן ראשון של הגישה הזו.

דיין:

סליחה, עוד לא רציתי להגיע לזה; אני רואה פה ניצן לדבר אחר שאני לא יכול לדעת מאיפה הוא נולד. נוכח פה הרמטכ"ל וסגן הרמטכ"ל, אבל אין פה אלופי פיקוד. נכון? לנו יש חידה, אני אומר לך כבר מראש, ואני לא חושב שאתה תוכל לפתור את זה - אם מישהו ראה סטנוגרמה כזו כמין שהיא, אבל הוא לא ראה, איזה פירושים הוא יכול לתת? לנו יש חידה, זה לא שייך כל כך לך, שאלברט אוסר בפקודה להזיז טנקים ולהזיז את חטיבות הטנקים לפי מבצע שלהם שנקרא שופך יונים - היינו, את החטיבה שנמצאת ממזרח למעברים להעביר מערכה. והנימוק הוא שם עוד לא ברור לחלוטין אם תהיה מלחמה, וכל תזוזה כזו (כך הוא מסביר למפקדים שם) עלולה לגרום פרוכוקציה אצל המצרים וזה עלול לדרדר את המצב. לעת עתה עוד לא יכולנו להגיע למקור מאיפה נולדה התפיסה הפשוטה האם דבר כזה יכול היה,

לנדוי:

לא, זה מתבטא פה. השר אמר את זה לא פעם למחרת היום.

דיין:

נגיע למחרת היום.

לנדוי:

אבל אולי זה הלא היה למחרת.

מ. דיין:

על מה שנאמר פה, עד כמה שאני יכול לקרוא בקונטקסט של יום הכפורים, שהכבישים ריקים שזה מעורר בעיה של יום כפורים, שאין רדיו ואנחנו בשקלא וטריא בינינו אומרים: אז פירוש הדבר, איך יעשו, איך יגייסו? הרמטכ"ל אומר: אם יקרה משהו, רק בדבר אחד זה מפריע: "אם קורה משהו אנחנו רוצים בשפה גלויה להתחיל לרכז כוחות או לתת התראות, אם קורא משהו". ואז אני אומר: "לא להזיז כוחות אלא אם ממש יתחילו". וזה תשובה לזה שהוא אומר לנו רוצים לרכז כוחות אם קורה משהו. לגופו של דבר אין בינינו חילוקי דעות -

הוא אומר: אם קורה משהו, ואני אומר - אל תתחיל אלא אם קורה משהו, אלא אם זה ממש יתחיל. אז זה לא חילוקי דעות, אלא הוא אומר: "אם קורה משהו אנחנו רוצים בשפה גלויה". אז אני אומר: אם קורה, קורה. אבל אל תתחיל לפני שקורה משהו, אל תזיז

ידין

את זה הכנתי. אני רק מנסה כרגע, ואני מוכן לקבל את זה שנגיע לבעיה הזו כשנגשע לבעיית הדיונים של שבת. אבל המשפט הזה, אני לא אומר שכך זה קרה, אבל משפט כזה, אם אני מוציא אותו מהקונטקסט של הדיון ונניח שהמשפט הזה מגיע באיזשהו אופן למפקד; לא להזיז כוחות עד שלא קורה משהו. האם זה לא יכול לחת הרגשה שעד שמשהו ממש לא קורה, לא להזיז כוחות?

מ. דיין

המרחק בין פסקה כזו לבין אלברט ----

ידין

שם יש אותה ארגומנטציה, אבל טוב נגיע לזה בשבת.

לנרדין

הוא אומר - הכבישים ריקים היום. אחת אומר - זה לא נורא. אנחנו נוכלם אז להזיז מהר?

אגרנט

או האפשרות האחרת שזה יבלוט. אולי הכוונה שזה עלול ליצור פאניקה, כי אחת אחר כך מזכיר

אח חמש שזה יצור פאניקה.

מ. דיין

ענין הפאניקה אם יודיעו מראש להקשיב כרדין ליום כפור, אז חושבים מי יודע מה קורה. אני למחרת גם ביום חמפורים אומר אם עושים ביום כללי זה סימן שהולכים למלחמה. אבל מה היתה השאלה אם ביום הכפורים להודיע לכללם שצריך להאזין לגלי צה"ל - אז זה יצור פאניקה בטולה. ואם לא יודיעו - מי יקשיב? אז צריכים להודיע לכולם, הקשיב לרדין, ואז מי יודע מה בא.

זה המסמך הזה, שמו זעירא חוזר על זה שאמרו כך.

ופה ישנו הדיון שלמעשה נמשך גם אחד-כך בקשר לאפקס הפוליטי שיהיה לביום מילואים

ולכל הדברים האלה, זה נושא רציני מאוד שאני מניח שנגיע אליו מחר.

מחר מבחינת לוח הזמנים של המלחמה. ידין:

מה מדברים על אפשרות של הפתעה, לא? אגרנט:

מי מדבר? מ. דיין:

צור, הוא אומר "נניח שהם באמת מתכוונים למלחמה, ובודאי רוצה לעשות זאת במפתיע" באופן אגרנט:

בלתי רגיל. " זה עמך 7 או 8.

צור אומר "אולי להביא לידיעת המצרים שאנחנו מתכוונים למלחמה ואולי זה ירחיע אותם. מ. דיין:

משהו כזה.

גיוס מילואים? ידין:

בכל מיני שיטות, הוא אומר "כרגע שהמצרים יידעו שזה גם מה שאנחנו חושבים, אולי יחשבו מ. דיין:

אחרת, כדאי שיחשבו שנדמה לנו שהם הולכים פה למשאנ. קודם כל גישה זו נכונה, צריך להביא את זה לידיעת מ. או בדרך עקיפה דרך האמריקאים, או שתאמר (חדבר באופן פומבי) משהו לכבוד יום הכפורים, אולי כדאי להביא לידיעתם שאנו לוקחים את זאת ברצינות." במקום אחר אני חושב שהוא אומר שעל ידי זה שנגייס מילואים,

כן, זה הוא אומר יותר מאוחר. אגרנט:

מה רואים שתי השקפות בעניין זה - לפרני:

השאלה היא איך לא לדרדר, אז רא"ל צור אומר

דווקא על ידי גיוס המילואים אפשר להשיג את האפקט הזה. בעוד שאתה אומר צריך להיות מאוד זהיר בעניין זה.

אבל האמת היא שגם הנימוק של צור - לגייס ידין:

מילואים זה לא כל כך בשביל לחזק את המערך שלנו אלא בתוך אזהרה, החרעה.

אגרטל: הוא מזכיר את האפשרות הזאת. ואחד כך הוא

אמר אתה רוצה תחליף, תחליף זו הפניה לאמריקאים
והם יודיעו לממשלה ולרוסים והבוסניא יודיעו למצרים.

ס. דיין: הממשלה קיבלה את זה אחר-כך. היא הודיע לאמריקאים.

אגרטל: אני חושב שפה נולדו הרעיון הזה. לא?

ס. דיין: מה צור, מבלי לקפח את זכותו, הוא גם כן
מדבר להודיע לאמריקאים. הוא רק למחרתו מדבר.

אגרטל: אני לא אומר שצור המציא את זה. אתם כל הזמן
דנים בזה.

לנדוי: להיפך: בעמ' 10: צור אומר: "לו הידום היית

מגייס מילואים ויושב למטה, אולי היית

מונע את העניין". ואז הוא אומר: "אבל אתה רוצה לעשות תחליף. להודיע לפס

חברים, יש לנו הרגשה, שאחם עושים משהו. דעו לכם."

אגרטל: מה שאני רוצה באמת לדעת, אם אתה יכול לזכור

את זה - האם הוא באמת העלה שם הצעה לגייס

מילואים כאמצעי מרתיע? או שרק הזכיר את זה ומיד עבר לדון בעניין ההרתעה

בדרך של מסירת ידיעה לאמריקאים?

ס. דיין: זו לא הייתה הצעה אופרטיבית קונקרטיה. זה היה

איך להרתיע אותם, אבל לא לקרוא למילואים.

לנדוי: טוב, הוא זרק את זה כדי שמישהו ירים את זה.

זה ברור.

ס. דיין: מה שאני רוצה מכאן להדגיש מדבריי

זה את הקונצפציה איך אחגן צריכים לספל

במצב הזה, בנושא הזה של ההתראה, של האמריקאים, והרוסים, והערבים, דבר שהחגלגל למחרתו, ושבעיני הוא יסובי מאוד. אז אני קורא רק קטע: "ברור שצריך לשאול את גולדה. להגיד לה שהקו שיש לנו הוא: א) ליצור אליבי שאנחנו לא הולכים לעשות איזה דבר, ופה אני אומר לפי שדיבר קודם, לאלי או למישהו - "כל ההרצאה שנפתח שעשנו כך ואמרנו כך, אנחנו צריכים לפזר את הרושם הזה. אנחנו צריכים קודם כל אליבי שאנחנו לא הולכים לעשות מלחמה. כי אלי טוען שעל ידי זה שאני שיכרתי אנחנו יוצרים רושם שאנחנו הולכים למלחמה. אז אני אומר, נבטל את הרושם הזה. ב) אם אפשר דרך האמריקאים לקבל תשובה, לא רק דרך הסי.אי.איי. אלא דרך קיסטינג'ם לקבל אינפורמציה מהרוסים שכל הידיעות שקיבלנו הם "כזב מסיסטי" או שזה נכון. אם ואם הרוסים יגידו שהם לא רוצים לומר, שיגידו שהם לא רוצים לומר. לנסות דרך קיסטינג'ם לקבל תגובה רוסית האם המצרים או הסורים הולכים למלחמה. ופה אני מתכנס על גיוס מלא של מכוננות בסוריה. זה בא ממקור הסייפור הזה. אני אומר לאלי זה מא ממקור אז נפתח לאמריקאים ונאמר - קיבלנו ידיעה כזו. אז אולי אתם לא יודעים מה הסורים עושים, אבל הרוסים יודעים מה הסורים עושים. השאלו את הרוסים. אז אחת משתיים: או שתגידו לנו שזה כלום, או שתאשרו. או שתגידו שאם לא רוצים להגיד, אז שהם לא רוצים, הרוסים יאמרו שאינכם רוצים להגיד. "

אבל לנסות שני דברים: ראשית ליצור אליבי

לא אנחנו עשינו את המלחמה. אם הם טוענים, היו הודעות ברדיו מוסקבה וכו'. ושנית, לנסות לדעת מה באמת שם.

לנדוי: אבל פה מתעוררת שאלה שנראית לי די חמורה -

כאשר האויב מאמיר כל מה שיש לו בגבולות;

מדוע אפילו גם לפי שיקול פוליטי, אסור לנו להעמיד נגדו גם כן מה שיש לנו?

מדוע הרחיעה הזו? והרעיון הוזכר - שלהיפך, זה יכול להרחיע. כי הלא יחד עם

זה זה ממלא את החפקיד שזה נוחן ביטוח מכשפמלי למדינה. מדוע אנחנו היינו כל

כך רגישים לגבובת האמריקאים?

4358

אז.

- 110 - 107 -

ועדת החקירה - 5.2.74
ישיבה ע"ח - בוקר
הער: שר הכסחון ס. דיין

אני רוצה להסביר את עמדתו; למה אני הייתי

ס. דיין

רגיש בענין זה. אבל אם אפשר ברשותך נגיע

לזה למחרת כי כאן עוד לא מדובר בקשר למילואים.

אחרי כן אכ.

4359

דין (תמשך):

משלב מזה, כל זמן שלא חזר שאש המוסר או לא באה ידיעה
מה אמר - לא דובר על גיוס מילואים.

לגרוס:

מישתן מזכיר את זה.

דין:

כן. מזכירו על אפשרות. כולנו דיברנו על כך מה יהיו
מסיוורים הטכניים בגיוס-המילואים. מזה צביעה גסע.
מה שאין מסיוורים הטכניים - אם צריך יהיה לגייס את המילואים שאיך זה יהיה בגיוס-
המילואים, כאשר אין לנו פדיון שאי אפשר להוציע. צורך הציע את זה בחזר אמצעי
למרחיע את הערכים, אבל לא בחזר אמצעי להגן על המדינה. הוא לא אמר שאנחנו צריכים
עכשיו לגייס ב-לל זה את המילואים.

בבצל:

אבל צריך אשה להיפגש עם ב-20 בערב, לא משום
 אמר "יש זמן. אל תמארי", אלא משום שאין אפשרות
פזיחה למציע מארי. בגורא שצריך היה למסיק מזה שבגורא ב-10 בערב עוד יהיה ערך
לפזיחה הזאת, אבל אי אפשר למסיק מזה שהיא לא יפחד דחופה מזה שבמסיק לחשוב עליה,
כאשר היא כבר תהיה מפורשת. כי מדובר על משהו בהפל, ומדחיה היא רק במני שאי אפשר
למסיב את זה יפחד מוקדם. אבל אין פזיח הדבר שלא בראי לפסוח לבצל את הזמן בשנתה
שבגוראי צב שהיא לא אמר שהוא ימסור לכם המראת של 2-3 מסיס או משהו כזה. זה היה
בהחלט יכול להיות אפילו אם אפסרים שהיא בחוך זה שכנראה ב-10 כדאי לסמוע את זה.
אז זה יכול להיות משהו, אפלי גם עבור ענה 12 בליטה זה. היה בראי לעסוק בזה, גם
כאשר לא יודעים עוד את מפטיס.מא

דין:

היא כדאי. אני יכול לומר מאן שאנחנו חשבנו אז, לא
מה שאני חושב עכשיו מה צריך היה לחשוב אז.

הער:

משאלה היא לא רק מה משבתם אז, אלא מה צריך היה
לחשוב אז ולא לפי חכמה לאחר המעשה. במדומני שזהו
המצב. אבל לפי שמצב היה ידוע לכם, ואתם ידעתם אז, מה הייתה אהרעה באותו זמן,

4360

היש"ר (המשך)

לפי הדברים שהיו ידועים לכם?

דין:

פבכ"ן, מה שחשבוני או (ואני מושב עכשיו שמה שבנו או

א זה צריך היה לחשוב אז, אני אינני יכול עכשיו לתגיד

על עצמי. מאז עכשיו הרבה יותר תכנס אם אני אוכל לפגוש את השעון תורה. אבל אז

חשבנו כך שהמצב די מסוכן כולל מאזמנה של ראש המוסד כדי שצריך יהיה לעשות

את כל מהכנות לשני שבועים: האחד - שיהיו כוחות במצב כוננות ג', כוחות בפיקוד

צפון ובפיקוד דרום מיד, וכוחות שמצאיים כבר תקופה מסויימת ואלה הם אותם 300

טנקים בדרום ו-178 או 175 או 177 טנקים בצפון עם הארטילריה ותיל האויר בגיוס

מלא זכ"ן הלאה, ושניה - להכין את המיכניזם לגיוס מילואים שמה בצטרך לגייס מילואים.

לא חשבנו אז על יסוד האלמנט שבחסיפות של ההזמנה של ראש המוסד (זאת אחת

תקודות שאני אינני יכול להגיב עליה, כי אני את גוסת ההזמנה לא קיבלתי. אבל ספת

שאני יודע, ולפני שבאה ההודעה ואני יכול לומר שאני

דיכונת אקדמי לומר יכול היה בדיוק באותה הצלחה לומר "בעוד 12

יום מתחילה המלחמה".

ואז יכול היה צביקה לחזור

ששם בידיעה (ואני אומר את זה/לצורך עכשיו אודיע לו שהולכת להיפתח מלחמה,

אבל היא תהיה ב-1 בצובמכר. היה מודיע שיש לו ידיעה מלחמתית, ובכואו לומר

לך "אני צריך למסור לך זכו". אבל אני אומר את זה לצורך הכתרת מספר ידיעה,

ביתור שהתוכן שלה הוא מלחמתי, יכולה להיות ידיעה שגם מועד הכיסופע שלה הוא יותר

מאוחר.

צבצבל:

נחת לצו, ארוני השר, מקורס דובמא יפה שאמנם זה

לא תפקיד פומפומי של שר מבטחון לצסוע לגדולן

4361

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ח

עדות שר הכטחון מ. דיין

= 113 =

אכ

גבנול (המסך):

ולראות מה המצב בקוים וכו'. זה לא התפקיד

הרגיל של שר הכטחון. אבל בצפיפות שהיו אתה

ראית כאן את הצקודה אולי הקריטיטת, באשר הישג לך חרצתה יסודית כל הזמן שעלולה להינת מלחמה, אם גם לא באותו הזמן. ואם זה מדבר מחשוב, רצית ליצור לעצמך רושם לעצמך ולא לסמוך רק על מה שאתה שומע. אני שואל: גם אם בחיי יזמינס מהעדוכות של זעירא מתקבלות זאת לא יכול לראות את אלפי הפרטים של חומר ~~ששלו~~ מוסר לזעירא

ושעליו שלו מבטם ~~הוא~~ שלו את הצחוהיו זעירא מחכסס על שלו וכו', בכל

ת, כאשר באה תקופה כזאת ולך יש היגשה יסודית שתהיה מלחמה, והשאלה היא רק אם תהיה בעת, האם לא היה מקום/אפעס קשיא לזעירא ולאנשים האלה ~~האנשים~~ לחס: "חראו

בחורים, גשכח את הדברים הקטנים. תשימו על השולחן את הידיעות העיקריות שיש לכם

וצנתה אותם ביחד אם המשמעות ^{לחם} היא איננה שונה מזו שאתם מודיעים עליה. אתה

בין כל אלה שם מקים חפקיד בעצין זה, ~~אנא~~ לך י אופק היבנה יותר רחב לחקירך מבחינה

פוליטית ומבחינת המצב בעולם כולו את מה שיכול להיות הלך-הרוח של איש כמו סאדאט.

אם מישהו קרוב לו במעמד ובאפשרויות - זה אתה פה כמה א מאשר זעירא. אני שואל: ראית

אם לא ~~האנשים~~ מקום, בימים הקריטיים שבין ה-30 בספטמבר עד ה-4 באוקטובר (דשוב,

במובן אחר ב-5 באוקטובר. ג-6.10 - כבר לא חשוב) לקחת ביד בעצמך פעם קצת מהעבודה

החצי-שחורה של הערכת המצב בעצין כה גורלי?

דיין:

עד ה-5 באוקטובר לא היה לי שום תשר או חשש

מהצד המצרי. כל המחשבות שלי הסתובבו סביב לזה

שצריך לעשות בקשר לצד הסורי, גם בגלל סיבת/ חסיכות של הפלת המטוסים, גם בגלל מה

שהתרחש בשטח: קידום הארטיילריה, קידום טילים, הפיני של המשפחות הרוסיות שיצאו

בבהילוח וחדיעה על גינם סכוניות מסא בסוריה. כל זה עד ה-5 בחודש - כל זה הסתובב

סביב לסוריה.

דיין:

אני מוסיף לך, ~~הזה~~ מפני שאמרת את זאת - גם

מפני מהיגשה שימת-הגולן זאת נקודת התורפה:

ישובים וכו'.

דיין: גם זאת. ועוד אגיע לזה תיכף. אמנם, חשבת

שפיצי זה לא בקודת תורפה. (דיין): מכחינת

(שוב?) כן. אבל אם מתחיל מלחמה - תרי זה מספיק בשביל להוציא את השמה. אבל

[redacted]
חוץ מהשיבה

האופרטיבית שהשיבה של הפוסטיבציה מרוע הם צריכים לעשות את זאת, כי היפלאג להם 13

מסוים. [redacted]
ולעומת זאת

באז שם סימנים חיצוניים אחרים; שמפתי אףם קודם, - מדבר חזק עורר תשדוח וחששות
מאליה כמובן: מה

מסוריה, ואז עמדה ~~שלה~~ שיכול לקרות לנו מאצא שם, אם תהיה שם אפילו רק ששיטה

שיכולים להיכנס למשק ולחרוס אותו? לא מלחמה, אבל להיכנס למשק ולחרוס אותו, וזה

אסון גדול, וצריך לנקוט בכל האמצעים. יש שם תעלה שמפגישה וכל הדברים חאלה.

לפגישה עם

אשר למצרים, ארי עד לצמיעחו ~~מאליה~~

דיין: עד לתוצאות הפגישה?

דיין: עד להזמנה [redacted]

לא היו שום חששות אלא רק

בענין סוריה. עד שלא תזמין את [redacted] קיבלתי את הנוסחה שאנחנו כן יודעים מה קורה

שם, [redacted]

ובפגישה מקודמת אמר לי ארמטכל "הגענו למסקנה במאה אחוזים שזה תרגיל. יש לו שני

כוחות שמשתקים: מסוים-אויב ומסוים של". הלא החל מה-1 באוקטובר, בכל זאת,

בדקנו את מחשבנו גם בחזית המצרית. כי אמרנו: "תרגיל", והייתה גם אזהרה

אמריקאית נכו'. את מאנליזה הזאת כאשר ראש אמ"ן אומר שיש

דהכל תרגיל. ואחרי זה

היתה פגישה ועוד פעם אמר ארמטכל שאין זה אלא תרגיל וכי אין לו צל של ספק, או

משהו כזה, וזה הכל תרגיל. וזכחנו בעצין הזה סופית שזה תרגיל. אז לא צדלק לי

נוריה אדומה, עד ל-5 באוקטובר.

לדוין:

עד ה-5 באוקטובר? כי ב-5 באוקטובר אחת כבר

מחיל את הפגישה הזאת בזאת: ~~שם~~ מהמספרים

אפשר לקבל שבך". אתה אומר, במצרים?

דיין:

עד ה-5 באוקטובר, כי ~~השם~~ / ~~שם~~ לנסוע לראות

~~השם~~ אף היה מוכן:

זה לא סוריה, זה מצרים, וכאשר אמרו שהיא נקרא באופן דחוף וכו' עד ה-4 | עד ה-5

באוקטובר כבר חשבו כך. אבל ב-5 באוקטובר היה כבר ברור שזה ענין של מצרים.

בכנצל:

ואז כאשר זעירא אמר שיש לך דילמה עם החריגיל?

דיין:

זה לא חריגיל אותי.

בכנצל:

אבל אם מסיסים חשיבות בה מרכזית ~~השם~~

לרמיה (2) הזה?

אני פושט את זה אחרת.

דיין:

~~השם~~ אפי מקבל שלא שר בישראל צריך לעסוק

בכנצל:

בצירוף האלף של הידיעות, אבל כאשר זה משתק

הפקיד מרכזי כזה, למה שלא היה מקום שהוא יביא לך פעם מה יש לו מהרמיה, - אז היית

רפא שהיא מוסר לך ידיעה לא בכונה.

דיין:

אני רוצה לומר, אדוני. קודם כל, לא אמר שיש

לך דילמה עם החריגיל, אלא ~~השם~~ אמר שיש לו

דילמה איפה מין חריגיל. שנית, הוא אמר לי את זה בתשובה כללית. אני

שאלתי את השאלה: ~~השם~~ פתוחים. מה הולך שם? הוא אמר: יש הרבה חומר. ~~השם~~

פתוחים, אבל יש ~~השם~~ / ~~השם~~ חריגיל.

אינני שורע איך החרשמתם מהאלוף זעירא. לפי

העברתי, הוא אחד האנשים המשפטיים. אולי כאשר הוא "ננעל" על איזה דבר - הוא

איננו די סופיסטיקייט לחייט ימינה ושאלה. אבל אם מישהו יכול לעשות אנליזה של

4964

ועדת החקירה - 5.2.74
ישלבה ע"ח

אכ

- 120 - 116 -

עדות שר הכטחון ס. דיין

חומר שבא [REDACTED] אני מבחינה זאת על אלי

דיין (המשך):

הייתי סומך, אבל זה לא אלי! זה כל מזגנון

המודיעין. לך היה אומר שיש בחומר הזה דברים חשובים, אני מדי פעם ביקשתי ממנו

לראות חומר גלמי. לפעמים הייתי מקבל גם דברים מצותכים, כשהייתי מקבל נאום מס

של היקל או מאמר שלו, ומלה בעברית לא צדאתח לי, הייתי אומר: חראו ל אח

אאוהגינל כדי לראות מה היה כתוב שם בערבית.

(המשך דשמה א.ו.)

4365

או כאשר אמרו שם "מעברות" להכין על הסואץ - אמרתי : תראו לי על מה מדברים, על מעברות או על מעברים כל מיני דברים כאלה. אבל אם הוא מצדו לא מעורר שאלה, הוא אומר : יש שם תרגיל, יש שם הרבה חומר - אז עובד על זה מנגנון עצום, לא אחד כי אם שנים : גם המוסד וגם אפ"ן. כל - זה המוסד.

היו"ר אגרנט:

המהלך שם היה כזה : שאפילו בהנחה שזה

תרגיל, הם יכולים לעבור מיד להתקפה.

אם כך הדבר, אז ענין התרגיל יכול להסוות כוונה להתקפה, להקפח פתע. האם השיקול לא היה צריך להיות כזה? אתה אומר, להערכתך זה תרגיל. אולי זה נכון, אבל אין בטחון בזה, כי זו יכולה להיות הסוואה להתקפת פתע.

דיין:

אתה גם אומר כי ישיבת הממשלה שמתכנסת

אחרי זה. מבחינת הכנות ומשך שיש לצד

השני, יש להם אפשרות תוך שעות אחדות להתחיל בפעולה. הם נמצאים ליד התעלה וברמת הגולן והם יכולים לתת התראה קודמת. אבל עד שנראה זאת - יהיה זה ממש בפעולה.

מ. דיין:

זה נכון. זו ^{התגובה} הגדיה שבמצבנו במשך

חודשים רבים. והתשובה שלי הייתה,

שהכוחות הסדירים עם הגיוס המהיר זה מה שצריך לקרות לנו, אם אין לנו יריעה מוקדמת. כי זה שהם נמצאים בהיערכות כזאת או יכולים תוך לילה לעשות את הקפיצה האחרונה, היה ברור. גם סוריה וגם המצרים. הם יכולים - ואני אמרתי את זה פעמים אחדות - כלילה הם יכולים להעביר את אותם 50 ק"מ. זה מה שכתוב שם בסימן שאלה 50 ק"מ, שבין דמשק ורמת הגולן יש 61 ק"מ. הם צריכים לקדם גם את מה שאנחנו אומרים שהוא מערך רגוע אצל הסורים. הם מחזיקים אותם על יד דמשק ואנחנו אומרים שזה בשביל הגנה דמשק. הם צריכים לעבור 50 ק"מ כדי להכנס למערך החקפתי. את זה הם יכולים לעשות כלילה. אנחנו לא נדע מזה ולא נשמע מזה שום דבר. דווקא מפני שירצו לעשות החקפה מחר בכקר, אז הם לא יקדמו את התותחים האחרונים או את מה שכיום האחרון. והיו להם 16 יחידות ס.א. 6, שזה נייד וזה נוסע. הטרביה, לדעתי (יש לנו כמה טרגריות בסחוניות), מבחינה זו שהכוחות הסורים והמצרים היו מגויסים במשך תקופה ארוכה מאד. 800 אלף חיילים באיזור

- - - , בין קהיר לחעלת סואץ, עם רשת של כבישים, עם כל הסידורים. והחשובה שלנו
היתה צריכת להיות : מה אנחנו יכולים לעשות במקרה של הפתעת פתע? אם חתיה לנו ידיעה - זה
טוב , זאת היא הידיעה. במצרים קצת יותר סמכנו
 אבל סכל מקום, אני אומר את גירסתה, אנחנו צריכים להיות במצב שהכוחות
הסדירים שם יוכלו לבלום את ההתקפה עד שנגייס את המלואים, ל-24 שעות, ל-36 שעות,
ל-48 שעות. במצב כזה אנחנו עשויים למצוא את עצמנו גם בצפון וגם בדרום.

לתקופה קודמת לתקופה הזאת, כשנתגבשה למקוב:

התפיסה במטה הכללי שהכח הסדיר פלוס

חיל אויר יכול לבלום, האם הוגשה איזה הערכת מצב גם מבחינת כוחותינו, לא רק מבחינת
אס"ן, שאם דברים אחרים יהיו שווים - זה מה שנוכל לעשות בנימים - שלשה ימים, או
אחרת? אם שטח ההריגה הוא כזה וכזה, נניח אז יכולה להיות חדירה של קילומטר-שנים
ואחר-כך יגשו, או שזה נגמר ב"קדמים" עם התרגילים השונים?

מה שאני יודע זה על ההערכה, אם היתה ס. דיין:

העושה. וזו היתה ההערכה, שאנחנו יכולים

עם הכוחות הסדירים, פלוס חיל אויר מגויס מלא, כחקה שחתיה לנו איזה התראה וחתן לצו
אמצא איזה שהוא פסן לגיוס מילואים, שחתיה לנו איזה התראה בצורה יותר טובה או
פחות טובה לבלום, למנוע מפולח עד שיגויסו המילואים.

אם היו כוחות שלנו שהעריכו מה חתיה

התוצאות של ההתמודדות הזאת עד שיבואו כוחות המילואים, או עם הגעת כוחות המילואים
הראשונים, אינני יכול לומר לך בודאות. אני כבר קופץ קצת קדימה. יש לי פה ההנחה,
התכנונים שאתם סכירים אותם, "חול-ים" ו"גיר" וכל שאר התכנונים. הם מתבססים בפועל בדרום
על מספר טנקים כפי שהיה. בצפון על מספר יותר קטן או יותר גדול - על 111 טנקים
שצריכים להיות בשלב החלחי, לעומת 177 שהיו בפועל, פלוס 24 שעות בהאס לתכנון
המוקדם. היו צריכים להיות 222 בשעה שערכ יום הכיפורים, כלומר - בעת אני כבר אומר
תוצאות שלאחר יום הכיפורים, היו 392 במקום 222.

מתי זה היה?

היו"ר אגרנט:

"ק" + 24.

ס. דיין:

היו"ר אגרנט:

היו צריכים להיות 222 ?

ס. דיין:

כן, לפי התכנון. אבל היות והמספר

ההתחלתי לא היה ~~222~~ 111, אלא 177,

אז כפועל בפיקוד צפון לאחר 24 שעות היו לא 220, אלא 192, קרוב ל-400 סנקים. כלומר - הרבה מעל ומעבר גם ההכנה לקראת יום הכיפוריים ה-177 סנקים במקום 111, וגם מה שהגיע חוץ 24 שעות.

לזה אני רוצה להוסיף, כבר קפצנו לנושא

כמעט עיקרי בכל הנושא הזה.

יריין:

אולי כדי שתענה על זה, אני גם שאלתי

אח הרמטכל. נכון הוא שגיר, חול ים,

ומסקרה המערך המצרי - מה שקוראים "שובך יונים", שזה השימוש בצבא הסדיר לפני

שיבואו המילואים בסדר המלא, כל התכניות שאני ראיתי מנוסחות שיש "ק" מוקדם, שעת

קריאה מוקדמת. ושם נאמר המיד: "ב"ק" פלוס "ק" כך וכך סדיר, ואחר-כך "ש" הוא לא הגעת

המילואים, אלא "ש" 24 שעות או 48 שעות. במלים אחרות, אני גם שאלתי את הרמטכל: אני

לא ראיתי אף חכניה, אם כי זה נאמר אולי בדיבורים, מה קורה אם ה"ק" וה"ש" שווים?

אם באלגברה $א \times א = א$?היו"ר אגרנט:

פתיחת אש?

יריין:

כן. שיום הקריאה ופתיחת האש שווה.

בכל התכניות שאני ראיתי היתה התראה של

24 שעות, של 48 שעות. אני שומע בריונים: הרמטכל אומר, היתה התראה של 48 שעות. לזה

יש חכניה, אין חכניה להתראה. אני לא ראיתי.

ס. דיין:

אשיב לשאלתו של יריין, קודם.

חשכתי שזה אולי טוביל.

יריין:

"ש" יכול להיות מחושב בצירוף ל"ק" רק

ס. דיין:

בהתקפה, שאם אנחנו מכריזים על שעת אפס

ועוד 24 שעות מקבלים עוד כוחות וכן הלאה. אחרת, בהפתעה שניהם אחידים. כרגע שהצד

שא

4368

השני חוקף, הם שניהם אחידים.

דיין:

זה מה שקרה.

ס. דיין:

הלא אני אח הדברים האלה למעשה ידעתי

לא רק מהחרגילים או מהחכנונים, אלא

משיחות עם המפקדים, אמ"ן פיקוד דרום, גם הרמטכל הקודם בר-לב וגם אלוף פיקוד הדרום שרון. לענין הזה עצמו : אם תהיה החקפת פתע, האם אפשר בכוחות הסדירים והמעוזים למנוע את ההתקפה? למנוע החקפה רצינית עד שיבואו המילואים? התשובה היתה כן.

היו"ר אגרנט:

אם תהיה החקפת פתע, אז מה?

ס. דיין:

האם בכח הסדיר שיש לנו - 300 טנקים

עם כמה מעוזים, עם חיל אויר בגיוס מלא

אפשר יהיה למנוע את החטוטטות הקו, יצלחו פה, יצלחו שם, עד שיגיעו המילואים? והתשובה היתה חיובית.

היו"ר אגרנט:

פלוס המעוזים?

ס. דיין:

כן. זה היה הקו.

היו"ר אגרנט:

אני מדבר על זה שסמכו על המעוזים גם

כן למנוע את זה.

ס. דיין:

כודאים. פה אני צריך להכנס לשיטוח שונות

של סל'יק מה חשב ואריק מה חשב, איך להגן,

איזה מידה של חיוניות מילאו המעוזים, כאן אני רוצה לחזור רגע למה שאמרתי.

אחד הדברים שנעשו במשך כל השנים, ממלחמת

ששת הימים ועד למלחמת יום הכיפורים היה הכנת השטח. וככן, קודם היו המעוזים, היו

הרמפות ואחר-כך קו החתם. כאן אני רוצה לומר לדיין. בסופו של דבר, כעת אני אומר

מנקודת ראות, היתה חשית שהחאימה לכל הקונצפציות, גם של סליק וגם של אריק. **פצא**

כי מה כל אחד מהם אמר? הקונצפציה של טאליק אמרה. צריך להחזיק את השריון יותר

אצא מאחור, בקו שני, ושם להכין את כל מה שצריך ובזמן המלחמה לפרוץ קדימה. מה החשובה

4369

שלנו, של משרד הבטחון, של שר הבטחון, של הממשלה הייתה? כסדר, תקים גם את הקו השני. אם יהיו במעוזים אנשים או לא - זו שאלה שניה, אבל כאן צריך קו שני שממנו עליו יתבסס שריון, בקו של 10 ק"מ, עם דרכים - דרכי רוחב ודרכי אורך דרך הביצות, כל זה יהיה כרשת של דרכים. והיא, אם הקונצפציה שלך היא נכונה, וכעיני היא נכונה ביסודה, כי חיל מהשריון צריך להיות לפחות מסוגל להתרכז יותר מאחור, ~~אז~~ איננו יכול להתרכז על ידי ~~המעוזים~~ ^{המעוזים} - אז תהיה חנו השלישית גם לזה. אז היו כל המעוזים למי שאוהב מעוזים, כל קו החתם הותעוזים למי שאוהב תעוזים, וכל הדרכים לאורך ולרוחב, על הפלסטיק ועל הביצות, לכל אפשרות אופרטיבית של הפעלה כוחות מכל הצדדים.

גם ברמת הגולן ודוקא במשך החדשים האחרונים השלמה התעלה הנ"ט ושדות מוקשים שהשלימו אותה עד יום הכיפורים. הורה לאל יש שם הרבה שטחים בשביל עוד מוקשים, והם הכיאו תועלת רבה. אבל בחישוב כמה כוחות דרושים והאם יוכלו כוחות סדירים לבלום עד שיכואו מילואים - צריך להביא מאד בחשבון גם את הכנח השטח. זה לפי הערכתי דבר בעל חשיבות, אם כמובן משתמשים בזה נכון. מיקום ותעלה נ"ט אם הם לא עומדים על יד התעלה - אין להם שום ערך, אבל אם הם מבינים עליה - זה חשוב.

היו"ר אגרנט:

טוב, אנחנו נפסיק עכשיו.

ס. דיין:

אולי רק פסוק אחד, אם אינך מתנגד.

בק"מ ב-6 לחודש מפקד חיל האויר אומר שבלילה

לא יוכלו לספל אם תהיה תקיפה, וחיל האויר יוכל לספל מבחינה אוירית רק למחרת, ⁷ ליום. ואני שואל אותו: כמה זמן אחס נותנים או צריכים לזה? מפקד חיל האויר אומר. לחיל האויר הסורי אנחנו נותנים שעה, כתנאי שיהיה מזג אויר סחאים. את מערך הטילים נגמור עד הצהריים, אחר-הצהריים נתפנה למצדיים.

אחרי כן אג

4370

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"א - בקר

העד שר הבטחון ס.דיין

אג

מהי הוא אמר את זה?

הי"ר אגרנט

ב-6 לחדש בשעה 11.00 בבקר. הוא אמר: "אם הם

ס.דיין.

יחזקו בלילה - אנחנו בלילה לא נוכל לעשות

שום דבר. אם יהיה מזג אוויר טוב, סחר - במשך שעה אנחנו גומרים את כל חיל האוויר הסורי וכמשך חצי יום את כל הטילים שלהם, ואחר הצהריים נוכל לעבור לטצאים". ואז אני אומר לו "אתה ביום אחד גומר את שניהם". והוא אומר "אלא אם כן ~~אז~~ יהיו קרבות אוויר".

אני רוצה לאמר לשאלתו של ידין האם היו

הערכות מסקדים, לצטט גם את רב-אלוף כר-לב וגם את אלוף שרון וגם בקשר לכחו של חיל-אוויר את אלוף הפיקוד פלד, על היכולת שישנו לפני גיוס מערך מילואים, שני הראשונים זה לגבי פיקוד הדרום ופלד זה לאחר שחיל אוויר יהיה מגויס מפלואו, מה כחו ומה יכולתו של חיל האוויר לספל בטילים ובחיל האוויר של הצד השני. כמשך שעה הוא גומר עם חיל האוויר הסורי ואז כמובן הוא פנוי לבלימה ולכל הדברים האלה.

זאת הערכה שניתנה בדיון. אבל מסמך שהוא

ה.לסקוב

הערכה מצב מבחינה זו - האם הוגש לך על ידי

המטה הכללי?

רק התכנונים האלה.

ס.דיין

אבל, לא מדברים על מצב קריטי?

ידין

היוו ואנחנו מפסיקים, אני אבדוק את זה.

ס.דיין

ה פ ס ק ה

אג

4371

היו"ר אגרנטי

פוחח ות הישיבה.

ס. דיין

למקום
אני רוצה לחזור ~~אחרי~~ שהפסקנו בך, לשאלת
הכוננות, מדוע השבתי שהכח הסדיר במקרה של
חגיפת פתע, יכל לבלום עד שיגויסו המילואים.

אני רוצה להביא כאן שלשה דברים. שנים, שהזכרתי

לפני הצהרים, ואחד, אם תרשו לי אספר את זה קצת בתור סיפור ואז יתברר איך
~~אחרי~~ הדברים מתקשרים;

ב-5 לדצמבר שנה שעברה, בישיבת מרכז מפלגת

העבודה, אמר בין שאר דבריו ת, צדוק שהוא יו"ר ועדת חוץ ובטחון, את הדברים
הבאים, וזה היה כמו בן אחרי המלחמה, כדיון שהיה בעקבות המלחמה. הדיון היה
בדצמבר 73. והוא אמר "אם למשל נשמע בעתיד דברים כגון הפער ביננו לבין
הערבים לא רק שלא נשרנה אלא הוא הולך וגדללסטוכתנו, שהתעלה היא מכשול לכל
צבא, ובודאי לצבא הערבי עם המגבלות שלו, שבכחות הסדירים שלנו נמצב של כוננות
נשבור כל נסיון חדירה מיד עם תחילתו, טיכלתם של המצרים לצלוח את התעלה
ןלהגיע להשב הוא אפסי, אם נשמע בעתיד דברים נאלה - אל נחיתם אליהם כחורה
ממשה מסיני".

אני שמעתי "משה מסיני", חטבתי שהוא מצטט אותי

ואני יודע שמעולם לא אמרתי דברים כאלה. נגשתי אליו ושאלתי אותו. "את מי
אתה מצטט?" אז הוא אמר "אני מצטט את מה שאמר אלוף שרון כשהיה אלוף פיקוד
הדרום לוועדת חוץ ובטחון כשהיא סיירה במקום".

דיין

זה היה בסיוור, לא כדיון?

דיין

אחרי בסיוור כמקום. אולי היתה שם סטנוגרמה כחדר
המלחמה שלו ברעידים. הוא אמר את זה לוועדתחוץ

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ס - אחה"צ

העד שר הכתותון מ.דיין

אג

ובכתותון. אמר את זה אלוף פיקוד הדרום דאז, אלוף שרון, כאשר הועדה ביקרה שם. בקשתי שיתן לי את זה בכתב, את הפתק, שזה שרון, וחזרתי לשבת במקומי וישבתי על יד בר-לב. אמרתי לבר-לב "אתה יודע את מי ציטט בדוק? הוא ציטט את שרון". אז בר-לב אומר לי, אבל שרון צודק, באמת אפשר בכוחות סדירים לבלום את הפלישה וכו'. ואז, למחרת ב-8 לדצמבר טילפנתי אשה מהמשרד לבר-לב - ואני אמסור לכם מיד את הפתק, והמזכירה רשמה את השיחה - ואמרתי לו" בעקבות מה שאמרת לי אחסול, שלפי זוערכתך עם סידור נכון בצבא הסדיר אפשר לבלום פעבר תעלה. אם אשאל כועדת אגרנט, אוכל לאמר שישנה קונצפציה שאת הבלימה יכל לעשות צבא סדיר, ואם ישאלו אותי על מי אני מסתמך, אפנה אותם אליך". בר-לב עונה לי "בהחלט כן. אני לא אומר שאף אחד לא יעבור. אבל צבא סדיר יכל לבלום צליחה".

כל זה התגלגל אלי דרך צדוק, שאמר את זה ושאלתי

על שרון. אם תמצאו לנכון להזמין את שרון, הוא אמר זאת גם בראיונות אחר כך. את בר-לב שאלתי אם הוא יהיה מוכן לאמר את זה כועדת החקירה. את שרון לא שאלתי כלום, אבל את שרון קראתי בעיונים שהוא אומר דברים כאלה, וצדוק ציטט את שרון כששרון היה בתפקידו והועדה ביקרה שם.

זה יהיה מוצג מס. 261.

יו"ר אגרנט.

מוצג 261.

עכשו, אני רוצה להטיב לשאלתם של לסקוב ודיין,

מ.דיין

האם חוץ מהתכנונים "ללא בשר", הסכמטיים, האם

היו גם דיונים ענייניים כאלה שבזה נאמר שהדבר נבדק ואכן הדבר עומד בפני מבחן.

אג

העד שר הבטחון מ.דיין

ובכך, למעשה, הדיונים התכנוניים והרציניים ביותר שהיו לנו בחקופה שקדמה למלחמת יום הכפורים, היו בסביבות מאי, כשאז חששנו שהמלחמה תהיה בלתי צפונית, ואז נערכה סידרת דיונים, אני מניח שהפרוטוקולים נמצאים בידכם, ואז התגבשה תכנית "כחול לבן" שהיא הובאה לממשלה, אפשר לאמר אושרה או נרשמה על ידי אצט"א הממשלה.

לכל הממשלה?

דיין

אני חושב, לכל הממשלה. התכנית הובאה לממשלה.

מ.דיין

התכנית הובאה לראש הממשלה ונסמך על כך לממשלה.

מה אצלי כתוב נסמך לממשלה. אף אינני יודע אם התכנית המפורטת הובאה אצט"א לממשלה. אני חושב, שלא. כי תכניות אופרטיביות איננו מביאים לממשלה. אם נאמר שנסמך לממשלה, אז זה נסמך ודאי. אבל, התכנית עצמה בצורה מפורטת הוצגה בחדר המלחמה ב-9 במאי, נכחו ראש הממשלה, שר הבטחון. יש לכם ודאי הפרוטוקול/ף של השגת "כחול לבן".

מה שאני רוצה לקרוא מכאן זה כמה שורות מדברי הרמטכל

כאשר הוא טען את התכנית הזאת, בדף מס. 12 הוא מסביר את מערך הכוחות שלנו, "יהיו לנו 357 מטוסי חקיפה, מול מצרים וסוריה שיהיו להם 990 מטוסים". אני רוצה רק לציין שיום וכפורים היו לנו 392 מטוסים.

אבל, הנושא הרלבנטי הוא זה, אני כעת קורא מלה

במלה מדברי הרמטכל: "אשר לחלוקת לפי חזיתות, אני נותן אצלנו שלשה סבבים: א. מה שיש אצלנו היום, זה התראה של 24 שעות. אנחנו נימצא במצב זה בסיני, כשיש לנו אוגדה אחת משוריינת, שזה 358 טנקים ו-56 חותחים. אם יהיה זמן לגייס מילואים - אצט"א ויש לנו תכנית כזאת - אנחנו בנויים היום על שלש

4374

- 4 - 10 -

ועדת הקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ט - אהה"צ

הער שר הבטחון ס.דיין

אג

תכניות 1. סדיר, כפי שזה עשור. 2. גיוס מילואים חלקי 20,000 - 30,000.

3. מצב שמגייסים את עם ישראל.

אחרי רב

ועדת החקירה - 5,2,74

- 11 -

לפני כן רשמה א.ג.

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הערך: משה דיין

מ. דיין.

"בחזית הזאת לא יהיה הכדל חוץ מאשר

קצת כחותחים, פה אנחנו מרגישים שלא

לגייס

צריך מילואים, זה מספיק לבליסה, זה פלוס חיל-אוויר לבלוס, "

במצב זה לא יהיה צורך?

היו"ר אגרנט:

פה אנחנו מרגישים שלא צריך לגייס

מ. דיין:

מילואים, זה מספיק לבליסה, זה פלוס חיל-

האוויר, כאשר הוא אומר זה, זה אוגדה של 358 טנקים.

כדף שאחרי זה, כדף 15, שוב למטה,

נאמר...

המספר הזה זה לגבי מצריים?

היו"ר אגרנט.

כן. המספר הזה כאן הוא סכמתי, כי זה

מ. דיין:

תכנון, הוא אומר אוגדה, אוגדה זה

לפי החישוב שלו 358, אם תראו את האוגדות שגוייסו כמלחמת יום הכיפורים, אף

אוגדה אחת לא זחה במספר הטנקים לשניה, אומרים - אוגדה משוריינת, וכאשר

עושים תכנון לוקחים מספר אופטימלי, אבל במציאות זה יכול להיות קצת יותר

או קצת פחות, על פי רוב זה קצת פחות.

אני חושב מאז שהורידו מהאוגדה את

י. ירון:

יחידות הסיור ואת יחידות המרגמות

וכל מיני דברים מהסוג הזה, זה קטן.

הוא סדנה כאן רק את הטנקים, 358 טנקים

מ. דיין.

ו-56 חותחים, אבל אני אומר את זה לעומת

300 טנקים שהיו בדרום, אני אומר, אין לי שום ספק, כאשר אומרים אוגדה,

הכונה ל-358 טנקים.

בהמשך כדף 15 למטה, ממשיך ואומר

הרמטכ"ל: "העובדה שיחסי הכוחות היבשתיים הם כפי שהראתי, והעובדה שאנחנו

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

העדי משה דיין

ס. דיין:

מעזים לא לגייס מילואים מוקדמים גזכעה מזה, שאנחנו מאמינים בכוחו של חיל-האוויר לעצור בלימה אם תהיה מתקפה באחת משתי החזיתות".

פה הוא מסתמך על חיל-האוויר ומתקפה באחת

משתי החזיתות. אבל למעשה פה הוא מצטט את מה שאמר קודם - שאנחנו א רואים את עצמנו די חזקים לכולם, כאשר הוא דבר קודם על החקפה בשתי החזיתות, כאשר באחת מהן, אנחנו יכולים להרשות לעצמנו, לא לגייס מילואים. לפני זה ישנם ואריאציות שונות איך המצרים יתקפו: ביום ובלילה, וכל האפשרויות האלה שמפורטות שם.

ז"א ההנחה הייתה - שבאחת החזיתות תעבורנה לנדוי:

לפתוח כמה שעות בלי חיל-האוויר אלא רק

עם הסדיר?

זאת לא הייתי אומר לגבי התכנון הזה "כתחיל

ס. דיין:

לכן". מה שאני רוצה לומר כאן הוא - שבהערכת

המידע שבפיקוד דרום 358 טנקים נהיה כל כך מרוצים מעצמנו, פלוס חיל-האוויר, שנוכל להרשות לעצמנו, לא לגייס מילואים, לא מפני שלא יהיה לנו זמן, אלא מפני שנוכל להסתדר. אני אומר את זאת, משום שההערכה של 300 טנקים כדרום יכולים לכולם, עד שיבואו המילואים בעזרתנו או אחרת של חיל-האוויר, לא מהיום הראשון אלא מהיום השני, היא הייתה נחלת צה"ל וגם נחלתו. וכאשר נשאלתי כאן לפנה"צ: האם זה מופיע רק בתרגיל פלוני או אלמוני, ובעיקר ידין, הפנה את תשומת לבי, שתמיד יש לנו התראה מראש בתכנונים, אז נוסף להסתמכות, שהיא כוללת חכמה שלאחר המעשה, של ר/א בר-לב ושל האלוף שרון שאמרו - שגם במלחמה הזאת ב-300 טנקים אפשר היה לעצור.

אני רוצה להכין מה עם חיל-האוויר. כפי שראינו לנדוי:

אחר כך כאשר שוקלים איפה להתחיל? ברור מתוך

חידושים, שחיל-האוויר אינו יכול לתקוף בעת ובעונה אחת גם את מערך הטילים וגם את

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הער: משה דיין

לנדוי:

כסוריה וגם במצריך, כך שצריכות לעבור כמה שעות, חצי יום בערך, עד שבו הסדיר צריך לעמוד לכד, או בחזית הצפונים או בחזית התעלה.

אם לומר את דעהי ביחס לחיל-האוי, בחשבה ס. דיין:

לשאלה ויכולתו לכלום כמקרה כזה, אז אני

אומר כך: באופן מסודר אופטימלי, חיל-האוי צריך קודם כל לגמור עם חיל-האוי של האויב ועם הטילים. ואז כאשר השטח נקי, לעזור לשיע לכוחות חיל-הרגלים, אם כוחות חיל-הרגלים אינם נמצאים במצוקה לפני זה. אז באופן מסודר בהכנונים, כוחות היבשת צריכים להחזיק מעמד בלי חיל-האוי, עד שחיל-האוי ישמיץ את שדות התעופה של האויב ואת הטילים ואחר כך יוכל בלי קושי לעזור לחיל רגלים. אבל, פה אני מצטט גם את מפקד חיל-האוי הנוכחי וגם את מפקד חיל-האוי הקודם - אם יש מצוקה לפרות הטילים שלא הושמדו, ויש מטוסי אויב שעוד לא הושמדו, זה לא נוח, אבל שניהם אומרים..

מי זה שניהם? י. דיין:

מפקד חיל-האוי הנוכחי **מנחם** פלד, והקודם ס. דיין:

מוטי הוד.

באפריל זה עדיין מוטי הוד? י. דיין:

לא אני אומר עכשיו, כהקשר למלחמה הזאת - ס. דיין:

שהם אומרים - שטוב מאד להפגד מהטילים, אבל אם

לא נפתרים מהטילים, אי אפשר לומר, הם אומרים - שאי-אפשר לומר שחיל-האוי איננו יכול להגיש סיוע בבלימה, אולי היא לא תהיה כל כך אפקטיבית בבלימה שתהיה לאחר שהושמד מערך הטילים, אבל אם נוצר מצב שיש פריצה של כוחות האויב, חיל-האוי עוד לא השמיד את הטילים, האם הוא יכול או איננו יכול לעזור בבלימה.

זה הם אומרים היום, בידיעה מה שקרה? לנדוי:

הרושם שלי מהעדויות ששמענו, שהסיוע

לנדוי:

של חיל-האוויר בתעלה, לא היה אפקטיבי,

לא ביום הראשון. אז איך הם יכולים להגיד את זה, בידיעת העובדה היום?

זאת הם אומרים היום. ולענין האפקטיביות,

מ. דיין:

ואני באמת הייתי מעדיף שתשמעו את זאח

מפיהם, אני רק אומר מה, אני אצטט אותם. לענין האפקטיביות יש להם כמה חשובות:

מצד אחד אומר מוטי פיין כדוגמא "שמי שבלם את ההתקפה בציר רפיד, זה היה חיל-

האוויר שמנע מהטנקים של האויב, של הסורים, להתקדם".

באיזה עדות זאח?

י. ידין:

בעדות בעל פה. כאשר ספקטור שחזר מציון

מ. דיין:

הפצצה על דמשק משום ששם היו עננים,

עם מספר פאנטומים, היה מזל גדול לעם ישראל שבדמשק היו עננים ושתטיים היה

ספקטור, ואז הפגז אותו לטור הסורי שהתקדם בציר רפיד, והוא וחיל-האוויר כלבד

כלם אותו.

זה היה כבר ב-9 לחודש?

לנדוי:

זה היה ב-8.

י. ידין:

יכול להיות שאז הטילים כבר היו מושמשים.

מ. דיין:

אינני בקי בזה, אני עונה כיחס לשאלה

של אאלגאאלא השופט לנדוי.

זה גם אלוף פיקוד הצפון ציין לנו, שזה

י. ידין:

מקרה אחד ויחיד שהאווירונים הופנו בגלל

העננים.

אני חושש שאני אצטרך מתי שהוא להופיע בפניכם

מ. דיין:

גם לתקופת אחר המלחמה. ואז נצטרף לחזור אולי

לסיפור מה היה, אז במקרה הייתה גם התערבות שלי באוהה פרשה. אבל אני כעת

ישיבה ע"ט (אחה"צ)

מערך משה דיין

ס. דיין:

משיב לשאלה של השוכט לנדוי ביחס לאפק טיבישט של חיל-האוויר. ראשית חיל-האוויר חולק על ההנחה - שבחלק מהמקומות הוא לא היה אפקטיבי. אלא הוא אומר - יש ויש. באותם מקומות שחיל-האוויר מאשר, שהוא לא היה אפקטיבי, יש לו טענות קשות לא אל הטילים, אלא אל כוחות היבשה, כאלה שהיו צריכים להפנות אותו ולקרוא לו לסיוע. והטענה שלהם היא - שהמצב ~~אצא~~ אצל כוחות הקרקע שהיו צריכים להזמין את חיל-האוויר בשטח, היה כל כך לא מסודר, שהטייסים בא ולא ידעו מה לעשות. אבל הם מדגישים - כמובן כאשר היו טילים יש להם אפשרות להיות שם רק זמן קצר ביותר איננו יכול להסתובב שם במשך עשרות רגעים. אם יש מודיעין מודיעין כגון: גשרים על החלה, אז למרות שיש טילים, צריך להשמיר את ~~אמצעים~~ הגשרים, אומר בני פלד - השמדנו את כל הגשרים. אם טילים, טילים. מדוע? - כי לא היינו צריכים לקבל שום אינדיקציות של מודיעין מהקרקע. החלה היתה ברורה, הגשרים היו ברורים, למרות הטילים, המדנו. אם צריך לעשות את זה לפני סוף שריון מחקדם של האויב, ואיננו יודע אם אלה טנקים שלנו או של האויב, ולרוב הם גם מעורבבים האחד עם השני, אז האספה לא בכך, שחיל-האוויר אינו יכול לבלום, אלא שהוא לא קבל את האינדיקציה הנכונה לאן לפעול.

זו היתה אחת הטענות של מפקד חיל-האוויר,

היו"ר אגרנט:

שהוא העלה בפנינו - שלא היו לו ידיעות

מודיעין מהשטח.

וזה כמובן הוכחש ע"י קמ"ן דרום. שאלנו

לנדוי:

אותו אחר כל. יש פה טענות ומענות.

אני אמרתי את זה בתשובה לשאלה סכמתית

ס. דיין:

באמרי האם חיל-האוויר יכול לבלום, כאשר

הטילים לא הושמדו? ואם הוא יכול, מדוע הוא לא היה אפקטיבי במלחמה זאת. אני אמרתי

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הער' משה דיין

ס. דיין:

במקום אחד, הוא טוען, שהוא היה אפקטיבי. במקום שני, הוא טוען, שהוא לא היה אפקטיבי, לא בגלל חיל-האוויר אלא בגלל מודיעין קרקע.

הדבר האחרון שאני רוצה לומר בהקשר

זה (אולי החומר הזה ישנו אצלכם) מה למעשה קרה בשתי החזיתות ביומיים הראשונים עם מעבר כוחות האויב?

במצרים - עד ה-7 לאוקטובר, בתאריך

בין ה-6 ל-7 עברו 300 טנקים את התעלה. כחזית המצרית, לאחר הלילה הראשון,

או במסך הלילה הראשון, עד ה-7 באוקטובר היו 320 טנקים שעברו לגדה המזרחית.

ב-7 לאוקטובר הגיע המספר ל-936 טנקים. ב-8 באוקטובר נשאר אותו המספר.

ב-9 לאוקטובר הוא גדל ל-970 וכן הלאה. מה שאני רוצה לומר כזאת - שב-24 השעות

הראשונות, אם האינפורמציה הזו מדוייקת, אני קבלתי אותה מאמ"ן, יכולים להיות

מה הפרטים של שעות - אז הכוח שצלה מנחינת הטנקים לא היה 2000 טנקים או

אלף וכמה טנקים או 1370 טנקים שהיו בגל האחרון, לא כולם עלו בגל הראשון,

אלא בהתחלה היו 300 טנקים.

לנדוי:

טוב היחה להם תכנית. הלא קודם עברו

הדיוויזיות הממוכנות, והשריון היה צריך

לעבור רק כעבור יומיים.

ס. דיין:

השאלה: אם 300 טנקים שלנו היו יכולים

לבלום או לא? או השאלה היא: מה היה כוח

האויב עד שיבואו המילואים.

מ. דיין:

כי לו היה המצב שאצלנו באות התגבורות
בהדרגה ואצלם כאופן חד פעמי, אז יש
פער קשה מאוד. אבל אם גם הם עוברים בהדרגה, אז הדבר הזה מקל. זה לא
פותר. השאלה מורכבת מהסאגרים והטילים. אבל לא הייתי בטוח שהתמונה
הזו ברורה שב-9 באוקטובר צלחו 300 טנקים, שבגדה המזרחית היה צריך להתגבר
על 300 טנקים ולא בכח אחת על 1200 טנקים.

ישיב:

הטנקים הושמדו על ידי הסאגרים.

מ. דיין:

כן, אני מדגיש את זה. והשאלה שהקושי
שהיה לפניכם שלנו לא היה בגלל הטנקים
כל כך אלא בגלל הסאגרים, וזו שאלה וגם לה יש תשובה.
אני רק חוצה לפסוח את הפרק של הכוננו ת.
בחזית הסורית ב-6 לאוקטובר חקפו 500 טנקים, וב-7 לוספו עליהם עוד 300 טנקים
וב-9 עוד 200 טנקים. כלומר, באופן סכמטי ה-177 טנקים שלנו כיום הראשון
עמדו מול תקיפה של 500 טנקים. וחיל האוויר היה בגידום מלא עם פרובלמות
שלו - מזג אוויר ושל טילים. אבל היה לנו חיל אוויר מגויס מלא.
השאלה מה היה יכול לעשות, למה היה צריך לשלוח אותו קדם, אלא הן שאלות שונות.

לנדוי:

ב-6 לאוקטובר היה מזג אוויר טוב?

מ. דיין:

אני חושב ככה.

את הדברים האלה מכאחי בעקבות שאלות
שנשאלו לפני הצהריים על יסוד מה הנחתי או קיבלתי את ההנחה של המטכ"ל
שנוכל בליח ברירה, זו לא הצעתו, בליח ברירה, לכלום כשתי החזיתות בכוחות
הסדירים עד שיבואו המילואים? זה לא מצב אידיאלי. אם אפשר להמנע ממנו,
ואיש איננו חושב שצריך לעשות את המלחמה עם המצרים ועם הסורים בצבא הסדיר.
אבל אם אפשר לכלום או לא, נשאלתי האם, גם להשיב בחכמה לאחר המעשה -

והכאחי סימבלין גם בחכמה לאחר המעשה ספיקוד דרום, גם דברי הרמטכ"ל על
פיקוד דרום ב"כחול לבן", וגם למעשה מה היה כוח האויב מסול ביום
הראשון וביום השני בשתי החזיתות. אם לחזור בצורה יותר מסודרת במקום
שהפסקתי בבוקר, אז אני השויתי עם התכונות הסממטיים שהיו למסכ"ל קודם
גם ביום הראשון בפיקוד צפון שהיה כנוד על 111 ולנו היו 177 וגם היום
השני שהיו צריכים להגיע ל-222 והגענו ל-392; כלומר, המצב ההתחלתי של וכו'
הסדיר היה יותר ממה ש בחול-ים והמצב של + 24 יותר מאשר כחכנון "גיר".
ובדרום זה עמד על 300 טנקים. לא היו שינויים בין המצב ההתחלתי לזה.

מתי הגענו ל-300 בצפון? ביום השני?

אגרנט:

קרוב ל-400 ביום השני. פלוס 24

ס. דיין:

ב-7 לחודש ב-11 בבוקר. כלומר, זה לא

היו פיסת כבר אז 400 טנקים, כי רבים הוצאו מפעולה. גם טנקים של אויב
הוצאו מהפעולה.

זה מה ששלחו.

ירי:

כן, מה שנשלחו, מה שהגיעו.

ס. דיין:

אני חושב שהגענו ל-5 בחודש כשהצגתי

את הגישה העקרונית של איך אנו צריכים להציג את הדברים לגבי האמריקאים
שלזה יש אחר-כך השלכה ב-6 לחודש בענין גיוס המילואים. ומכאן עברנו רגע
לענין הכוננות. אני רוצה לחזור לדבר הזה. ציטתי מדבריי בפגישה ב-5 לחודש
כשאמרתי שצריך לשאול את ראש הממשלה. אבל דרך התזה שהצגתי היה ליצור
אליבי שאיננו הולכים למלחמה ולבקש תגובה עם אפשר מהרוסים או אישור או הכחשה
או שתיקה אם הערכים אמנם רוצים לעשות מלחמה. ואחר-כך היה שם דיון אם
אנו צריכים ציוד נוסף מהאמריקאים, מה לדרוש מהם, מה לבקש מהם למקרה שהם
יסכימו לזה שהולכים למלחמה או ~~אם~~ שהיה מלחמה בפועל. אני מניח שיש
בידיכם הפרוטוקול הזה אז אין צורך להניח אותו. אחרי זה הלכנו לראש הממשלה.

ראש הממשלה ביקשה שיעדכנו אותה. זה היה בשעה 9:45, ישר מהישיבה הזו הלכנו. אם הפרוטוקול הזה אצלכם, אני רק אקרא,

לנדוי: זו לא סטנוגרמה?

דיין: לנני יש רישום של ~~הממשלה~~ הרל"ש של הרמטכ"ל.

א. כראון: יש רישום שלי גם כן. מוסר אותו ליו"ר.

262

ס. דיין: חמצאו גם רישום של אלי מזרחי או של ישראל

ליאור שלי אין אותו.
 חוכלו להשוות בין הרשמים...

ראש אמ"ן פותח בזה שאומר: "קרה הלילה

משהו מוזר. הרוסים נתנו הוראה לפנות את המשפחה בסוריה" ומסיים את
 ההרגשה
 דברי הפתיחה שלו " ~~הממשלה~~ שלנו שהם לא הולכים לחקוף. ההערכה שהם חוששים
 מההיערכות שלנו, ומה שלא ברור זה הדבר הרוסי. " ואז הוא אומר: " שהלילה
 צביקה קיבל ידיעה מהמקור שלו שהולך להיות משהו וצביקה נסע להיפגש אתו
 בלילה ב-22:00".

דיין: אחת קרא משם מלה במלה?

ס. דיין: מדברי ראש אמ"ן קראתי רק את הפסוק הראשון.

דיין: בעניין צביקה?

ס. דיין: כן. אחרי דברי ראש אמ"ן אומרת ראש הממשלה:

"לאור העובדה שקיבלנו ידיעה

ישראל ליאור: יש מברק קודם ראש אמ"ן הלילה צביקה קיבל

ידיעה מהמקור שלו שהולך להיות משהו וצביקה נסע להיפגש אתו בלילה ב-2200".

דיין: מעניין פעם שיבדקו את הנוסחאות,

נוסח השבעים ונוסח ~~הממשלה~~ המסורה. שניהם

הער: שר הבטחון ס. דיין

בטקסט שאצלנו שלף רשם: "צביקה גסע
הבוקר. חברו הזמינו בדחיפות להתראת. הלילה ב-22 ייפגשו, צביקה ימסור
דברים חשובים עוד הלילה".

א. בראון: עשה קודם יש לך רישום של קצרנית.

ס. דיין: "הרמטכ"ל: מכחינת ותרשנות אני עדיין

חושב שהם לא הולכים לתקוף. אין לנו

ידיעות פוזיטיביות שזה לא מערך הקיפה. וטכנית הם יכולים לעשות זאת.

מכחינת היערכות לחג הזה עושים מצב כוונות גבוה, ביסודל חופשות ובעיקר חיל
אזיר ושריון ומקדמים צוחים יותר קרוב לחזית. "ראש הממשלה שואלת: "בשני
מקומות?"

לנדרי: סליחה, מי מקדם צוחים?

ס. דיין: אנחנו.

ראש הממשלה שואלת "אם בשני המקומות" כלומר,

גם בצפון וגם בדרום; הרמטכ"ל: "כן. נעשה סידורים פנימיים שלנו. מכחינתם
זו תהיה הצלחה באם נדע רק 12 שעות קודם. ולכן נעשה סידורים ונקווה שתהיה
לנו אינדיקציה יותר מוקדם. נעשה היום צילומים נוספים בגולן".
אם נפגש הפרוטוקול, אולי,

צנטי: זה ב סדר, זה הבדל גדול. זה נוסח אחר קצת.

ס. דיין: אז לקרוא את כולו?

לנדרי: כן.

ס. דיין: (ממשיך לצטט) -

ראש הממשלה: הישוכים שלנו בגולן מוכנים?

הרמטכ"ל: בסך הכל הם מוכנים. אבל לא ניתן הוראה לרדת למקלטים,

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה עט - אה"צ
העד: שר הבטחון ס. דיין

א.א.

- 25 -

זה חג טוב וכולם יושבים בבית.

שר הבטחון: הכנות נעשו, פרט לגיוס מילואים, אנחנו לא מודאגים בחזית המצרית. ברמת הגולן מודאגים כל השנה. ולומר לישובים לא כדאי, ניצור פאזיקה. אני מציע שנאמר לאמריקאים: ראשית, להשיג מזה שיעבירו לרוסים ודרכם לערכים שאנחנו לא מחווננים לתקוף. מדי פעם אנחנו יודעים שהם באמת מאמינים, לכן כדאי לבטל חששות אלה. ואני מניח שתוך כדי בירור הם יציעו לרוסיה איך לספל בזה, כי אני לא חושב שלשנצחם (לאמריקאים ולרוסים) יש עניין בה. כלילה העברנו להם את הידיעות פרט לענין המשפחות (פינוי המשפחות הסובייטיות). יש לנו ידיעות שהסבירות כעת יותר גדולה. יש חוצאות צילומים של הכנסת סנקים ותותחים לקו, חוספת של 25 אחוזים (זה צילום בגולן, רק בחזית טורית, לא בחזית המצרית). ראש הממשלה: הייתה ידיעה על קידום פרוג. רמטכ"ל: סבירות די גדולה.

שר הבטחון: המקומות המיועדים לצליחה (זה בדרום) נתפסו וזה מין מערך שהולך המקומות לצליחה במאה אחוז. אבל הכל מתחבר יחד.

דיין: פה כתוב: "השלמת סנקים כאילו לקראת

צליחה, לא מאה אחוז, אך קרוב לזה."

לא ניתפס לאחוזים כרגע, אבל זה מעניין.

ס. דיין: גם אצלי העברית לא כל כך.

נאמר: "הולך לצליחה במאה אחוז. אבל

הכל מתחבר יחד". יכול להיות שלא מאה אחוז/הכל מתחבר יחד.

דיין: טוב, הכוונה ברורה.ס. דיין: (ממשיך לצטט) "לו אפשר היה לומר לקיסנינג

אבל שמחה פה.

ראש הממשלה: ישנו שלו, צריך לשלוח לו ולהכתיב לו בדיוק מה לומר.שר הבטחון: עכשיו מצטברו ידיעות והרושם הוא לא בוודאות, אבל החששות

גדלו. גם ב-1967 היו אי הכנות. וחאמר לדוברינין (זה אניכנראה אומר
 לפרזכי גזיח) שבצד הישראלי אין מגמות חוקפניות וישאל אותו מה קורה אצלם
 (אצל וערכים). ראש הממשלה: ואם קיססינג'ר בניו-יורק אז אבן שם,
 ואם בווישינגטון, אז שלו שם. (כלומר, יש מי שיחקשר אתו).
 שר הבטחון: אפשר לומר לו שהפרטים הועכרו לאמ"ק למודיעין.
 ראש אמ"ן: אפשר לתת לקיססינג'ר ידיעות שהעברצו למודיעין.
 שר הבטחון: יאמרו לנו אחר-כך מה החשובה. ואם לא נקבל אישור, וכורכנו
 אנחנו צריכים ציוד, ואם כן, אז אנו צריכים כך וכך.

4387

כלומר - נאמר לאמריקאים : אם לא נקבל אישור שאין מלחמה - אז אנחנו כדרכנו נגיש להם רשימה של ציור שאנחנו זקוקים - ציור מלחמתי. אם אין לנו אישור שאין מלחמה, אז אנחנו רוצים תוספת ציור.

ראש הממשלה : דיברנו כיום רביעי שצריך להוסיף

לרשימות את הדברים העיקריים החסרים. הייתי אומרת לו : ואם יקבלו חשוכה מהרוסים שהם יכולים להשפיע, ואם לא - הנה הדברים שאנחנו זקוקים להם. כלומר באותה התזה: אם הרוסים גורסים שאין מלחמה - אז טוב, ואם לא - אז אנחנו צריכים ס.א.ו.ס.א. זה.

שר הכסחון : כדרג של המעצמות שניהם לא מעוניינים

בזה.

ראש הממשלה : עוד אלמנט לשיקול בצד שיכול להשפיע

עליהם לעשות משהו. יושבת כעת העצרת, וכל אחד עולה על ישראל. יכול להיות שהמח העקום שלהם אומר שצריך להעמיד את העצרת בפני עובדה, ושידעו שהאיזור אינו רדום אלא אקטיבי.

שר הכסחון : אינני יודע באם תרצי במסך היום להכניס

עוד מספר חברי ממשלה לתוך העניין.

ראש הממשלה : נכדוק מי מכין השקרים כחל-אכ"ב.

שר הכסחון : אני מציע שדר

האם יש איזה דבר חדש.

האם קלמתי נכון שאתה אומר שעוד לא הודענו לאמריקאים

לנדאן :

על יציאת משפחות הרוסים.

אני חושב שזה לגבי הרוסים.

ס. דיין :

זה לא מתקבל על הדעת. "לפני זה אצלנו בחדר יש דיון

ידין :

ארוך. מחליטים להודיע."

אתה צודק. מה שאני אומר הוא : "אני מניח שתוך

ס. דיין :

כדי ברור הם יציעו לרוסיה כיצד לספל בזה, כי אני

אני חושב שלשניהם יש ענין כזה. כלילה העכרנו להם את היריעות, פרט לענין
המשפחות. להם - זה לאמריקאים.

זה ענין המטוסים?

יריין:

כן.

ס. דיין:

אבל בינתיים הוחלט אצלך לעשות משהו גם ביחס
לפתן הורעה על יציאת המשפחות?

לזראן:

כן, זה משעה 9.45. אני אומר שהיריעות שהעברנו
קודם לא כללן את ענין המשפחות. יכול להיות

ס. דיין:

שבינתיים כבר הלך בענין המשפחות. צריך לשאול אצל אמ"ן, לבדוק שעה שעה.

יריין:

לפי הפרוטוקול כמעט חצי שעה קודם בינך וכיין זעירא.

ס. דיין:

אני מניח שיש המברקים
ב-5 לאוקטובר.

יריין:

על ענין המברק אינני בטוח.

ס. דיין:

הצעתו לראש הממשלה שהיא חשלה מברק . והיא
שלחה מברק.

יריין:

תן לנו את המברק, או תקרא אותו.

ס. דיין:

אני מוכן לתת/
אני הייתי מעדיף שמברק ראש הממשלה תקבלו
מסנה.

יריין:

היא גם קיבלה תשובה?

ס. דיין:

בזכרון אני חושב/
אינני יודע, אני חושב שלא/שאתה שואל: מה עם

התשובה? אומרים לו: אין תשובה. אבל אני אינני

בטוח.

יריין:

אולי תקריא לנו את המברק. אם לא - אני מוכן לוותר.

אצאאאאאא

אא אהה ראאי לקבל תשובה. הוא פשוט לא רצה
להגיש את זה.

הי"ר אגרנט:

היו"ר אגרנט:

זה אותו

ס. דיין:

סי
בא. אינני יודע/ה"טורס"צ שלהם.

אגאגא

היו"ר אגרנט:

יש לנו את המברק (263) מה-5 לחודש באנגליה.

יש לו חרגום עברי.

ידין:

זעירא הביא אותו. בשבילו זה היה קיים רציני.

ס. דיין:

יש מברק מה-3 לחודש ויש מברק מה-5 לחודש. גם

מה שאמרת לפני הצהריים שהאמריקאים, פרט

לאינטרמצו בהחלטה שהם אמרו שהם הולכים לחקוף, אחר-כך הם הרעיפו ידיעות

סרגיעות.

ב-6 לחודש, שקראתי בבקמ, שהם פעמיים הודיעו באותו

יום. סקורקה שאל את הסודיעין. הוא אמר: פעמיים שאלתי את הסודיעין. ב-5

לחודש - זה שהעברתי לפניכם, וב-5 לחודש, גם הוא אצלי בעברית, שאני מתאר

לי שגם הוא אצלכם, שאומר שלא הולכים לחקוף. משהו כזה.

היו"ר אגרנט:

זה נחלק ב-5 לחודש?

ס. דיין:

החאריך אצלי 3 לחודש.

היו"ר אגרנט:

יש מברק (264) בעברית מה-6 לחודש.

ידין:

יש אחרי זה ישיבת ממשלה?

ס. דיין:

כן.

ס. דיין:

אגאגא אני רוצה לחזור לנושא הקודם שריכזת עליו.

אם כי יכול להיות שהוא יחיד. אני רוצה להבין בדיוק את נקודת הטיעון שלך

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ט - אתח"צ

.41.

ת.כ

הער - השר ס.דיין

ס.דיין.

מה שאני הולך לומר עכשיו, אני גריך לבדוק שמא טעיתי, אני חושב שכבר באותו תאריך דובר לפחות ביני לבין הרמטכ"ל על גיוס מלא לחיל- האויר לשם השלמתו, וליחידות מבירות, להשלמת יחידות סדירות, והדבר הזה התגלגל למחרת להשלמת עד 10 אלפים איש או משהו כזה. אני מאד סמכתי על זה שאם חיל-האויר יהיה במלואו, והיחידות האלה שמניתי במקומותיהם ובעוד כמה שעות נשמע מצביקה מה יהיה, ואז נצטרך להתליט מה שנצטרך להחליט - אם יש טעם לגייס את יחידות המלואים או לא. נוסף למצב כוננות ג', דבר שלא הכרזנו אותו במשך שש שנים, זו הפעם הראשונה שיש בטול חופשות ותגבור הקוים כפי שהיה, - עכשיו אני יודע שצריך היה לגייס יותר. אך אני מעריך עכשיו שאז שקלתי, שכל הצעדים האלה היו לא מעטים, (חיל האויר בכוננות עליונה ובטול חופשות), - שזה יביא אותנו בסדר פחות או יותר עד השעה הדרושה. זו פשוט ההערכה.

דין

את זאת הבנתי. השאלה שאני שואל, ואני רוצה לשמוע ממך אם כן או לא, - אני מבין שאתה טוען באותו הזמן, וחזרת על זה מקודם, שהתפקיד שלנו כלפי האמריקאים בשלב זה זה : 1. ליצור אליבי כלפי האמריקאים למקרה ש... וכל מיני דברים. האם היה בשקול, בהכרה או בתח הכרה, שאם אנו ביום שישי, כאשר אנו מכריזים אצל האמריקאים מה שמכריזים, - אם אנך נגייס גם מלואים, אז כאילו ה"קייז" של האליבי שלנו בשלב זה הוא מוחלט. האם היה שקול נזה או לא?

ס.דיין.

השקול האמריקאי היה שקול מרכזי, בענין גיוס מלואים. בענין גיוס מלואים, השקול האמריקאי היה שקול מרכזי. אני מתקשה עכשיו לומר על שאלה הפוטנציאל, כלומר האם לו השבתי ביום חמישי שצריך לגייס מספר קטן של מלואים, האם בענין זה האמריקאים היו

העד - שר הבטחון ס. דיין

גורם, ~~פאסה-השאלה~~ כי פשוט אינני יכול לומר עכשיו ברגינות, לו הייתי חושב ביום המפשי לגייס כמה חטיבות, האם העניין האמריקאי היה חשוב. העניין האמריקאי בעניין המלואים חפס אצלי מקום מרכזי, ועוד אגיע לזה, אך אם זה היה בשולי יום המישי או לא, את זאת אינני יכול לומר עכשיו.

ידין. כלומר, אם הכינותי את התשובה שלך, העניין

האמריקני באלכיבי היה חיוני. אבל אתה אומר לנו - כך נדמה לי - שאילו אז חשבת שזה חיוני לגייס מלואים, אתה מניח שזה היה "אוכר-קמינג" - "אוכר-רולינג" לגבי העניין האמריקאי. כך אתה אומר.

מדיין: יותר מזה. העניין האמריקאי הוא אצלי עניין מרכזי

גם במלואים וגם בדברים אחרים, ואני אנסה לומר

את זה כאשרנגיע לפרק הזה בצורה מסודרת. אני מניח שגיוס מספר חטיבות לא היה פוגם בשקולים האמריקאים של. הגיוסים הגדולים זה נושא אמריקאי. אנו בחקופת שלום, כאשר אנו רוצים לגייס לאמונים שלוש חטיבות, אז האם האמריקאים יאמרו על זה משהו? כלומר לבני השאלה שאתה שואל אותי עכשיו, אני מתקשה לעשות רקונסטרוקציה, מדוע ביום ה-5 לחודש לא חשכתי על שלוש יחידות.

היו"ר אגרנט אני רוצה להציג שאלה אחת, ואתה יכול להשיב עליה

אם זה יותר נוח לך, בהמשך דברייך. ביחס לשקול

האמריקאי, ב-1967 אנו הפתענו את ~~הערבים~~ הערבים (ידין: גם את האמריקאים), וברור שהם חייבים בעניין זה בטראומה של ההפתעה שלנו. אני אינני יודע אם אנו פעם סאז '67 עשינו צעד כזה של מתן הודעה לערבים שיש בה משום התרעה, שאם תעשו משהו, תדעו שאנו מוכנים להכות בכס. האם לא העליתם את השקול שדווקא מסירת הודעה כזו למצרים ולסוריה באמצעות האמריקאים, דרך הרוסים, דווקא זה

.43 .

ת.כ.

ועדת החקירה-5.2.74

ישיבה ע"ט - אחת"א

היו"ר אגרנט

הער - שר הבטחון מ.דיין

עלול להביא אותם לידי הלך-מחשבה שהם צריכים לקדם את פני הרעם כביכול מראש, ולהפחיע אותנו ?

אני מוכן להכנס לזה...

מ.דיין

אתה יכול להכנס לזה במהלך דברייך. אני רק...

היו"ר אגרנט

לא, לא, להפך. אני מוכן להציג עכשיו את הקונצפציה שלי כולה בעניין זה.

מ.דיין

אם איננו סועה, אנו ב-1967 הודענו להם שני ימים לפני שהתקפנו אותם, שכבר מוקדם מדי או מאוחר

היו"ר אגרנט

מדי להתקיף אותם. אתה אמרת זאת.

ונססון צ'רצ'יל.

מ.דיין:

אני מוכן להסביר את עמדותי בעניין הזה.

הם לא היו מאמינים בהתרעה הזו, אלא היו חושבים את ההפך, הנובע מזה.

היו"ר אגרנט

מבחינה כרונולוגית זה טיף ל-24 שעות יותר מאוחר, אך אני מוכן להציג את גישתי בעניין זה עכשיו.

מ.דיין.

טוב, אם זה יותר מאוחר, אז תציג זאת יותר מאוחר.

היו"ר אגרנט

ת.כ.

הער - שר הכטחון מ.ריין

לפחות יש כאן נקודה אחת, שהיא רלוונטית בעוד מ.ריין

24 שעות מאוחר, אילו לא הכרתם את החומר.

אם הם ידעו שאין להם סכוי להפתעה, יתכן שהם לא יעשו את הפעולה, וזה נודע לנו רק למחרת, אני מניח שאתם יודעים את זאת.

היו"ר אגרנט: את זאת איני יודע.

מ.ריין: אמר. צ

היו"ר אגרנט: אולי כדאי להתרות בהם,

בידיעה שהביאו ב-6 לחודש,

מ.ריין: זה 24 שעות יותר מאוחר, ואח זאת אנו כביכול איננו יודעים.

היו"ר אגרנט: טוב, תענה על-כך אחר-כך.

מ.ריין: זה יצטרף לשקוליים מדוע להתרות בהם, שמא זה

יביא אותם לידי כך שלא יפעלו.

היו"ר אגרנט: יותר טוב שתלך לפי הסדר שלך. זה הכי ברור.

מ.ריין: לפי הסדר שלי, יש ישיבת ממשלת עכשיו, בשעה 11.30.

יש בידיכם הפרוטוקול, אז אדגיש רק את הדברים שאני רוצה להדגיש, את דברי הכתיחה שלי.

ועדת החקירה-5.2.74
ישיבה ע"ס - אתה"צ

.45.

ת.כ

העד - שר הבטחון ס.דיין

זו הישיבה העם השרים?

היו"ר אגרנט:

כן.

ס.דיין:עם השרים ~~הפולטלנד~~ "התל-אביבויס"?היו"ר אגרנט:

כן.

ס.דיין:

ביום ו' ה-5 לחודש.

היו עם בר-לב, דיין, הלל, הזני, גילי, פרס.

דיין:

הקראתי רק את השרים.

כן.

ס.דיין:

אם אתם מכירים א הפרוטוקול, רק אדגיש לפתחתי את

ישיבה בידיעה ש"כתקוצה האחרונה היו הרבה ידיעות וסימנים בשטח של תגבור כוחות"...

אני מדגג כאן כמה שורות.

סליחה, באיזו שעה היתה הישיבה?

דיין:

.11.30

דיין:

צריך לבקש מכותבי הסטנוגרמות שיכתבו גם שעות.

דיין:

סטנוגרסה בלי שעה.

בשורה האחרונה של דברי הפתיחה שלי אני אומר: "לילה

דיין:

האחרון או ב-24 השעות האחרונות, באות ידיעות נוספות

הער - שר הכטחון מצדיין

ששינו במידה מסוימת את ההערכה השלילית שלנו, וידיעות אלה (הקודמות), לא הייתי אומר ~~למה~~ חיובית, אלא להערכת שמספיקה כדי לזמן אתכם הנה". כלומר, לא בטוחים שתהיה מלחמה, אך את ההערכה השלילית, שלא תהיה מלחמה, - באו ידיעות ב-24 השעות האחרונות אשר מערערות אותה.

אחרי זה דברו ראש אמ"ן נהרמטכ"ל. ראש אמ"ן

מסיים את דבריו: "אם זאת אנו עדיין רואים בסבירות גבוהה, שהכוונות הסוריה והמצרית נובעת מחשש מפנינו וסבירות גבוהה שהכוונה האמיתית ~~שהכוונה~~ של הסורים והמצרים היא לבצע פעולות בטחוניות במגמות מוגבלות. למרות זאת הדבר היוצא דופן בכל התהליך הזה הוא 11 המטוסים שהגיעו למצרים ולסוריה, שאין עדיין הסבר לזה". כאן אנו רואים איזה אקט יוצא-דופן".

הרמטכ"ל מותם את דבריו: "ההערכה הבסיסית של

אמ"ן, שאיננו עומדים בפני מלחמה, היא הערכה יותר סבירה בעיני, ומאד יכול להיות שהמערך והכוונות שאנו רואים, יש להם את כל התכוונות שיש למערך הגנתי".

הוא מזכיר כי "שני מטוסים כבר המריאו בחזרה,

יו"ר אגרנט.

אחד מסוריה ואחד ממצרים", הוא לא אומר זאת?

ירין. "אני רוצה לשאול אותך שאלה האם בפורום הזה, יכול להיות

שראש אמ"ן לא מוסר את כל האנפורמציה, בדיוק

כפי שהוא חושב שצריך למסור לאמריקאים? הוא לא מוסר פה על פנוי המשפחות. הוא מוסר רק שמגיעים המטוסים, והוא לא אומר שאיננו יודעים מדוע מגיעים המטוסים האלה. בזמן שבשעה כזו כבר ידעו על פנוי המשפחות.

47.
ת.כ.

הער - שר הבטחון מ. דיין

מ. דיין:

בהחלט לא יתכן שהוא באופן מודע ינסה לעוות את התמונה. בשום פנים ואופן לא, אבל בהחלט בישיבות ממשלה נזהרים משני דברים. מתכוננים או פרטיביים לעתיד, שמא הפעולה לא תתבצע והתכנון ייזל, ואני מניח שראש אמ"ן אומר מסקנות ולא פרטים והוכחות שיכולים להביא לשריפת המקור או משהו כזה.

ידין. בעמוד השני, וזה כבר ב-11.30 בבוקר, אני קורא:

"הלילה קרה דבר מוזר, כאשר בצורה מפתיע שלח הרוסים 11 מטוסי חובלת אנשים למזרח-התיכון. 5 מטוסים לסוריה ו-6 למצרים כאשר ההכרה שלנו היא שהמטוסים האלה נועדו לפנות משהו, וברור שלא ציוד ואולי אנשים. איננו יודעים בדיוק מה וכמה. עד עתה שני מטוסים כבר פמריאו בחזרה, אחד מסוריה ואחד ממצרים. בנוסף לכך כמעט כל שלי-השייט הרוסיים שהיו מצויים באלכסנדריה, כבר עזבו את הנמל, דבר שלא קרה אף פעם". אין פה מילה וחצי מילה על הפנוי החפוז של המשפחות, להפך - הוא אומר אפילו שאיננו יודע למה.

היו"ר אגרנט:

הוא אומר "אולי אנשים".

ידין.

"ציוד ואולי אנשים".

מ. דיין:

אינני יודע, זוהי שאלה שצריך לשאול את ראש אמ"ן. לו היחה כפי תשובה ברורה, הייתי אומר. אני אינני

יודע.

לסקוב:

בקשר לדברים שאמר ראש אמ"ן, ואחריו הרמטכ"ל, האם ראש המטכ"ל שינה, ויש ספק בהערכתו יותר מאשר בדבריו

הער - שר הכתרון מ.דיין

הרמטכ"ל? האם הכנתי נכון משמיעה?

מ.דיין:

פה בנסוח בקטעים המקוטעים שקראתי, יקטע של ראש אמ"ן הוא יותר בעד מלחמה מאשר דברי הרמטכ"ל, אך צריך לקרוא את דברי שניהם בשלמות. הרמטכ"ל ממשיך ומסיים "היות ואינני עוסק בפרשנות, חשוב בכל זאת לבחון, אם יש לנו הוכחה שזה לא מערך התקפי, ואני חייב לומר שאין לנו הוכחה מספקת, שהם לא מתכוונים לתקוף. אין לנו אינדיקציה מספקת שהם אמנם רוצים לתקוף, אך אינני יכול לומר על סמך ידיעות, שהם אינם מתכוונים לתקוף". כך שבאיוזה מקום זה מתאזן.

לנרדי:

סליחה, מה אמרת? שאין מוסרים לממשלה על חכוננים או פרטיביזם?

מ.דיין:

לא לקראת פעולה. שהפעולה תוכל לאשר פעולה, אם צריכים לעשות אותה הלילה, נאמר פעולה ביירות או משהו כזה, אז מוסרים אותה לממשלה. אבל אם יש תכנית מו "כחול-לבן" בוודאי לא ימסרו את כל התכנית, כי יכולים לעבור חודשים, ויש חשש שמא הדברים ייזלזלו. לא טוב למסור לידיעה דברים שנשארים בתיק אך לא מתבצעים, וצבור יותר גדול יודע אותם. אני מניח שגם אמ"ן כאשר מוסר את המסקנות, לא חייב למסור אותם הפרטים שיכולים אחר-כך להכביר עליו, אם הדבר בצורה זו או אחרת יתפרסם. אך זו ההנחה שלי.

לנרדי:

אם זה יתפרסם, כלומר יש חשש מנזילה פה?

מ.דיין:

אני רוצה לומר בגוף ראשון כהבר הממשלה. המצב בממשלה הוא כזה, יש בממשלה חכרים שהם נציגים של

.49. .50.
ת. כ.ועדת החקירה-5.2.74
יטיבה ע"ט - אחה"צ
מ.ריין

הער - שר הבטחון מרדיין

1
גופים יזרח רחבים, שלפעמים הגופים האלה מחוץ לממשלה, הם בעלי הסמכות היוזרת
רחבה מאשר הנציג שלהם בממשלה.

אפשר לבקש רגע לא לרשום בפרוטוקול?

היו"ר אגרנט: אני מצטער מאד, אך כל מה שנאמר כאן מוכרח
להרשם בפרוטוקול. אם אתה לא רוצה, אתה יכול
לחזור כך, ונמחק זאת מהפרוטוקול.

מ.ריין: היות והפרוטוקול נרשם, לא אתן דוגמאות אישיות,
רק אומר, שברור שחברי הממשלה צריכים לבוא אל אוחס ~~המטה~~
החברים, ולמסור להם, כדי לקבל ~~הם~~ הנחיות על עמדת המפלגה כנדרון.

(המשך רשמה אג)

ועדת חקירה - 5.2.74
 ישיבה ע"ט - אה"צ
 העד: שר הבטחון מ. דיין

לפני תכ

ואז, זה הולך לחוג יותר גדול, והם כבר אינם אחראים אחריות
 קולקטיבית ואינם חברי ממשלה, אבל זה ידוע, אני כמעט סוכן לאמר שזה מקובל
 שיש נציגים כממשלה שהם נציגי גופים יותר רחבים והם אינם יכולים על דעת
 עצמם להחליט או לחייב את ממשלתו בעמדה מסוימת שהיא קשורה בפעולה צבאית.
 לכן, זה פתח לכך שדברים הנאמרים בממשלה, יש סיכוי טוב שיגיעו לפורומים
 יותר רחבים.

י. דיין: אתה מעריך, שעם מסירת הידיעה על פינוי חפוז
 שלהמשפחות כפורום הזה - גם כן עבר מהסכה הזאת?

מ. דיין: לא, אני חושב שאמ"ן כקבא לממשלה בדרך כלל הוא
 אוסר את המסקנות שלו ואיננו נוהג להביא את
 ההוכחות למסקנות. אינני חושב שזאת הסבה.

י. דיין: הוא אוסר: "יש מטוסים ולא יודעים מה זה".

מ. דיין: אינני יודע ואני חושב שהטוב ביותר לשאול
 את ראש אמ"ן.

י. דיין: לא, רציחי לדעת אם החשובה שלך על הסכנה למסור
 ידיעו סודיות לממשלה, חלה גם על הענין הזה

מכחינה ראש אמ"ן?

מ. דיין: אינני יודע.

ועדת החקירה 5.2.74
 ישיבה ע"ס - אחה"צ
 העד: שר הכטחון ס.דיין

אג

נכנצל :

יכולים להיות חברי ממשלה, שנות להם מאוחו
 טעם שאמרת, שלא מספרים להם?

ס.דיין :

אינני חושב שזה מצב נוח.

לנדוי :

זה נושא רציני מאד ועוד יהיה מה לשאול עליו ואינני
 רוצה שחטטה מהנושא עכשו.

ינ"ר אגרנט :

יש רמז לזה באחד הפאנלסוקולים שראש אמ"ן מקבל
 קומפלימנט שהציג משהו בפני ישיבת הממשלה, שהוא

ידע לא רק מה לספר אלא גם מה לא לספר.

ס.דיין :

מהישיבה הזאת, אני רציתי להדגיש שני דברים,

שניהם בקשר למילואים: 1. מדברי הרמטכ"ל, לאחר

שהוא מוסר לממשלה על צעדי הכוננות; בחג זה הוכרז מצב כוננות גבוה של ביטול
 חופשות וכל היחידות בקווים, בעיקר בחיל האוויר ושריון, אצא ולהמצא ככוננות גבוהה
 למדי. איני מביא מילואים והכוננות מבוצעת כלה באמצעות הצבא הסדיר. גיוס
 מילואים ואמצעים נוספים - שומרים אנו לאינדיקציות נוספות". זה בעמוד 3 למעלה.

הדבר השני הוא כדברי בקשר לצד הפורמלי של

גיוס. זה בדף 4, אני אוטר: "נסחמק באישור ראש הממשלה בכל דבר, אם לקרוא

מילואים או לפתח בהפצת נגד." זה אחרי דברי הרמטכ"ל, בדף שאחרי זה.

ינ"ר אגרנט :

זה הרבה אחרי שהרמטכ"ל דיבר. אחה אמרת: "ממילא

התכוונו להביא עניין בישיבת הממשלה כיוס ראשון.

אם לא היה מלחמה עדיין נוכל להביא בפני הממשלה, שאלה של גיוס מילואים. "

אג

ידין: נאמר שם: "אם יקרה משהו ביום הכפורים, נסחפק כאישור ראש הממשלה בכל דבר, אם לקרוא מילואים..."

נבנצל: זה במסגרת הקונסטיטוציה, מה צריך להביא לפני הממשלה, כולל ההפצות?

ס.דיין: לא לא. הקונסטיטוציה זה מוסד בפני עצמו והוא שייך רק לקבוצה נושאים מסוימת. תקופה בזמן שלום ולא כולל ענין מילואים אלא איזה פעולות הצבא מוסמך לעשות כמו פעולות חטול.

נבנצל: אני שואל, כי מכל האפשרויות דוקא הפצות נגד מוזכרת והפצות בחוץ הקונסטיטוציה זה ענין של הממשלה. אש נגד, למשל - לא. זה נוגע לאזרחים.

ס.דיין: כאן זה היה עוד יותר חריף. כאן היה מדובר על הפצות במסגרת מלחמה והקונסטיטוציה זה לפעולות חטול או חצי חטול.

י.ידין: אני מכין שאחה מתכוון בהפצות נגד פה להתקפת מנע בשלב ה, כי זה אחר כך הנושא שבא אחריו, כי אם הם יוריס ואחה מפציץ מחדש...

ס.דיין: כן.

ועדת החקירה - 5.2.74
ישיבה ע"ס - אחה"צ

הערי שר הבטחון ס. דיין

אג

נכנצל.
בפרוטוקול הממשלה, ביטוי "הפצות נגד"
יופיע במקום "התקפת מנע"?

ס. דיין.
אני עושה קצת ספקולציה על מה חשבת
האמיתית והברורה
כאוחו פסוק, אבל השאלה/היחה אם מדינה

אחה תפתח באש - מדובר במצרים - ואם אנחנו נפתח באש נגד סוריה כיוזמתנו
אנחנו, מבלי שהם יעשו זאת, או אפילו מקרה אחר: אם תהיה לנו ודאות גמורה
שעומדים להפציץ את תל-אביב ואנחנו נרצה להקדים מכה למכה, אז זה לא בדיוק
הקיפת מנע. אני חושב שהשאלה האקטואלית היחה אם אחת מטתי המדינות תפתח כמלחמה,
האם אנחנו נחקוף את המדינה השניה כדי להוציא אותה מהמלחמה, מהמשחק, או לא.
אני חושב, שזה היה ברקע השאלה הזאת.

יו"ר אגרנט:
זה התעורר בישיבת הממשלה, היה דיון ארוך
כשהמלחמה פרצה ופתרה את השאלה.

ס. דיין:
אני חושב שאינכם יודעים כמה זה נגמר. (למחרת)

זה נגמר בזה שהשר ספיר החקש על כך שהוא
איננורוזה לתת את ~~אקטואליות~~ קולו לתמוך בכך שאם מצרים תפתח במלחמה, שאנו
נחקוף את סוריה לפני שהיא נכנסה למלחמה. וראש הממשלה לא רצחה לקבל החלטה
כניגוד לדעתו, ואז הציעו שהישיבה תימשך עוד והוא אמר. "נעשה המשך ישיבה
ונכוא לפנות ערב". בסוף איך שהוא קיבלו החלטה כזאת.

יו"ר אגרנט:
בסוף מה שקרה הוא שהמלחמה פרצה ולא היה
צרך להמשיך בוויכוח.

ס. דיין.

אני רוצה רק להזכיר, שאסאני אצטרך
להופיע בענין המלחמה, לפי דעתי/דברים

מענינים מאד מבחינת עמדה חברי ממשלה בשלבים די מתקדמים של המלחמה - מה
אפשר עוד להשיג במלחמה או לא, נאמר לזרוק את המצרים מעבר לחעלה.

מצאתי אח עצמי פעם בחור מי שאיננו

רוצה לזרוק את המצרים לצד השני של התעלה, כאשר ספיר עושה אתי חשבון
ארוך שזה אצלי כונה כזאת. אני בסך הכל באתי מפיקוד דרוסוהם אמרו שאינם
יכולים. הם לא יכולים? הוא אומר: "אחה אף פעם לא רצית לשבת על התעלה ואינך
רוצה לקחת את התעלה". אני לא רוצה לקחת את התעלה?

אלה הדברים שרציתי להדגיש, שהממשלה

ידעה שלא מדגישים סילואים עכשו וקבעה אישור לכך שיגייסו מילואים על דעת
ראש הממשלה, והוא הדבר ביחס לפעולות. וישנו סיכום של השר גלילי בענין זה,
שמסמיכים את ראש הממשלה ושר הבטחון וכו'.

י. ידין.

ההתרשמות שלי מהשר גלילי באותה ישיבה

שהוא הרבה יותר מודאג, נאמר ככה, מכמה אנשים,

כי הוא הוזר ואומר, אמנם בעדינות: התרשמתי מאד מהטון של דברי ראש אמ"ן, מפני
שאני חושב שיש לנו שרותי מודיעין מעולים, גם שמתי לב למה שאמר הרמטכ"ל כי יש
סכירות לא גבוהה, אם כי אינו מקבל על עצמו לאמר שיש הוכחות. על כן אני היתי
רוצה שפשוט לא יהיו כל עיכובים בפעילות אופרטיבית בהעדר סמכות". יש להניח
שהוא היה בכל זאת קצת יותר מחמיר.

לפני כן רשמה א.ג.

- 61 -

ועדת החקירה - 5.2.74

ד.ב.א

ישבה ע"ט (אחה"צ)

הער: משה דיין

השר גלילי במשך כל השנים ובאופן

פ. דיין:

עקבי, ולפי דעתי, קונסטרוקטיבי,

הומך ככל שיתנו סמכות לראש-הממשלה ושר הבטחון, להחליט בשם הממשלה, אם יש

צורך בכך, בפעולות שבדרך כלל הן צריכות להיות בסמכות הממשלה. לא לעכב.

לא לעכב בגלל זה שאין ישיבת ממשלה, בצוע פעולה צבאית. וזו אצלו עמדה מאד

עקבית במשך כל השנים. כאשר מגיע איזה שהוא נושא, הוא אומר - נסמך את

ראש-הממשלה ושר הבטחון, אם היא תצטרך להתייעץ עם מישהו, היא תרים סלפון

ותתייעץ איתו, לא לעכב. לא דוקא כתוצאה מזה שהוא חשב שעלול להיות דבר כזה.

אולי כן, אבל זו אצלו עמדה עקבית מאד במשך כל השנים.

מצד שני, כך החרשמנו, שהוא גם דואג

נבנצל:

לזה, שאמנם יהיה אישור כזה. שידאגו

באופן פונקטיבי שהוא גם ינחן. שממצד הפורמלי זה יהיה בסדר.

כן בדיוק כך. ראש-הממשלה איננה ערה

פ. דיין:

איננה מומחית לניסוחים ולצד הפורמלי,

שבסיום ישיבה תהיה החלטה ברורה שאפשר להסתמך עליה, והוא רואה לעצמו חובה,

בכל נושא כאשר ראש הממשלה מסכמת אותו עקרונית א או מכיעה עמדה, להכניס את זה

למסגרת פורמלית, שיש סיכום נאות של הישיבה. הוא גם עורך את הסיכומים ביחד

עם מזכיר הממשלה.

מה שהוא אמר פה: "יש אטזה אוירה

היו"ר אגרנט:

שמתיחה את הרצועה. לכן יכולות

לחיות הפתעות. הייתי רוצה פשוט לפנוע את ראש-הממשלה ושר הבטחון, גם את

סמכותנו אנן". ויש עוד משהו כאן: "הזדמנו כאן היום, ואם הדבר יהיה הכרחי

לפני שהממשלה מתכנסת". הוא רוצה לתת סמכות כדי באמת אם תהיה הפתעה, שיוכלו

לפעול מיד.

כן. וזה כמובן יום-כיפור, וכולם נוסעים

פ. דיין:

ישיבה ע"ט (אחה"צ)

הער: משה דיין

ס. דיין:

הכיתה.

היו"ר אגרנט:

זה עוד היה ב-5 לחודש.

ס. דיין:

כן ב-5 לחודש. הוא אמר - אם יצטרפו

לקבל החלטה.

זכנצל:

כמו שאתה כצדק דאגת שיהיה תליקופטר,

הוא דאג שחיה סמכות.

ס. דיין:

המסמך הבא שלי הוא "יום הכיפור ה-6 לחודש "

ב-5.45 בבקר. אני אולי אקדים מה שאני

זוכר. אני זוכר שדברתי גם עם ראש אמ"ן, גם עם הרמטכ"ל, גם עם ראש-הממשלה,

וגם עם עובדי המשרד, לפני שהגעתי למשרד. דאס אינני טועה, הרמטכ"ל אמר - שלפני

שאנחנו נפגשים הוא רוצה להקדים ולהחיל להכניס את הדברים במטה שלו. ואנחנו

קבענו שנפגש ב-6.

היו"ר אגרנט:

זה היה ב-5.45 אתה אומר?

ס. דיין:

ב-5.45 סתחיל הרישום שלי.

היו"ר אגרנט:

עם הרמטכ"ל?

ס. דיין:

לא, הרמטכ"ל מגיע ב-6. אם יש אצלכם

המסמך הזה אני לא אגיש אותו.

לא. אני לא ראיתי אותו.

היו"ר אגרנט:

נדמה לי שהרמטכ"ל הקריא לנו מתוכו.

י. ירין:

השיחה הראשונה ב-5.45.

ס. דיין:

זה יהיה מוצג 265.

היו"ר אגרנט:

אתה מקריא עכשיו מהמסמך הזה 265?

י. ירין:

כן. אני סימנתי לי כאן רק מספר דברים.

ס. דיין:

יש רישום של הרל"ש מהמסמך הזה, הוא

י. ירין:

ציטט מתוכו.

ח. לסקוב.

הוא נתן פרשנות.

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הער משה דיין

מ. דיין: אני אומר באופן כללי, ואחר כך אולי

אקרא פסוקים מסויימים, יתכן שהרישום

של הרל"ש לרמטכ"ל, אם אתם תרצו לשאול אותי מהמסמך שלי שהוא מונח כאן.

כלליה נידונו כפגישה הזו שני דברים

יסודיים: אחד באופן יסודי שטחי, ואחר, באופן יסודי, באופן יסודי שטחי -

אם לעשות פעולת מנע? ובאופן יסודי - שאלת גיוס המילואים, הרמטכ"ל הציע

לגייס 4 אוגדות ואני הצעתי לגייס 2 אוגדות, ונוסף לכך היו מספרים שונים מה זה גיוס

מלא, אם זה 300 אלף איש, או 200 אלף איש ודברים כאלה. אגלא הנושא הזה ומה שאמרת

נימקתי מה שנימקתי, אני אחר כך אסביר כאן, אגא כי אנחנו כל פעם דחינו את הדיון

הזה עד שנגיע ליום הזה, אז הגענו אליו, כסופו של הדיון אמרתי - טוב, אני

אביא את שתי ההצעות אל ראש-הממשלה, וכפי שהיא תקבע תקבע, ואחר כך הדבר

באסח עבר לראש-הממשלה.

י. ירין: אתה בעניין מנע, לפי הציטוט שם, אני

מבין שהעמדה שלך פראש היתה נגד זה,

ואתה גם מוסיף - "שאני לא מאמין שראש-הממשלה חאשר דבר כזה".

מ. דיין: פרט לשני דברים: אחד - שאנחנו נתקוף את

סוריה אם מצרים תתקוף קודם, ושנית - אם

יהיה איזה ארוע בלתי צפוי, כלומר, ידיעה - שעומדים להפציץ את תל-אביב, או איזה

שהוא דבר כזה, אין מה לחכות.

י. ירין: זה היה בישיבה שהתחילה ב-26

מ. דיין: כן.

י. ירין: אני רוצה לשאול אותך פה בשאלת ביניים

שאלה ששאלתי גם את הרמטכ"ל:

אני מבין שעל דבר אגא אתר-לניכס הסכמתם -

על שתי אוגדות, על זה אין ויכוח, השאלה שאני שאלתי: מדוע אם הוסכם שתי אוגדות

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הער. משה ריין

י. יריין:

מדוע לא צלצלו מיד לראש-הממשלה, אם היא היתה צריכה לתת את האישור על כך, ולהגיד - על שתי אוגדות אנחנו מסכימים, יש זיכוח בינינו אנחנו נביא את זה אליך. ועל יריי כן, לפי לוח הזמנים, אפשר היה להרויח אולי כשלוש שעות לצורך הראשון?

מ. ריין:

אני גם כן שאלתי את עצמי כעה כאשר הכנתי את החומר. אני יכול לומר - שאני לא הייתי

אז חתת הרושם, שיש איזה מניעה לרמטכ"ל להתחיל לביים את המילואים. ~~אז חתת הרושם~~ לא רק שבדיעבד אין שהרמטכ"ל אומר את הדבר הזה - בוא נתחיל לביים ואני אומר - רגע אחד, בוא נשאל את ראש-הממשלה. דבר שהייתי עושה כלי ספק, אלא מה שתבנה מהרמטכ"ל, גם כאשר הוא אמר לי - שהוא הולך למשרד קודם וגם חוץ הדיון. שבו בזמן במקביל יושב במטכ"ל גוף שכבר עוסק בהכנות לביימוס, וחלק כבר מגוייסיס, וחיל-האוויר. אותם 10 אלפים ראשוניים. ואני יכול לומר רק עכשיו, אם מישהו יאמר אחרת, אם הרמטכ"ל יאמר אחרת, אני לא אסען שהוא מטעה. אני הייתי ברושם - שאין מניעה לביים 60 אלף, אם הוא רוצה. ויש לנו בעיה של ה-60 אלף הנוספים. לא היחה לי אינפורמציה שאכן הוא נתן הוראה לביים.

בבנצל:

נניח ששניכם הייתם מסכימים שצריך לביים

את ה-60 אלף...

הם כן הסכימו.

י. יריין:בבנצל:

נניח שעל שום דבר לא היו חילוקי דעות,

היה מוסכם, שאם זה צריך להביא לראש-הממשלה.

לא היה לכם שום יפוי-כוח, אפילו אם אחם מסכימים לביים לא 2 אוגדות ולא 4 אוגדות בלי לשאול אותה. זה ביום הכיפורים. גיוס של 50-60 אלף איש, היא בודאי יכולה לשמוע את זה ברחוב. עם כל הכבוד לחשובה שלך, היא לא כל כך מתקבלת על דעתי.

ישיבה ע"ט (אחה"צ)

הער: משה דיין

זה נכון והכבוד בסדר.

ס. דיין:

אולי הוא החכוון אל ההכנות לקראת זה.

היו"ר אברנט:

לא, לא יותר מזה. במקרים רבים מקבילים,

ס. דיין:

לא בענין גיוס המילואים, כאשר עובר זמן

כיון שאין ההחלטה וכיון הביצוע בפועל, אני מרשה לעצמי, כאשר אני מניח שראש-
הממשלה תאשר את זה, גם דברים שדרושה הסכמת ראש-הממשלה, לומר לרמטכ"ל: תתחיל,
אני אחקשך עם ראש-הממשלה, אם היא תרצה לעכב את זה, עוד נספיק לעכב לפני הביצוע.
נאמר - אם הרמטכ"ל יבקש להפגיש את דמסק. מתי תהפגזת בפועל תצא, אני שואל
אותו. והוא עונה לי - בעוד שעתיים. כי עד אשר אני הודיע לפיקוד צפון וכו'.
אני אומר - בסדר. אם תוך 10 שקות אני לא מודיע לך אחרת, אז תעשה זאת.
זה אפילו היה במלחמת ששת הימים ביחס לכיבוש רמת הגולן.

אני רציתי להזכיר לך את זה, אבל טוב שאתה

י. ירדין:

מזכיר את זה.

כן, אז כאשר שאלתי את דרו. אם אני אומר לך

ס. דיין:

עכשיו - תעלה לרמת-הגולן, מתי אתה תתחיל

לעלות? הוא אומר - עוד שעה. אז אני אומר - טוב, עד אז אחת מהשתיים: או שאשכול
יארר אז טוב, אם לא, אני אספיק להודיע לך אל תעלה.

גיוס המילואים האלה, ה-50 אלף, לי לא

היה ספק, עכשיו אין לי ספק, כאשר אני אומר לראש-הממשלה, ולאחר השיחה שהייתה לי
אחה בבקר, לא אחת בבקר, על יסוד הידיעה שהייתה, וכולם צריכים
לרוץ ולהכנס למלחמה, וכו' וכו', שהיא תאשר. אז יכולתי אצא אחד משני
הדברים: או להרים אליה טלפון ולומר - אנחנו רוצים להתחיל לגייס מילואים.

ולא עשיתי את זאת, לא מפני שחשתי על טלפון. אז לשאול את הרמטכ"ל ולהנחית - שבין

האמירה החיוכית שלי או שלו, של שנינו, לכיון הזמן שהאיש בבית יצא, נספיק לראות את
ראש הממשלה ולומר לה - נתנו הוראה לגייס 50 אלף איש. ואם היא לא תרצה, אז נעכב

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הערד: משה דיין

ס. דיין:

את זה. אבל אני רק עכשיו כאשר עברתי על החומר, נתקלתי גם כן בשאלה הזו.
עד הימים האחרונים...

כל זה הרמטכ"ל היה צריך כפיירוש לנחש. בכנצל:

כי את כל זה לא אמרת.

הוא רמטכ"ל, הוא איננו נהג שלי. אם הוא ס. דיין:

רוצה לגייס. הוא אחראי למלחמה, אם הוא

רוצה להתחיל לגייס, הוא יכול לומר לי בעברית - אדוני שר הבטחון, שנינו מסכימים
על 50 אלף איש, חבל על כל רגע, אני יכול להתחיל לגייס אותם או לא?

אני מסכים אתך, זאת תשאל אותו. שואלים בכנצל:

אותו. אותך אני בכל זאת שואל גם בתור הצד השני.

זה ענין של הבחירה אחת לומר בפה מלא.

אבל אחת משהיים: או שהוא חשב, שהוא מוסמך לגייס ס. דיין:

את זה על יסוד מה שאמרתי, או שהוא חשב,

שזה לא דוחק. אבל לו כולה בדערי, שהוא הטב שגא דוחק, והוא אינו אלוף טל, שפה

הציג את עצמו, שהוא אינו יודע לשאול. הרמטכ"ל, כאשר הוא רוצה לגייס 50 אלף איש,

אם איננו רוצה לאבד זמן, הוא מנסה לסדר את זה במילה אחת אומר - בוא נחחיל לגייס.

צריך אישור מראש הממשלה, תרים אליה סלפון.

טוב, זה מתחלק בין שניכם. הוא היה יכול לגדושי:

להגיד לך, או אחת היית יכול להגיד לו.

מבחינה דקדוקית, אני מביין, שאחה היית היו"ר אגרנט:

צריך לתת לו את ההוראה, מפני שאני מביין,

שלו אין בעצם סמכות. אני לא מדבר מבחינה מעשית, שהוא יכול היה לפעול. מבחינה

ישיבה ע"ט (אחה"צ)

העדי משה דיין

היו"ר אגרנט:

מעשיה הוא יכול היה לעשות את כל ההכנות, והיה אם לא יהיה אישור, הוא מפסיק את זה. זה מבחינה מעשית, מבחינה משפטית דקדוקית, אני ציין, שהוא צריך היה לקבל הוראה מהשלטון.

י. דיין:

אני מפנה את תשומת הלב כאן, שפה יש כאן

איזה שהיא אי-הכנה, כאשר אני שאלתי

הרטט"ל את אותה השאלה: למה לא התחלתם לגייס? הוא ענה לי - כאשר אתה שואל אותי עכשיו, אין לי תשובה.

לנדוי:

היתה לו איזה תשובה, ואני חושב שהיא

צריכה להאמר, הוא אמר - שהיחה מתיחות

מסויימת בדיון הזה כשיצטטם. לכך זה לא הגיע לידי סיכום, אתם גפרדתם ככה בערך שניים שקצת כעוסים ואומרים--נו טוב, אז תחליט ראש-הממשלה ונעזוב את זה.

הוא לא אמר את זה כמילים כל כך

היו"ר אגרנט:

מפורשות, אולי זה מה שהשתמע.

הוא אמר - היה מתוח, כעוס..

לנדוי:

בלי ספק, הוא היה צריך לקבל אישור

מ. דיין:

מהממשלה, ואני הייתי נציג הממשלה. אין שום

ספק. על זה אין חילוקי דעות, שהוא לא היה מוסמך לגייס את זה ללא אישור ממני.

ואני אינני אומר, שיכול היה לגייס בלי לקבל אישור ממני. אבל השאלה: אם הוא, או,

לו הוא רצה להתחיל לגייס, מדוע לא פנה, והיה מקבל את האישור מיד. אז אני

אומר - שהוא לא פנה ואני לא הייתי ער לזה, אם הוא כבר התחיל לגייס, לא התחיל

לגייס. לו היה מתחיל לגייס, אפילו קודם כאשר בא ללשכה והיה אומר - נחתי הוראה

4413

ר.ב.א.

- 70- 68 -

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ס (אחה"צ)

הער. משה דיין

מ. דיין:

להחזיל לגייס צוותים כאלה או אחרים, לא הייתי רואה בזה איזה שהוא פגם.

המשך דבריו רשמה א.ו.

לפני כן רב.
אד.

- 71 -

וערתהחקירה - 5.2.74
ישיבה עט - אחה"צ
הער: שר הבטחון ס. דיין

- ס. דיין:
והייתי מוצא לנכון לקבל אישור לראש הסמסלה,
והייתלמקבל. האחריות למחן אישור היא שלי.
וללא האישור הזה לא יכול היה לגייס. ואני גם מוכן לומר שהיוזמה לזה
תחיל לגייס מילואים יכולה להיות עלי לא פחות מאשר עליו. עד כאן זה מקובל
עלי.
- לסקוב:
האם עלה נושא של פריסת הכוח הסדיר בעמדות
מבצעות או לא? הם סיו כמצב ג'?
- ס. דיין:
בקר"ם כאוחו יום בשעה 11,
בבוקר לא?
- ס. דיין:
אני צריך לעבור על זה שוב.
בקר"ם שאלתי אותו איך החטיבות כחעלה מסודרות.
אז הוא אמר שחטיבה אחת ~~אח~~ מחולקת כיוןעמדות כחעלה ושתי חטיבות מאחוריה.
ואם יהיה נסיון פריצה הן העכודנה קריסה.
- לסקוב:
הנקודה היא זאת: היה מצב ג' כי חיכו לעור
הודעה אם להכניס את הכוחות למצב של התפרסות
לכלימה או לא. בארבע ושלושים באה היהיעה והיא נתקבלה כאילו זוהי ההתראה.
השאלה היא האם היו על הרמטכ"ל איזשהן הגבלות מאז שנתקבלה ההתראה, להגיד
למערך הסדיר שבלאו הכי היה בשדה, לא היתה כאן שאלה של יום כפור,
שהוא ייערך?
- ס. דיין:
הגבלות וראי שלא. אני נכנסתי להיות נוכח
בקר"ם כ-11 לשמוע את ההוראות של הרמטכ"ל ואז
שאלתי על זה. לא היו שום הגבלות; לא יכלו להיות הגבלות.

אגרנט: אני רוצה לחזור לנושא הזה של ההחלטה או אחריות -
 בעצם מבחינה קונסטרוקטיבית נאמר, יכולת בעצמך
 לתת את זה או שהיית זקוק לאישור ראש הממשלה?

ס. דיין: הייתי זקוק לאישור ראש הממשלה.

אגרנט: אחת גם כן מבחינה מעשית כמובן יכול להגיד -

תחיל לעשות את זה, אבל היוזמה היתה צריכה

לצאת ממך.

ס. דיין: הייתי זקוק לאישור ראש הממשלה לפי החלטת הממשלה

שהתקבלה יום קודם. שבענין גיוס המילואים,

שכדרך כלל זה סמכות הממשלה כולה. ניתנת הסמכות לראש הממשלה. אז הייתי זקוק

לאישור. את האישור הזה הייתי יכול לקבל כסלפון, לפנות אליה ולקבל את זה.

או בעל-פה, ובקו אלכסוני לקבל את האחריות על עצמי לו התעוררה השאלה

להתחיל לגייס ולהניח שחוך רגעים ספורים אקבל את האישור, ולקחת את הסיכון

שאם לא, אז נצטרך לבטל. אבל האיסוף היה כל כך בלתי צפוי, כך שלו היתה

מתעוררת השאלה הזו כאופן מעשי, בוודאי לא הייתי מעכב את זה. הייתי או מטלפן

לראש הממשלה ~~אחרי~~ ואומר - בסדר תחיל לגייס, ואני בטוח שחוך רגעים מספר

נקבל אישור. הפגישה עם ראש הממשלה נדמה לי נקבעה לשבע.

א. בראון: לא, לשמונה.

הפגישה עם הרמטכ"ל בנושא המילואים נקבעה לשבע.

ס. דיין: הפגישה עם ראש הממשלה נקבעה לשמונה. אז יכול להיווצר

שהפרש לא היה גדול, אנחנו יורדים לראש הממשלה

בעוד כמה רגעים וכן הלאה. כלומר, לו השאלה היתה מתעוררת. אבל מעשית השאלה

לא התעוררה לפי הרישומים, לא התעוררה מדוע לא/לגייס את מספר המילואים שהוזכר.
 להחיל

דיין: אני אישית חושב שהסיכום ששלענו מקודם, שפה זה בין

שניכם. אחת הנתח, אני מבין, שברגע שהסכמתם על

שתי אוגדות הרמטכ"ל יכולות להתחיל לבייס, הוא הנית שזה עוד דורש מראש הממשלה.
אבל כשהלכתם לראש הממשלה, עד שהגיע הנושא הזה של מילואים גם כן עבר זמן.
אחר-כך יש ויכוח די ארוך אם שתי אוגדות וארבע אוגדות, ורק במסך הישיבה
לפי יומן של אג"ם, אני לא זוכר כרגע, נדמה לי שזה ב-9:20,

אגרנט: ב-9:20 נגמרה הישיבה.

דיין: אז ב-9:10, משה יש ישיבה שמונת שתי אוגדות
וחיכף אחרי זה ידועה על ארבע אוגדות.

ס דיין: אינני אומר שיצאתי מהנחה שהרמטכ"ל מבייס.
אינני אומר את זה. שכשש בבוקר או בשבע בבוקר
השכתי שהוא התחיל מבייס, לא היתה הנחה כזו. אני אומר שלו הרמטכ"ל היה רוצה
להתחיל בבייס, הוא צריך אישור ממני, והיה מקבל את האישור. אינני אומר שהיוזמה
היתה חייבת לבוא ממנו או רק ממנו, גם אני יכולתי לומר, אני ציוני כמוהו
ולומר - בואו נחזיר לבייס את המילואים, חבל על כל רגע. ולא אמרתי את זאת.
יחכן שלו אמרתי את זאת הוא היה נענה. מה שאני רוצה לומר - לא עיכבתי את
זה ולא יזמתי את זה.

נבנצל: אני רוצה לשאול שאלה אינפורמטיבית -

האם זה מסתמך מבחינה פרקטית הכול אם אנלמבייס
שתי אוגדות מקודם ושתי אוגדות אחר-כך, או שאני עושה זאת בעת ובעונה אחת?
או שזה לא עושה כל הכול, כי כל היסל מבייסים באופן אינדיבידואלי?

דיין: לזה נגיע לישיבת הממשלה.

נבנצל: אני מתכוון - אם עומד על הפרק לבייס ארבע אוגדות,

אולי יש שיקול בינתים לא לבייס שתיים כי

יש איזה שיקול של יעילות?

דיין: זה לא אותם המבייסים.

אז אני סבין שאנין לזה שום השפעה. אני לא בקי בזה.

נכנצל:

"לא עיככתי וגם לא יזמתי" - אני חושב שהניסוח הזה נכון.

ריין:

אבל אני רוצה לשאול שאלה: בישיבה הזו, בהתייעצות עם ראש הממשלה, השאלה שעמד הייתה - גם אם בכלל

אגרנט:

לביים מילואים. לא?

מתי?

מ. ריין:

כפגישה בשעה שמונה. כי אתם דנתם אם בכלל לביים מילואים. אתה היית בעד חמשים-שש מאות, באח לירי הסכמה חלקית עם הרמטכ"ל. אחת על כל פנים הסכמה לחמשים-ששים אלף איש.

אגרנט:

זה אומר גם מילואים.

רק מילואים.

מ. ריין:

הוא רצה יותר מזה, פי שניים מאו רצה. אבל בדיון שהתנהל אצל ראש הממשלה דנים בכלל, אם כראי

אגרנט:

לביים מילואים. לא?

לא. השאלה אצל ראש הממשלה הייתה כמה ולא אם.

מ. ריין:

ריין:
בפרוסקוט אנחנו קיבלנו מהר"ש של הרמטכ"ל, אני מניח שזה מחוץ לאותה ישיבה שאתה מדבר עליה, שם כחוב, יכול להיות שגם אצלך זה כחוב - שיש חילופי דברים בינך ובין הרמטכ"ל על השאלה אם אתה כן מציעים, ואחר-כך מסתבר שלא, מתי אפשר לשחרר אותם - הערב או מחר. מה המניע לעצין הזה?

השאלה היא אם יתברר שאין מלחמה וצריך להחזיר את

מ. ריין:

הער: שר הבטחון ס. דיין

כולם הכיחה, זה היה מין דיון מסקי. זה התחיל כזה נדמה לי, שרכ אלוף צור אמר
אם גבייס עפשו את כל הרכב וכן הלאה, ואני שאלתי - אם נחליט אחר-כך
יתברר שאין מלחמה, ו פורס-אלארם מחזירים אותם. כמה זמן לוקח עד שהאנשים
האלה יחזרו. ואז קיבלתי אינפורמציה. זה לא היה שיקול אם לעשות או לא.
זה היה דיון מה החמונה. היה בירור על האפקט על המשק של הדבר הזה.
וזה התחיל מהשאלה המספרית. כי כאשר אמר הרמטכ"ל שדרושות ארכע אוגרות,
אז אמר צור: על כל חייל יצטרכו לגייס מי שאיננו חייל, ומה שאתה אומר עכשיו
ארבעים אלף זה יהיה שמוניסאל אלף, כי כל המוכילים והנהגים וכל מה שמסביב לזה.
צריך לקחת הרבה רכב. כל זה, לא בטענה שלא צריך לעשות את זה. אלא בחילופם
דברים דיכרו מה יהיה האפקט על המשק של גיוס מאה אלף איש וכמה זמן יהיו
מגויסיסים. ואם יתברר שכל האזעקה היחה לשווא, אז כמה זמן יקח עד שהם יחזרו.
אז הרמטכ"ל אמר שהם יצטרכו להגיע עד לשדה הקרב.

דין: אני אשאל אותך שאלה לא נעימה, היות והיא נשאלה
על ידי חברים אחרים את הרמטכ"ל, והיא עלולה להשאל
מישהו אחר - אני אשאל, - האם בכל השאלה הזו לגייס פילואים באותה שבת או
יום קודם - או האם לגייס אותן ארכע אוגרות, או אם לשחרר אותן מיד - האם
ברקע, שאלה פרובוקטיבית נאמר, האם היה אצלך איזשהו שיקול בגלל הכהירוח
שעומדות להחקיקם בימים הקרובים?

ס. דיין: חס וחלילה. וכבריי אצל ראש הממשלה כשאני
מנסק מדוע אני בעד חמשיף אלף ולא מעל זה,
שיקולים
אני אומר שאין לי שום פנימיים בענין הזה. אלא רק שבתם
יש לי הסטנוגרמה של זה. ואני אנמק אותה.

לנדוי: סליחה, זה לא לגמרי מדוייק. אתה אומר יש פה
שיקול פנימי ויש כאן שיקול חיצוני. כמובן השיקול
הפנימי איננו חומס. האם פה השיקול הפנימי זה שיקול פוליטי פנימי?

ועדת החקירה - 5.2.74
 ישיבה עט - אחת"צ

א.ו.

- 76 -

הער: שר הבטחון ס. דיין

אני חושב שאוכל למצוא את זה בדיון בממשלה, זאת אומרת שאתה מיד דוחה את המחקב אבל אתה מעלה אותה.

אגרנט: זה בדיון אצל ראש הממשלה?

לנדוי: כן זה הישיבה אצל ראש הממשלה בשבת בבוקר.

א. בראון: יכול להיות שיש הכול ברישום.

לנדוי: זה יכול להיות.

אגרנט: אצלי כתוב: "מבחינת עניינת דעה גם כן לא נוח.

אבל העיקר, השיקול החיצוני."

לנדוי: יש פה כלפי חוץ וכלפי פנים. מעניין מה שאתה רשמת.

אגרנט: זה סטנוגרמה או לא?

א. בראון: לא היתה סטנוגרמה.

לנדוי: אני רוצה לקרוא מה שאתה אמרת; לפי הרישום של

אלי מזרחי אתה אומר כך: "אך להכניס את המדינה

לגיוס מלא כשאנו פגיעים הן כלפי חוץ והן כלפי פנים. האם אנו צריכים לעשות

מצב רוח של מלחמה וכו'?" השיקול ~~ה~~ הפנימי לא תופס. אך היות ואני מעריך

שב-24 שעות אנו יכולים להרשות לעצמנו זאת..."

מה פה השיקולים הפנימיים? ואחרי מיד דוחק או

מדחק או חס?

ס. דיין: אני יכול לומר רק ~~ב~~קונסטרוקציה, אין לזה שום

קשר לבחירות. מה שאני אומר: להכניס את המדינה

למצב רוח של מלחמה אולי ללא דבר, משהו כזה, ומצב רוח ופאניקה של מלחמה -

אח זה לקשור לבחירות?

לנדוי:

אני בכל זאת, הייתי רוצה שתניח את דעמך
לחלוטין בענין זה. השר, שר הבטחון הוא פוליטיקאי,
היה פוליטיקאי. הוא פוליטיקאי חושב על בחירות בכל ימות השנה ועל אחת כסה וכסה
בחורש של בחירות. והוא רואה מראש שאם אנחנו זגייס ואחר-כך לא ייצא מזה כלום
אז האופוזיציה תבוא וחאשים אותנו שעשינו סחם רעש כדי להרוויח פה משהו בבחירות.
כל זה פוליטיקאי יכול לשקול. או עוד יותר טוב, אממסלה באה לפני הציבור
בחמונה של תיעה בטורה. אינני שולל את האפשרות הזאת, אלא כמובן
אלה שיקולים של פוליטיקאי ולא של אדם,

ס. דיין:

אין לי שמץ של ספק שלא היה לזה שום קשר לענין
הבחירות גם כאשר היחה הפורטוללה של אפקט פנימי.
אני קודם כל רוצה לקרוא את הפסקה כפי ~~המסמך~~ שנרשמה על ידי כראון:

אחרי כן שא.

שא

שיבה ע"ט - אחהצ
שר הבטחון ס. דיין

מוכן לקבל. השאלה לפני עיני הרבה יותר, בימים לפני זה, כאשר עמדה השאלה עד כמה לקחת ברצינות את האזהרות. כאן היה יותר מקום לספקות, אם כאן לא פעם "או, חס ושלום, רק זה חסר לנו שמישהו יכניס פניקה".

דיין: בפרוטוקולים זה איננו.

ס. דיין: זה לא שייך לבחירות.

נבנצאל: הענין של לא להכניס פניקה?

ס. דיין: כן.

נבנצאל: אז חושב בגלל הענין הזה, שנאמר לפעמים "אל נכניס פניקה".

אני חושב שהענין של להכניס פניקה צריך להיות פונקציה

של רצינות המצב. אם המצב הוא רגיזי - הוא מכניס פניקה, אינו רגיזי - אינו מכניס פניקה.

היו"ר אגרנט: ענין פניקה, אני חושב, נזכר ב-5 לחודש.

נבנצאל: האם גם בימים לפני זה, כמו שסיפרת עכשיו, תגובות

לבני ה-6 באוקטובר?

ס. דיין: אם השתמתי בסוג פניקה או איזה שהוא אפקט על הציבור

בארץ - לא היה לזה שום קשר לבחירות. אני יכול כשר

בטחון לא לרצות לעשות פניקה, גם אם אין בחירות באותה שנה. ומאד לא לרצות

לעשות פניקה וכל מיני דברים שיש להם מוכן שלילי. זה לא קשור בכך שכחוצאת

מזה יצביעו בעד רשימה א' ולא בעד רשימה ב'.

נבנצאל: אני גם לא מניח שמישהו עומד זה סול זה. הוא חושב

שיש חשש רגיזי למדינה, אז הוא ישקול שיקולים של

בחירות. אני שואל עכשיו אם בחצי הכרת, אם כחת הפרה, אם בהיסוס לראות

בעיניים סכנה שמאימת, אבל שהיא הבטל את כל לוח הזמנים שבנו, אח כל ההסונה

טרו שהציבור יקבל, שנים של שלום ושל בטחון - האם זה היה יכול, לפי הערכתך,

לשחק תפקיד בעמדות שמישהו נקט בתחום שאתה יודע?

- ס. דיין:
שום שיקול כזה. אני הייתי רוצה, אם תרשו לי, להסביר את השיקולים.
- ידין:
אם אנחנו מקבלים תשובה משר הבטחון, זאת היא התשובה. אז אני יכול להוסיף.
- נבנצאל:
אני לא קיבלתי כאן תשובה לשאלה.
- ידין:
בבקשה.
- נבנצאל:
אתם הלא שאלתם על ה-6 באוקטובר. אני שואל עכשיו על הימים לפני ה-6 באוקטובר.
- ס. דיין:
אני חוזר ואומר: לא בימים שלפני זה ולא בזמן זה לא היה כל קשר לבחירות. השיקולים הפנימיים היו משקיים או אחרים. אני כאשר הזכרתי אותם, אינני מוצא מקום, אולי יש מקום שאמרתי זאת.
- הי"ר אגרנט:
יש איזכור ב-5 לאוקטובר. אחת עצמך דומני קראה את זה. יש איזכור פניקה ב-5 לאוקטובר.
- ס. דיין:
זה לא מצוה לעשות פניקה. אני בטוח שיש פה סימוכין לזה, לזיקה בינינו ובין האמריקאים ומה אני הצעתי, מה רציתי ומה לא רציתי. אם אני יכול לומר בענין גיוס המילואים קודם כל את הגישה שלי שהיתה אז בנושא הזה.
- נבנצאל:
אני רוצה בכל זאת להוסיף עוד פרט אחד הענין התעורר אצלנו לגבי תשובה מאד לא סבירה שנתן ראש אמ"ן כאשר הוצע לו גיוס אנשים מעטים לחיזוק ההאזנה. הוא אמר: אל נצטרך פניקה, אפילו חצי אדם - כמדומני הוא אמר - לא ניתן לגייס. זה כבר לכאורה לא כל כך סביר. זה סביר בהקשר שחוששים להשלכות פנימיות, כי ההשלכה על המסק ואפילו ההשלכה על האמריקאים לא יכולה להיות גדולה מגיוס חצי אדם.
- ידין:
אבל היות וזה ראש אמ"ן ולא פוליטיקאי, הוא שם אומר: תפקידנו כמודיעין הוא לא לעורר פניקה כל הזמן במדינה. ואני לא מרשה לך לגייס אדם או חצי אדם. כך נדמה לי. לא לעצבן את הציבור.
- נבנצאל:
אני בכל זאת שואל, היות וראש אמ"ן יש לו מע

עם צמרת המדינה, הוא בכל זאת גם חי באוירה המסוימת, אם הוא יכול היה להיות מוטפע
אפילו בעקיפין מאיזה שהוא שיקול זה?

ס. דיין:
אני מניח שלא. אם אני לא הייתי מושפע, אז אלי זעירא
יהיה מושפע? אני חושב שלא.

נבנצאל:
לא היה שום דבר בכיוון זה?
ס. דיין: לא.

דיין:
אם קיבלת את החשובה, אז אני רציתי להגיד איזה דבר.
לכאורה, אם לפני ה-5 לאוקטובר היה השיקול הזה, אז
אנחנו שמענו הבק, שב-39 לספטמבר או ב-1 לאוקטובר שר הבטחון רץ לרמת הגולן רץ
לסוריה, עושה שם מהומות אלהים והרמטכל אומר לו. אני לא מציע לך לרדת, כדי לא לעשות
פניקה. ושר הבטחון אומר טוב, אז אני אלך כעצמי. כלומר, אני מנסה להביא את זה כאילו
אולי לא. אינני יודע אם זה מסתדר.

היו"ר אגרנט:
אני יכול להבין שזה ערב יום כיפור, ואם מגייסים
מילואים וזה גלוי ויש הרבה רכב בכבישים, בזמן
שברוך כלל כיום כיפור אין דבר כזה, אז זה יכול ליצור מתיחות. ואם אין צורך בזה -
אז מוטב לא. זה כמובן לא יכול להיות שיקול אם יש סכנה מידית.

ס. דיין:
בענין המכה המונעת - אני חושב שזה ברור. אני לא
אחזור על פרטי הדברים בענין זה. אני עוד כרגע
מסתמך על הפרוטוקול של השיחה המוקדמת אצלי. אני חוזר מישיבה. אמנם אנחנו גלשנו
לישיבה ראש הממשלה.

דיין:
אגב, מאותה ישיבה עם ראש הממשלה יש לך רישום אחר. זה
הוגש?

לסקוב:
מסמך שסומן 266. אחת עובר לגיוס?

ס. דיין:
אני עוד בישיבה אצלי. אני רוצה להדגיש את...

לסקוב:

מכת מנע היה הראשון ואחר-כך היה גיוס. אתה

עובר לגיוס?

פ. דיין:

עוד לפני. אני רוצה להדגיש ההגדרה שאמרתי לרמטכל

כיהס למכת מנע: ^{על}מכת מונעת - התשובה לא. מכת מונעת
כצראה מצידה

על סוריה, אפילו באט מצרים יתחילו - התשובה כן. אם יתחילו גם באט -/התשובה כן. הרישום
לא מדויק. מכת מונעת - בכלל לא, אבל אם יתחילו במצרים - אז על סוריה אפשר כן.

לסקוב:

בענין התקפת מנע שאלה. כאשר דנו ב"כחול-לכן", דובר

נגד התקפת מנע. כאשר היה ראש הסטה הכללי וראש אמ"ן

לסני ועדה חוץ ובטחון, נימקו למה לא התקפת מנע. השאלה שלי היא: האם כאשר בוטל "כחול-
לבן" ובמקומו בא בא סלע-גיר וכו', האם גם ההחלטה המדינית נגד מכת מנע בוטלה והיה
מקום לעורר אותה מחדש, או שהיא נמשכה? הנקודה לא ברורה לי. בקיים שהרמטכל פיתה
כועדה חוץ ובטחון היה מאד מאד הגיוני בטעם שבו אנחנו נכצאים נגד התקפת מנע.

דיין:

הוא אמר הוא מניח שמבחינה פוליטית זה לא יאושר ולכן

הוא מתכנן....

הוא גם נימק.

לסקוב:

פ. דיין:

אני בשיחות שונות עם הרמטכל ועם מפקד חיל אוויר

אמרתי בכל זאת, גם נגיע למלחמה ואם ימצא איזה

שהוא סדק, איזה שהיא סיבה ואפשר לעשות זאת - אז נשתדל לעשות זאת, אולי אפילו המט
דקות לפני הזמן. השארתי להם פתח לחקוה בענין הזה, יש מקום לעורר את השאלה, אולי בכל
אופן יהיה אפשר לעשות זאת. למרות שמבחינה יסודית ומבחינה מדינית אנחנו יושבים כעת
על הסואץ, זה לא שאנחנו יושבים על יד באר שבע. לפתוח כעת במלחמה זה לא ~~אפשר~~

דיין:

אני דרך אגב ראיתי, קראתי אחר-כך ישיבות של חוץ

ובטחון באותה שבת כערב ואחר-כך ישיבות של הממשלה

לא ראיתי אפילו מן האופוזיציה שם שמישהו עירער אז על ההחלטה לא לעשות מנע, כאילו

כולם קיבלו שזו החלטה נכונה. ראש ~~אגף~~ הממשלה אמר לעם: לפעמים יש לה יסורי

מצפון בענין זה.

הי"ר אגרנט:

פה היא אמרה שזה מאד מפתח. הרמטכל ביקש לעשות

החקפה מנע ?

כן.

מ. דיין:

אתה היית נגד זה?

הינ"ר אגרנט:

כן.

מ. דיין:

וגם ראש הממשלה לא היתה פתוח או יותר בעד זה?

הינ"ר אגרנט:

לא.

מ. דיין:

היא לא היתה בעד?

הינ"ר אגרנט:

לא היתה. אני אמרתי שאני אעביר לראש הממשלה ראני לא

מ. דיין:

אסליץ.

ראש הממשלה היתה בעד?

לסקוב

לא. היא אמרה שזה מאד מפתה. עוד נוכל להחליט.

הינ"ר אגרנט:

אחרי כן תכ

91.
ח.כ.

ועדת החקירה-2.74
אשיבה ע"ס - אה"צ

העד - שר הבטחון מ. דיין

עד
חיל-האוויר היה בכוננות להחקפת-מנע/בערך
לשעה 11,00, אני מכין.

היו"ר אגרנט:

חיל-האוויר היה בכוננות והיה בחצפית אווירית
כפי שנאמר לי, היה באויר. הרמטכ"ל אמר
שחיל-האוויר כמצב כזה, שאם הוא יתן הוראה על סכת מנע, הוא יכול לבצע אותה.

מ. דיין:

4

הכוונה היא בדיעבד. הכנו שכאשר נתקבלה
החלטה, לא סכת מנע, חיל האוויר זקוק

ידין:

לכמה זמן כדי לשנות את כל החפוש שלו.

מה שאני יודע הוא, ששאלתי האם חיל-האוויר
נמצא באויר, ואמר לי שכן.

מ. דיין:

בשכיל ירוט?

ידין:

כן. איני בטוח שזה רק בשכיל ירוט.

מ. דיין:

אני לא התרשמתי מדברי מפקד חיל-האוויר שזה
היה גורם מכריע, העניין הזה, שהם היו צריכים

היו"ר אגרנט:

שעתיים. הם היו מוכנים.

הם היו מוכנים, אך כדי לשנות את התחמיש שלו
הוא צריך היה שעתיים לעבודה.

לסקוב:

כן, אבל אפילו ככה אני חושב שהם היו מוכנים,
אלא שההערכה הייתה שהמלחמה תחיל ללילה ערב,

היו"ר אגרנט:

.92.
ח.ב.

ועדת החקירה - 5.2.74

ישיבה ע"ש - אחה"צ

היו"ר אגרנט

הער - השר מ.דיין

הוא עשה חשוב שזה יתחיל בשעה 3.00, והוא התכוון לזה.

ידין:

פה יש בעיה אחרת. מכחינת הכוננות ליירוס באויר, הוא היה סוכן. מה שניסח להסביר זה,

ששח חמוש אחר. למשל, נניח שבשעה 2.00 שואלים, למה לא הלכת מיד לתקוף את הטילים, את השדות וכד', - הוא הסביר שאחרי הודיעו לו שאין התקפת מנע, הוא שינה את החמוש בעיקר ליירוס.

היו"ר אגרנט

כן, אבל אינני יודע אם זה השפיע על לוח הזמנים שלו. זה לא ברור לי. הוא גם לא הדגיש את זה באופן מיוחד, כך בכל אופן הבנתי.

בכנצאל:

לשעתיים זה כן משפיע, זוהי פעולה שלוקחת בערך שעתיים.

לסקוב:

זה השפיע, כי כאשר שאלתי אותו, למה לא הלחט בשעה 2.00 על שדות ועל טילים, הוא

אמר: הייתי גומר שדות, ולא הייתי גומר טילים. לו היה סוכן, היה יכול להכנס יותר מהר.

ידין:

זה השפיע במידה מסוימת על ה"פריוריטי" שלו.

לסקוב:

אין בכך ספק.

ידין:

עובדה היא שבמלחמה ששח הימנים, אחר-כך התרברב (במרכאות) מנסי הוד, כזו הוא השאיר

הער - שר הבטחון ס. דיין

להגנת כל המדינה שני מספסים, והוא אמר: אם אני הולך לתקוף אותם בשדות, מה אני צריך להגן על האויר? באותו רגע שהוא קיבל הוראה - לא התקפת מנע, הוא שם את הדגש על היירוט. זה ברור.

ביחס לגיוס המלואים אני רוצה לומר שלוש

ס. דיין:

נקודות על

האחת: על הכמות הדרושה להגנה לא התווכחת

על הכמות. אם הרמטכ"ל אמר 50 אלף או 60 אלף, לא אמרתי: אולי אפשר בפחות. כלומר השאלה לא הייתה כמותית. כל מה שהוא אמר שדרוש לאגנה, אמרתי שזה בסדר. על זה אין ספק. כלומר כמות המלואים שדרושה כדי להגן במקרה של התקפת בצפון ובדרום, היו גם חלוקי דעות על המספרים, אף זה לא עניין אוחי. כי צור העריך שזה יגיע ל-70 אלף, ל-80 אלף - אותם ה-40-50 אלף - מהנסיגון אני יודע שזה כך. אבל זו לא הייתה השאלה. ושאלה לא הייתה כמותית.

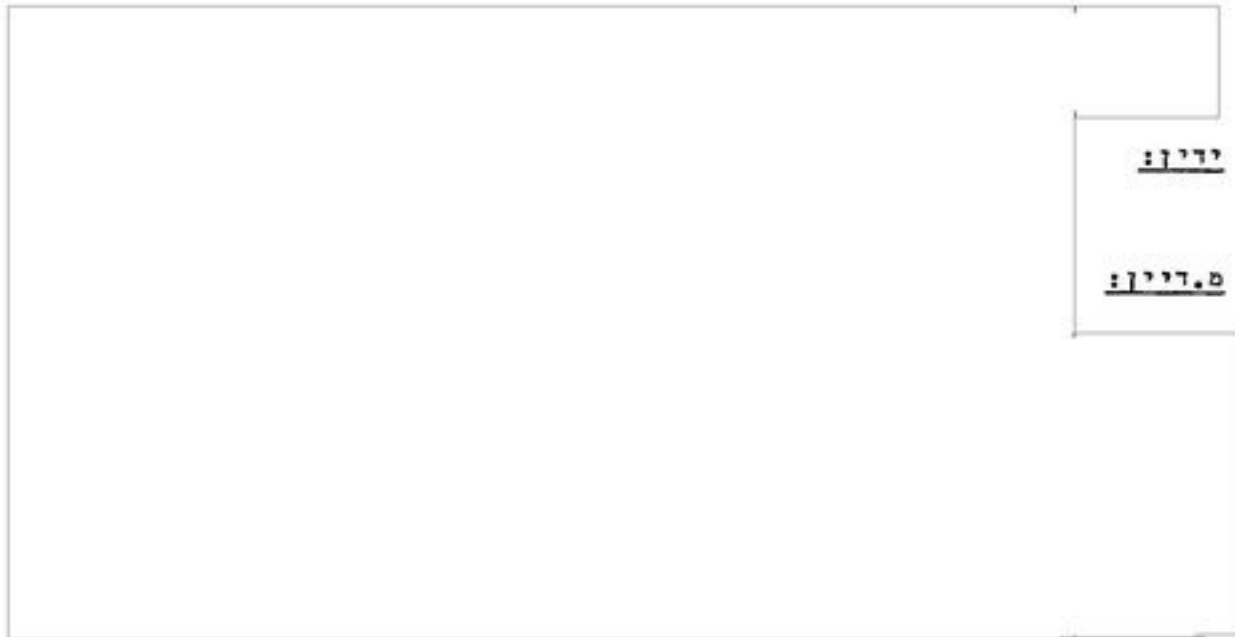
היו עוד שתי נקודות, שהיהן חשובות אך

אחת מהן בשבילי הייתה חשובה מאד-מאד. אחת מהן נגטיבית והשניה פוזטיבית. הנגטיבית: אמרתי זאת לרמטכ"ל בדיון בינינו, ואחר-כך גם אצל ראש הממשלה אוליין, אם אנו מכריזים על גיוס מלואים מלא, ושולחים אותם לחזיתות, פרוש הדבר שאנו יוצאים למלחמה, אם מישהו ירצה לנצל זאת לרעה, ולומר: הישראלים יצאו כדי לתקוף אותנו. כמו שב-1967 דה-גול בשעתו הייתה כאבן: אל תירו את היריה הראשונה, ואנחנו אז אמרנו: מה זה היריה הראשונה? אין לזה כל משמעות. כאשר הצבא המצרי במלוא כוחו עומד על הגבול, אז זו היריה הראשונה. אחר-כך לך תוכיח, מי ירה או לא ירה. מה אחס עושים כללכם על הגבול? אם אינכם מתכוונים לצאת למלחמה? אפילו אם הסורים יגידו: בטח, ראינו שכל היהודים באים, אז ירינו עליהם. אז קודם כל מבחינת האפקט, גיוס מלואים מלא, כל עם ישראל מגויס, זה דינו לצאת למלחמה, ולזה יש אפקט שלילי. מה שצריך לעשות הוא לגייס כל

העד - שר הבטחון ס. דיין

מספר שתאמר להגנה, ומעבר לכך צריך לדעת את האפקט השלישי.

אך זה לא היה הדבר העיקרי: מהו הדבר שהטריד אותי מאד-מאד? ואם אתם מתעניינים - הוא מטריד אותי גם עכשיו. הדבר הוא היחסים עם ארה"ב. אני רצייתי מאד אז, וגם הצעתי אז בהמשך הדין הזה, שנודיע לארה"ב שאנו מגייסים רק 50 אלף או משהו כזה. רצייתי לקשור את ארה"ב אלינו בנושא הזה של תחילת המלחמה. מה פרוש הדבר? האמריקאים אמרו שהערבים אינם מתכוונים לצאת למלחמה. באותה שכת בבוקר לנו כבר היה ברור שהם יוצאים למלחמה, ורצייתי להביא את האמריקאים, שהמדיניות שלנו איחס חהיה כזו שגלחך אותם עד הסוף, כדי שהם יהיו שותפים לנו במלחמה אשר יוצאת נגדנו. ראייתי בדבר הזה חשיבות ממדרגה ראשונה. אני אינני יודע אם אתם בקיאים בקשיים (וזה אנדר-סטייטמנט) שיש לנו עם האמריקאים. לפעמים אני חושב שאנו יותר קרובים לאכד את המלחמה אצל האמריקאים מאשר אצל הערבים, כלומר לאכד את המלחמה עם הערבים אצל האמריקאים. כדוגמה: כשיחות מאד גלויות עם קייסינג'ר שאני מאמין למה שהוא אומר, לא רק עכשיו, נפגשתי איתו גם כעבר. כאשר אמרתי לו לדוגמה: שכל מדינה בעולם יכולה לכנא לכל מקום בעולם ולהזמין טנקים, מטוסים תותחים. כל מדינה, למשל נפאל, אם יש מדינה נסדחת - אם יבואו אסקימוסים מגרינלנד, או אפילו מדינות מנודות כמו צרום-אפריקה ופורטוגל - יכולות להזמין בכל מקום מטוסים וטנקים. יש מדינה אחת שאיננה יכולה להזמין בשום מקום, וזו מדינת ישראל. איננו יכולים להזמין בשום מקום, וזה מצב נורא. ואז לאן אנן באים? אל האמריקאים. בהקשר הזה, כאשר אמרתי לו את הדברים האלה, לא כדי להסביר לו, כי הוא יודע את המצב, ולכן, אמרתי לו, אתם ארה"ב המדינה היחידה התומכת בנו ולא בערבים,

ידין:

מ.דיין:

ב"פעריב" יש מאמר על התקציב האמריקאי, שבו
אנו לא כלולים.

נבנצאל:

כן, בעתון של היזם.

מ.דיין:

זה באמת-באמת, אפשר לקבל יותר מסרה-שחורה

ומדכאון מהדבר הזה.

עכשיו, אנו הולכים למלחמה, שאני מניח שהם

הולכים לתקוף אותנו. ואני חושב שחשוב לנו מאד עם האמריקאים להכנס כך למלחמה, -

ואני אומר, מכחינה בינלאומית להכנס כך - שהאמריקאים לא רק שלא יחדו בנו שאנו

התחלנו במלחמה. זה לא חשוב, הם ידעו את האמת, אלא שהם יהיו קשורים בנו,

ויהיו מוכרחים לתמוך בנו במלחמה. על ידי זה שהם אומרים לנו שהערבים אינם

חושבים לתקוף, ואנו אומרים להם; בסדר! אנו מקבלים את התורה שלכם, ואנו איננו

מתכוונים לתקוף, אנו עושים רק את המינימום. אך אם אחר-כך הם תוקפים, אנחנו

שמענו לדבריהם ואנו איתכם, נזהרנו מזה ולא עשינו את זה... מה שהאמריקאים אומרים

הוא שאם אנו רוצים שהם יהיו איתנו, ~~האמריקאים~~ כאשר אנו עושים את ה"קרש", אז

crash

העד - שר הכסחון מ דיין.

בבקשה לקחת אותנו גם ב"סייע אוף". אל תבואו אלינו רק כאשר יש לכם "קרש".
תקחו אותנו גם כאשר יש לכם "סייע אוף". אז ב"סייע אוף" להיות איתם עד
הסוף.

מה פרוש "סייע אוף"?

היו"ר אגרנט:

האסריקאים אומרים לנו : אל תבואו אלינו

מ.דיין:

רק בזמן צרות, אל תבואו אלינו רק בזמן

"קרש", תבואו אלינו גם בזמן ה"סייע אוף". אתם מתחילים בפעולת הגמול,
אז תבואו להתייעץ איתנו, ואל תבואו לצעוק "גוואלס" רק כאשר יש לכם בעיות.
אז במקרה זה נכנסים למלחמה, זהו ה"סייע אוף", להיות מתואמים איתם עד הסוף,
כדי שלא תהיינה להם פענות אלינו אפילו בשביל תרוץ. אנחנו נגייס גיוס מלואים
מלא, הם יאסרו : אין מלחמה. אחר-כך תהיה מלחמה, ואז הם יגידו : כעת, אילו
לא הייתם עושים כך, אז הם לא היו יורדים. אם נאמר להם שיש לנו ידיעה שהולכים
לתקוף אותנו, לכו לרוסים ולכו לערבים, ואמרו להם שאנו יודעים, וחתרו בהם,
ואם הם יקבלו על עצמם את השליחות הזו, ואחר-כך הערבים יפתחו כאש, אז הם
פתוח או יותר בתוך העניין, לא סכחינה פורמלית, אלא סכחינה צבורית. יש להם
נקודת חולשה - חולשה במרכאות, שהיא חיובית כמובן, - עניין דעת הקהל בארה"ב.
אם תופסים אותם בזה שהם מנסים לעשות "עבודה מלוכלכת" ומוציאים את זה לצבור,
הם אינם אוהבים את זה, אינם מוכנים לעמוד בזה. כלומר, בזמן שהיה המסבך עם
הסיליים, אנחנו אמרנו שהמצרים מקדמים טילים, והם אמרו שלא. אבל כאשר לח צנו
אותם עד הסוף, אמרנו: העשו צלום-אוויר, והנה צלום-אוויר שלנו, ואנו מראים
לכם שביום זה וביום זה, הם כן קידמו. הם מוכרחים להודות בזה, כי הם יודעים
שאפשר ללכת ל"קונגרס-מן" ואולי גם לעהונס. גם הם עצמם אינם יכולים לשקר כך.
לכן כאשר האסריקאים אמרו שהערבים אינם עומדים לתקוף, אז אני מהתחלה דרשתי
למסור את כל האנפורמציה, לשאול אותם ולדבר איתם, להכניס אותם כשותפים עד
לאותו מצב, שאם תהיה מלחמה, לא רק שלא תהיינה להם טענות, אלא התייעצנו איתם

4433

100. 97.
ח.כ.

ועדת החקירה-5.2.74
ישיבה ע"ס - אחה"צ

העד - שר הבטחון ס. דיין

כל הזמן, ואשינו פחות או יותר מה שאמרו.

כאשר הגיע ענין המלואים, אמרתי: קודם כל מה שצריך להגנה, צריך להגנה. צריך להתקשר עם האמריקאים, ולהפנות אותם לרוסים ולהכניס אותם לענין הזה, ואפילו לומר להם שאנו מבייסים גיוס ח ל ק י של המלואים, רק אח מה שדרוש, כדי שלא יבואו אלינו בטענות שאנו עשינו את הפניקה בעולם הערבי. לעשות זאת במידה הדרושה, וכחוצאה מכך אנו נחחיל את המלחמה הזו מבחינה בינלאומית - בינלאומית אצלנו זה האמריקאים. אין לנו אחרים, לא צרפתים ולא אנגלים ולא רוסים, יש לנו רק את האמריקאים. אני אמרתי זאת מה בדף 4 של הרשום שלנו.

(המשך רשמה אג)

אניאומר: שאני לא אחפטר אם יהיה גיוס מלא, אבל אני

ממליץ על גיוס מלא חיל אויר, אשגדה בצפון ואוגדה בדרום, ואם נצטרך לגייס בערב אז יהיה הפרש של כמה שעות וזה לא הנימוק המשקי. אני בעד זה שהאמריקאים יאמרו לרוסים ואם ירצו לפרסם = שיפרסמו, אבל לא מעבר לזה. כל אמצעי החקשורת כמסקבה מודיעים שאנחנו הולכים למלחמה. אף א ישראלהכריזה גיוס מלא לפני שנפתחה יריה ראשונה ולך אחר כך ותוכיח מי פתח באש ואנחנו נסביר על מנה להצדיק את עצמנו. ניתן לאמריקאים עוד ידיעות וכל מה שהם רוצים ואם מל שונאינו האמריקאים יאמרו שלא הולך למלחמה אני בעד לאמר להם על גיוס המילואים, לאמריקאים, ולאמר להם גם כמה ואפילו שיש חילוקי דעות. אנחנו לא יכולים להמצא במצב שהערבים יתפשו אוחנו כאן, אפילו אם יש חילוקי דעות עם האמריקאים, שאנחנו לא יכולים להיות במצב שיתפשו אוחנו בלי גיוס מילואים. אפילו אם יגויס כל חיל אויר ושתי אוגדות, זה מהלך שעונה על הענין. ואם נראה שזה מחמיר - נקדים בכמה שעות. אם יהיו סימנים של מלחמה מחקרבת אז נקדים את הגיוס של שתי האוגדות

ובכן, זה בסך הכל הביסוס שלי, ז"א הבישה שלי. הלא הענין היה

מוחכב משלשה דברים: כמה צריך לחלק ההגנת, בלי להתוכח, 60,000 - 70,000 וחיל אויר. אחר כך, לא להכריז מיד, עוד לפני שנורחה יריה, על גיוס מלא, משום שיש לזה משמעות שיראל יוצאת למלחמה. ג. להתהדק עם האמריקאים אף עד כמה שאפשר ולצאת למלחמה הזאת גם אם יהיו לנו יוחרקשיים פנימיים, במצב כינלאומי - כינלאומי זה אמריקאים - במצב כינלאומי לא רע. זאת היתה הבישה.

א.ג.

לדבר עצמו אמרתי היות ואלה שיקוליספוליסטיים

אמרתי לגולדה, אלה השיקולים שלי. אח חושבת אחרת - יהיה אחרת. זה לא איזה דבר.

אמרת "לא אחפטר כשכיל זה".

יו"ר אגרנט.

אמרתי: "לא אחקש, לא אחפטר, יש דברים שאני מתקש

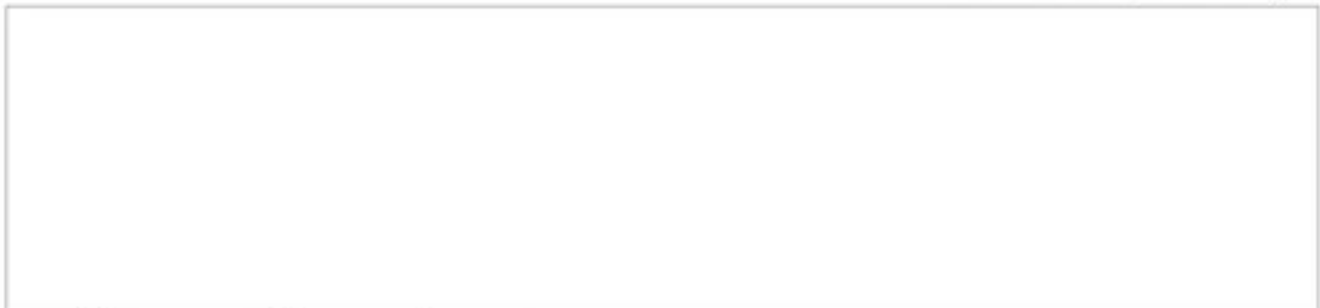
ס. דיין:

עליהם. על זה אני לא מחקש. יש לי דעה וזאת

דעתי. תחליטי אחרת - מקובל עלי וחבל על כל רגע. צריך ללכת לגייס את המילואים.

אני מניח שאתם בקיאים בהחלטה שהתקבלה

לבקש מהאמריקאים להודיע לרוסים שיודיעו למצרים שאנחנו יודעים שהסעומדים לתקוף.

גם היה רמז לזה בטלפון שקבלתי. וגם בגלל זה,

בתקופה שמא כתוצאה מזה הם יחליטו לא לתקוף, אבל בעיקר כדי להכניס את האמריקאים

לעניין. ולא רק כדי להשיג אליבי שעשינו את כל המאמצים, אלא לעשות אותם שוחפים

בעניין. היחפסניה לאמריקאים שיפנו לרוסים שיפנו לערבים.

אג

לנדוי. סכיון שהדברים כל כך חשובים, היחסים עם

האמריקאים, ולהכניס אותם באמת לתמונה,

אני שואל עכשו האם זה היה שיקול נכון יום זה, ביום ששי, כל הדיון ארוך
והמסובך הזה איך לאמר לאמריקאים שיש לנו סימן ברור מאד יציאת הרוסים.
איך לנסח את זה. בצורה שזה לא שיכנע אותם בסופו של דבר. כמובן, אפשר
לאמר שזה חכמה שלאחר מעשה.

ס.דיין אני במשך כל השנים, ואני יודע שיש עלי

הרעומת

. אז זה לחם חוק הדבר הזה - אסאנחנו יכולים להביא לאמריקאים דבר
אוטנטי שאומר כך וכך ויש דברים נגד האמריקאים, יש הבטחה לחימוש, אז זה
משרת אותם, אבל האמריקאים רוצים / מאתנו חומר אוטנטי.

אג

לנדוי .

אני לא חשבתי כל כך על חוסר
 אלא על ההאזנה ליציאת הרוסים מסוריה,

שזה הרבה פחות חסורכמוכן.

ס.דיין .

הויכוח הוא כיני לכין ראש אמ"ן שהוא אמא
 איננו רוצה ואני לוחץ עליו.

יו"ר אגרנט .

בסוף הסכמה.

ס.דיין .

אנלכופה עליו ולוחץ עליו. בסוף אני
 מסכימלשינוי נוסח, ובלבד למסור את זה.
 מה נמסר בסוף לאטריקאיס?

יו"ר אגרנט:

אינני יודע. זה צריך לברר אצל ראש אמ"ן.

ס.דיין

אני מבין שתוכל לחזור הנה ביום ב'.

יו"ר אגרנט:

רצייתי לשאול שאלה בעקבות השאלה ששאל
 א רב-אלוף לסקוב קדם. האם אתה ידעה

י.דיין:

מה זה "סלע" בדרום, כלאמר מה המערך של הצבא הסדיר? "שכך יוניס", היינו
 משמעותו שתי חטיבות קדימה ואחת אחורה, וכאשר מוסר לך ראש המטה הכללי
 ב"קדם" ההרמטכל בשעה 11.00 הוא אומר לך בשלב זה חטיבה אחת קדימה ושתי חטיבות
 אחורה.

לנו יש כאן גם עם הרמטכל בעיה, מדוע

בשלב זה, זה נעזב במצב כזה.

אג

אני הייתי רוצה שתענה לי באיזה סדה היית מעורב

או לא מעורב, אז או לפני זה בכעיה הזאת.

אני יכול להגיד לך מה שהרמטכל אמר לי:

מ.דיין:

לא חסיכה אחת קדימה אלא שזה חסיכה אחת

מפוזרת בין המוצבים, ז"א חסיכה אחת פרושה לכלאורך החעלה כשבכל מקום יהיו קצה סנקים לענוח לכל אפשרות.

מאיך אחת קורא את זה?

יו"ר אגרנט:

זה מהוך "קדם" שר הכטחון, שמסרנו הבקר.

מ.דיין:

בשעה 11 בבקר, כ-6 לאוקטובר לאחר שהלכתי

מישיבת ראש הממשלה.

אני מציע שתענה על זה ביום שני.

יו"ר אגרנט:

אחרי ר.ב.

(Handwritten signature)